

JOSEF PROCHÁZKA

CHLAPSKÉ VZPOMÍNÁNÍ:

NA MLÁDÍ

NA SPORTOVÁNÍ

a hlavně

NA NEMOCNIČNÍ POBYTY

2005

CHLAPSKÉ VZPOMÍNANÍ

Josef Procházka

Kresby na obálce: Michal Čížmár

Redakční spolupráce: Ladislav Muška

Vydala Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem
ve spolupráci se Severočeským klubem spisovatelů

Náklad: 300 výtisků

Tisk: Tiskárna Jiří Bartoš - Slon, spol. s r. o. 2005

ISBN - 80-7055-115-1

ÚVODEM SLOVO AUTORA

V životě mě nikdy nenapadlo, že jednou budu psát paměti a povídky, a hlavně, že na to budu mít čas. Spoustu času.

Celý život jsem sportoval. Spíše mě bavily sporty, kde se dá dosáhnout výsledků velkou pílí a pravidelným tréninkem. Nejraději jsem měl lehkou atletiku a vytrvalostní běhy. Absolvoval jsem jako velkou zkoušku vůle i 6 maratonů (42 195 metrů.). Všechny jsem dokončil a nejlépe ten v Pražské Stromovce za 3:14:50 hod. Za bezmála 20 let aktivní činnosti jsem naběhal i si zaevidoval 40 000 km. Uběhl jsem a nikdy nevzdal přes 250 běhů delších než 15 kilometrů. Vlastně jsem za život oběhl po rovníku celou zeměkoulí.

A protože nic není zadarmo, dostal můj pohybový aparát pěkně do těla. Udělaly se mi po běhání po silnicích na patách ostruhy. Dalo se s nimi po elektroléčbě a ultrazvuku ještě chvíli běhat. Ne už tolikrát v týdnu a tolik jako dříve. Spíš než běhání to bylo plazení. Navíc po pár kilometrech běhu jsem druhý den sotva vylezl z postele. Nepřestal jsem s během. Začal jsem běhat po doktorech a navíc zcela zákonitě tloustnout. Naběhat za rok 2500 km nebo nic, musí být na těle vidět. A také bylo. Řešil jsem to jednoduše. Jiným pohybem. Na kole jsem ostruhy šetřil a páčil své „špeky.“ Kolo se stalo přítelem. Zase jsem našel radost ze života pohybem. Nemusel jsem se omezovat dietou a opět jsem jedl i pil, na co jsem měl chuť. Když naježdíte za měsíc v létě 1000 km, tak se nespravíte ani o deko. Cítíte se jako „fifipírko.“

No a když jste paradoxně v rozpuku podzimu života, tak stačí být ve špatnou chvíli na špatném místě. A máte vymalováno. Do konce svých dní. Když navíc potkáte vozidlo, které nemá na veřejné komunikaci co dělat, tak máte vystaráno. Do konce života nemusím kupovat boty! Je z vás, aniž by jste to chtěl paraplegik. Místo kola jezdíte na invalidním vozíku. Místo běhání za děvčaty jste pečený, vařený na Urologii s infekcemi močových cest. A jste rád, že je to jen jednou za čas a že jste si už časem na to vše nerad, musel zvyknout.

Potkal jsem traktor s rekultivátorem, který přejížděl z pole na pole přes hlavní silnici. Neměl SPZ-ku, nebyl pojištěn a svůj přejezd ani

nezabezpečil řádným způsobem a dospělou poučenou osobou. Navíc řidiči v zatáčce pod kopcem zřejmě zhasl motor, nebo při nezvyklém couvání před pelotonem cyklistů se mu zasekla rychlost. To ví jen on sám a proč by sám sebe práskl. Vytvořil svou délkou neprůjezdnou překážku! Tak poslal nezletilého chlapce. Snad mě měl varovat před překážkou na silnici. Paradoxně mi nepomohl. Naopak odpoutal svou přítomností a křičením na mne mou pozornost na silnici přede mnou. Nerozuměl jsem mu ani slovo a otočil jsem se po něm. Tady jsem propásl několik životně důležitých vteřin k bezpečnému zastavení. Nerozuměl jsem mu a nechápal ani, co mi mohl chtít. Když jsem se otočil a podíval před sebe na silnici bylo mi to jasné i bez křiku. Dostal jsem se podvědomě ke krajnici silnice se šotolinou. Brzdil jsem jak divý, ale zpomaloval jsem pomaleji než jsem potřeboval. Nechtěl jsem vletět do monstra, ke kterému jsem se rychle blížil. Vletět do něj by znamenalo můj konec. Strhl jsem kolo do škarpy a dopadl na záda. Pád mi rozdrtil pár obratlů a přerušil míchu. Od 4.9.1999 jsem od prsou dolů ochrnutý.

Taková událost vám změni zcela život. Najednou máte spousty času. Vaši přátelé ho mají pořád málo jako vy před úrazem. Na aktivity, které jste měl rád, musíte zapomenout. Začnete si víc vážit lidí. Vážíte si i věcí, které byly dříve samozřejmostí. Nyní je zvládáte za pomoci rodiny. Některé aktivity a je jich dost, musíte ať se vám to líbí nebo ne, pověsit na ten pověstný hřebík! Jste jak kůl v plotě odkázaný na druhé.. Sám nejste nic. A musíte se zabavit něčím, na co stačíte. A to vám musí sloužit v rámci vašich omezených možností „jakž, takž, zdravíčko.

No a když Vám Vaše zdraví zase chvilku slouží, tak stačí všimnout si svého okolí, zapamatovat si to a napsat to ve Wordu do počítače. Když opravíte chyby, tak vytisknutí jednotlivých povídek je už sranda. Teď už jenom sehnat peníz na vytištění knížky. To už sranda nebude. Ale udělám pro to vše, aby vyšla i potěšila.

PRVÁ VÍTĚZSTVÍ

Do základní devítileté školy jsem chodil v Ústí nad Labem do Jateční. Byla to ulice, a pořád ještě je, ve velikém kopci pod Klíší. Měli jsme to od sklárny do školy kousek. Kolem dokola byly fabriky. Tesla, Armaturka, Spofa, ČSD dílny, a garáže Dopravního podniku. Nesmím hlavně zapomenout na Sklo Union, kde dělali Pepanovi a moji rodiče. Jak se dnes říká bydleli jsme v průmyslové zóně. Do stejné školy o tři ročníky výš než já s Pepanem chodil i pozdější slavný zpěvák Václav Neckář. Co si ho pamatuji, byl menší, drobnější a hubený jak „V ostře sledovaných vlacích.“ Vzrůstem jako by patřil do naší třídy, jako by byl náš spolužák. V paměti mi dodnes zní, z jakou chutí pěkně Vašek zpíval. Hlavně při různých výročích a akademiích ve škole v aule. Nádherně zpíval především světoznámou Kaťušu! Už tenkrát byl osobnost nabitá nakažlivým elánem.

Do stejné školy chodili později známí fotbalisté Spartaku Ústí n.L. Láďa a Jirka Sísovi, vytrvalec Standa Hoffmann i košíkářský rekordman, reprezentant a olympionik Kamil Brabenec! S Láďou Matesem Síssem jsem chodil do stejné třídy. Mates ještě dlouho po padesátce hrál za Chemičku Ústí závodně okresní přebor a pořád dával góly. Byly jsme sportovně založená třída i škola! Když jsme nehonili mičudu, tak jsme jezdili na výlety na kole po okolí. Byli jsme pořád v pohybu.

Ve škole při tělocviku jsme házeli kriketákem, běhali sprinty, skákali do dálky i výšky. Dost jsme i šplhali na tyčích s přírazem, když zaskakoval starý Sokol pan Nežerný. Později vrhali koulí a zkoušeli kouzlo disku a oštěpu. Nejvíce ze všeho jsme milovali vybíjenou, do které se vždy zapojila celá třída i holky. V zimě jsme nelenili a na místě bývalého smetiště za Sklářskými jeslemi za pomoci všech kluků z okolí jsme si tento plácek upravili na kluziště. Hasiči ze Sklářny nám ochotně škvárové hřiště postříkávali vodou. Jako nyní nás na práci bylo málo, ale na bruslení hodně. Hokej se hrát v tom mumraji dětí a dospělých nedal. Do tří hodin se k naší nelibosti jen bruslilo. Pak páni kluci, kteří kluziště z fotbalového hřiště udělali, hráli hokej. Sklářníci proti Nanivákům. Vždy to byla řežba, protože nikdo nechtěl prohrát. Větši-

na z nás „hokejistů“ měla tenkrát jen brusle šlajfky, které se na boty, kterým jsme říkali „křusky“, připevňovaly klíčkou! Kanady, dnes už běžné, měl akorát žalud Blažej, který chodil do Dukláčka hrát hokej. Dukla Litoměřice hrála koncem padesátých let v Ústí n.L. několik let první ligu! Slovan Národní Výbory Ústí nad Labem začal až když Dukla skončila s hokejem a přestěhovala se z města pryč. Kamarádů jsem měl vždy dost. Největší, ale postavou bezkonkurenčně nejmenší kámoš z celé třídy, byl Pepan Kučera.

Bydleli jsme v ulici U Jeslí 4, u Ústeckého Sklo Unionu na rozhraní Předlic a Klíše. Když nás někdo viděl, prcka a čáru, která by mohla šacovat letadla, tak nám říkali Pat a Patašon! Nejmilějším předmětem téměř všech kluků ve škole byl tělocvik. Na závěr hodiny se vždy hrála naše oblíbená „vybika!“ Dnes už se moc nehraje, ale koncem padesátých let minulého století to byla velmi oblíbená hra. To se nám už trochu zapalovala lýtka a kapitán si mohl vybrat do družstva kamarády i kočky, které se nám líbily. Pravidla byla jednoduchá a hra napínavá. Pamětníci by mohli vyprávět. Dnes se tomu říká harašení.

Při zápase jsem byl vždy kapitán. To byl poslední hráč, který šel do hry, když už všichni byly vybití a měl jako jediný tři životy. To se mi líbilo nejvíce! Měl jsem výhodu, že jsem byl největší ze třídy. Sice samá ruka, samá noha. Dlouhý halama a hubený. Měl jsem ale páru a hřiště jsem na rozdíl od většiny spolužáků rychle a přesně přehodil. Nahrával jsem a nabíjel míče spoluhráčům. Ti pak vybíjeli protihráče směrem ke mně. Když soupeře trefili, byl vyřazen ze hry a sbíral kapitánovi míče. Jako kapitán jsem moc soupeře nevybíjel, protože když jsem se netrefil, tak spoluhráči míč nezachytili a soupeř získal ránu a šanci na vybití zadarmo. Na druhé straně hřiště byl kapitánem Ruda Srnka. Byl o hlavu menší než já a čipernější miláček snad všech spolužáků! Už tenkrát v sedmé třídě jsme měli jednoduchou a účinnou taktiku. Ve třídě nás bylo třicet. Zhruba kluci i holky na půl. Vždy byl někdo nemocný nebo nemohl cvičit, takže na hraní nás bylo vždy kolem dvaceti. Po výběru kapitánů a za rozhodování profesora Kunce jsme se dali do boje kdo s koho! Nejdříve jsme vybíjeli ty tlustější a méně pohyblivé. Aby se nepletli. Pak přišli na řadu ty hubený, co

sotva přehodili devět metrů dlouhé hřiště. Na jejich omluvu musím říci, že míč na košíkovou, s kterým jsme hráli byl na jejich ručičky nejen těžký, ale také velký! Nakonec hry jsme si nechali pěkné holky. Hlavně ty kterým už rostla prsa. Naše oči jsme měli většinu času místo na míči na jejich tričkách. Byla to spíš větší vyrážka a pastva pro oči. Při běhání ze strany na stranu krásně vejskaly a bylo hezké jak mají červeňoučké tvářičky. Navíc jiskru v oku i pěkný šmrnc v těle. Ve třídě holky na sobě měly všelijaké blůzky a schovávaly to, co nás naopak lákalo a nejvíce zajímalo. Většina z nás hrála „vybiku“ velmi ráda. Já osobně jsem měl tělocvik raději než eskymo, alabůrky a mejdlíčka dohromady! V té době to byla stejná delikatesa jako dnes fidorka či nestle. Zápas vždy vrcholil, když nastoupil první kapitán, který měl tři životy. Jako velká voda přišel za potlesku vybitých děvčat na plac Ruda Srnka. Naše tři zbylé hráče vybil raz, dva, ale ztratil jeden život. Když nastoupí kapitán, tak má nabito. Měl jsem vlastně ránu navíc a nabito. Stačilo mi Rudolfa ze čtyř ran dvakrát trefit a bylo vyhráno. Ruda musel třikrát. Pro něj to velký problém mě vybití nebyl. Byl jsem dlouhý a hubený. Prostě ideální terč. Ruda mě většinou dvakrát trefil k obrovské radosti děvčat z Klíše a okolí. Bylo jasné komu fandí. Jejich hezounkovi. Bylo to jako by hrál Honza Koller proti Tomáši Rosickému. Takový byl mezi námi výškový rozdíl. Měl jsem párkrát namále. Moh jsem být už v penále! Poslední rána a trefa byla doposud moje. Často to bylo jen, tak, tak. Zatím jsme vyhrávali a měli jsme z toho velkou radost. Ruda byl frajírek, kterému vše vycházelo. Nebylo špatné čas od času přistříhnout Rudánkovi tipec. A navíc před obdivovatelkami. Raději bychom brali s Pepanem randění „s nějakou šikovnou“, než vítězství. I jednotlivě. Zařadili jsme na základě naší špionáže i jeden taktický prvek. Když někdo donesl, že Ruda s holkami i kouří, tak jsme je chtěli vytrestat a naivně uhonit! Ale nějak to nefungovalo. Ve třídě byly dvě party. Srnkovci z Klíše „hornáci“ a Projdovci od sklárny s Nanivákama, „dolňáci.“ Vztahy byly ve třídě dobré, ale při vybíce jsme neznali ani bratra, ani sestru. Srnkovci měli sportovně založenější a vyvinutější dívky. Alenu Lipavskou, Jitku Paurovou, Alenu Salabovou a další. Nejhezčí děvče ze třídy byla pro mě i Pepana Hanička

Válková. Bydlela za Válcovnou, pod Střížovickým kopcem a byla středem pozornosti hlavně starších kluků. My jsme neměli nárok se k ní venku vůbec přiblížit. Pár odvážných a chtivých „mladšů" dostalo často od nějakého jejího nápadníka přes hubu. A že jich měla. Hanku jsme viděli každý den ve třídě a to nám stačilo. Měla krásná, pro nás obrovská prsa. Jako později idol mužů Olinka Schoberová. Takový to byl kusanec ženský. Klidně by mohla z jednoho potěšeníčka kojit Pepana a Matese a to druhé by mohlo být pro mne. Zaplať Pane Bože, že nebylo. Stejně bych nevěděl co s tím mám dělat, kdyby to všechno bylo moje! A už zkušená Hanička by to dala kdekomu k lepšímu a byl bych aspoň měsíc za tele. Hance říkali kluci dojnice. Musím z odstupem času říci, že lepší pojmenování by na celičském světě nikdo nevymyslel. Hanku už měla jiné zájmy než vybiku a byla první ze třídy, která přišla na to, na co to má! A to co měla pod tričkem, stálo za to, věř mi zlato! Když si na to vzpomenu, tak mi úkapne ještě dnes slza. Bydlela dole, kousek od nás za Válcovnou. Patřila k nám. Harašení jí táhlo k Srnkovcům, kteří s ní rádi prodělávali pubertu, na kterou jsme my ještě čekali. Přicházela, ale nás nějak obcházela. Byli jsme už tenkrát odpůrci kouření, hráli jsme denně fotbal a proháněli místo holek kola. Holky jsme vnímali jako žalobnice a šprtky. Moc nás nezajímaly. Jen Hanička a její dudy. Byla nádherná zepředu i zezadu. Měla i krásná kukadla. Já byl čára metr sedmdesát a Pepan byl jak můj mladší brácha. Mates byl ještě menší než Pepan a vypadal jako kdyby ho zapomněli v inkubátoru. Srnkovce jsme poráželi, rostli jsme do výšky a děvčata rostla do krásy. No a nyní po 44 letech jsem vzpomínky mládí hodil na papír. Vzpomínky jsou to krásné.

JAK JSME DOSPÍVALI.

Školní rok se chýlil ke konci. Moc jsme se neučili. Bylo horké léto. Holky chodily nalahko a nám se začala zapalovat lýtka. Bylo mi třináct pryč a hupla na mne puberta. Nevím co je na ní tak strašného, jak tvrdí rodiče. Mně i Pepanovi se puberta moc líbila. Hlavně to doposud nepoznané a tudíž velmi lákavé „ženské plemeno." Holky najednou přestaly být ze dne na den šprtkami, kozami a žalobnicemi. Přestali jsme jim i neslušně a veřejně nadávat. Začali jsme k nim být, aniž by jsme nějak chtěli, hodnější a pozornější. I chování spolužaček k nám se změnilo k lepšímu. Stáli jsme jim i za kus řeči. Hlavně o přestávkách. Bylo to přímo mít kromě kamarádů i kamarádky.

Nyní se dá ledacos o vztazích obou pohlaví nastudovat z přehršle knížek a z internetu. Koncem padesátých let byl naším jediným studijním zachránce Pepan. Měl doma dlouhou chvíli, když marodil. Byl sám a byl zvědavý co mu přinese Ježíšek. No a náhodou objevil snad to jediné, co v té puritánské době existovalo knížku „Naše dítě!" To byl náš jediný studijní materiál. Studovali jsme vše rok potají ve sklepě a poctivěji než matematiku. Bylo to lepší a vzrušivější než rodokapsy od Vaška Kříže. Některé věci nám hlava nebrala. Hlavně nás zaujaly názorné obrázky. Po prostudování teorie jsme toužili získat praxi. Holky ze třídy nepřicházely v úvahu. Pepan vypátral a i ukecal holku, do které by jsme to neřekli ani omylem. Bydlela kousek od nás. Byla ještě zvědavější než my dva. Velká výhoda byla, že byla jedináček a často doma sama bez rodičů. To bylo velké ternó! Štěstí přeci přeje odvážným. Byla starší o rok a vyznala se. Sice nebyla nahoře vyvinutá jak některé holky z naší třídy. Prsa jí začala teprve rašit. Tvarově to byly takové dvě větší zarděnky. Ale byly. Její i naše. Jen jsme nechápali proč nosí už podprsenku. Ale měla spoustu dalších předností. Ta největší byla, že se nestyděla! Ani mluvit, vysvětlit a hlavně názorně ukázat.

Když jsme si po důkladném studiu mysleli, že vše víme, tak jsme začali vyrážet na koupaliště. Všiml jsem si na „koupáku" na Klíši, že náš spolužák Ruda Srnka je takový „český paša" a že se v děvčatech

opravdu vyzná. A navíc to s nimi i umí. Kolem něj a jeho party jich vždy poletovalo víc, než kolem nás much. Na pohled byla velmi krásná, správně tvarovaná a moc jim to slušelo. Hlavně v plavkách. To jsme nevěděli kam máme dřív koukat! Kromě ze školy známé sovy pálené poznaly holky i jeden pár výrů, jak jsme vejrali a lezli nám oči z důlků.

To co už Ruda dávno věděl a měl vymakané a vychytané, my jsme na to teprve přišli. Holky na nás divně koukaly, předváděly se, provokovaly a připadalo mi, že si z nás dělají „jundu.“ Když přišla z kabinek převlečená pánská „Sqvadra“ Srnkovců ve vyboulených plavkách, tak pro změnu mohly vypadnout oči holkám. Všichni kluci jako buci měli pěkně „nahňácané“ plavky a chodili jak manekýni. Ale spíš jak pávové v nedaleké ústecké ZOO. Když se jim zákonitě musely plavky zmenšovat, to jsme už neviděli. To se už dávno kočkovali s děvčaty v bazénu a my jsme na to čuměli jako trubky.

Pepan mi říká, že ani z poloviny nemá takové trenky při vstávání ráno. To já je ráno takové měl. Měl jsem dvě mladší sestry Jarku a Janu. Strašně jsem se za ranní stanování styděl. A Ty „bejčci“ Srnkovci se s tím na koupáku předvádějí a mají s tím ještě obrovský úspěch. U mě by to tutově šlo, mít toho v plavkách o dost víc, ale když si představím malého Pepana s ještě menším Matesem v plavkách, to by měly holky dlouho o čem vyprávět! Šli jsme to rozplavat a v makovicích jsme měli zmatek.

S Rudou jsme se dohodli, že zítra ukecáme „úču“ a místo poslední hodiny, bychom si mohli zahrát na hřišti u tělocvičny vybiku. Pepan byl vytrvalý a pořád na Rudovi vyzvídal něco o holkách. V jakých kabinkách se převlíkají a jestli některá s někým nechodí. Hlavně ho zajímala Věrka Sochůrková. Pak jsme šli zkoumat jestli není nějaká možnost něco z toho rohu dívčí hojnosti taky v kabinkách vidět. Ruda byl diplomat a nic jsme z něj nevydolovali. Považoval to v našem případě za zbytečné. Připadali jsme si jako telata a taky jsme jimi byli. Školní rok se chýlil ke konci. Koupaliště na Klíši bylo pro nás trochu z ruky a platilo se tam. Karel Kodl Vrtílka nás jednou vytáhl do požárního bazénu ve Vlnole.

Bylo to kousek od Sklárný a neplatilo se tam. To byla sice velká výhoda, ale nevýhod bylo víc. Kdo tam šel, musel umět rychle utíkat a přelézt plot. Nebyly tam žádné holky a odpoledne nás vyháněli zaměstnanci. Tutovka to byla vždy navečer. To se nás tam sešlo nepočítaně. Nikdy nechyběli Předličáci.

Bratří Vébrové z Pětidomí to měli vymakaný a poučili nás, jak nepřijít k úrazu. Uvolnili ve všech čtyřech rozích oploceného bazénu plaňky. Tyto zamaskované díry byly nejen tajným vstupem, ale hlavně ústupovou cestou. Pomohli nám udělat díru v plotu směrem k Armaturce, abychom nemuseli lézt přes plot! Pepan nalákal na koupání vyvinutou Marušku Kuzmiakovou. Kuzma se navečer s námi šla vykoupat. Plavky měla, pěknou postavu taky. Byla o rok mladší než my a byla vyspělá. Tak naší pozornosti neunikla. Pepana jsme za nápad vzít ji s námi pochválili. Když viděla tolik vody, tak z ní vylezlo, že neumí plavat! Tím pádem bylo po čumendě. Pepan to nevzdal a dohodl se z Maruškou, že ji naučí v sobotu na Klíši plavat. Také jí doporučil, že by bylo vhodné, kdyby vzala sebou nějakou vyspělejší kámošku ze třídy (pro mě)! Abych se vzdělal a nebyl blbej jak auto bláta a dohonil, co se holek týká, Rudu! Spíš chtěl, abych neztratil stopu. Kuzma kamarádku nesháněla, protože ji měla v našem domě u Jeslí 4. Byla to má sousedka Hana Radilová. Ta se nám zdála moc tlustá, a taky byla. Měla hezké modré oči, byla blondatá měla i prsa, ale byla to taková buchta domácí. Pepan znalecky prohlásil, že to, co my považujeme za prsa, že jsou špeky.

Na koupáku jsme mu dali za pravdu, i on nám. Bylo to oboje. Pepan učil Marušku plavat tak, že si lehla na břicho a on, že ji bude držet. On menší než Kuzma. Ukázal jí, co má dělat s rukama i s nohama. Pochopila to. Chechtala se, plácala sebou a šla ke dnu. Pepan ji neudržel. Mě to připadalo, že ji sice učí plavat, ale taky i něco hledá. Když už to našel, tak Kuzma začla nadávat, že není blbá, že to pochopila a že už to zkusí sama. Tím pádem zklamala učitele Pepana, který si jednou máknul a bylo po výuce. Kolem Kuzmy voda stříkala a plazila se jak starý Morman na WC. Pak přišla na to, že je moc složitý plácet rukama i nohama najednou. Tak rukama plavala něco jako prsa

a nohama se odrážela ode dna. Plavala jak klokan, jen jí chyběl vak. Vak měla Hanka. Ta rukama neplácala vůbec. Držela se na hladině a pohybovala se vpřed. Ukázal jsem jim na Hanku, že plave jak ledoborec Krasin. Oba koukali jak z jara. Opustili mě a šli za Hankou pro rozumy. Vrátili se za půl hodiny. Takovou měli výdrž. Maruš Kuzma prohlásila, že snad vypila půl bazénu a že se snad nikdy nenaučí plavat. Že jí nejvíc vadí při plavání nohy. Pepan to ukončil tím, že když řekl, že jí naučí plavat, tak jí to naučí. Budeme na to mít přeci dva měsíce prázdnin. Pak mi sdělil, že Hanka je sice tlustá, ale nějak to s ní cvičí. Asi proto, že o ní není zájem a nemá žádného kluka. Já mu říkám, že je kolem tolik pěkných holek a mi si přece nezačneme něco s tlustou, když jsme hubený.

To Pepan taky chápal a řekl mi : „Ale ty pěkný holky Projdo, by o nás neopřely ani své kolo.“ Měl zase pravdu. Kodl Vrtílka přišel s tím, že Helena Mudrová si nechá za pět korun šahat minutu na prsa a že je má pěkný, velký a heboučký. Že si včera zaplatil a to musel stát ve frontě, jaký byl od našich vrstevníků zájem. Dohodli jsme se s Pepanem, že to půjdeme prozkoumat a omrknout. Helenu jsme omrkli a zjistili, že je ošklivější a tlustější než Hanka. Proč chodit do lesa pro dříví, když ho máme doma. A ještě platit. A už jsme zjišťovali, že její táta dělá na směny. Má mladšího bráchu Láďu, ale velmi přísnou starší sestru Lídu, která jí hlídá jako oko v hlavě.

Navrhl jsem Pepanovi, že na naše ornito-gynekologické bádání by byla lepší Kuzma. Pepan mě zaskočil. Už to probádal!. „Kuzma má starší sestru Anču, která je premiantka třídy a je horší než Lída Radilová,“ povídá mi: „Navíc Kuzma musí hlídat mladší sestru Martu a tím pádem je to v háji,“ dodal. „Lepší Hanka než nic,“ oponoval jsem Pepanovi. Nechci umřít sexuálně blbý. Jeli jsme to rozjezdít k mé babičce do Všebořic na kole. Do kopce Jateční, přes Klíši a Bukov. Spravili jsme si chuť na chrupkách a zapomněli na naše trápení s tím sakramentským holčičím plemenem! Musela se naše touha po poznávání na čas odložit. Za dva dny jsme jeli na pionýrský tábor. Užívali jsme si dosytosti všech radostí a strastí mládí. Hanka přišla na řadu až po prázdninách.

PRVNÍ PORÁŽKA

Když jsme šli navečer z klíšského koupaliště s Pepanem domů, potkali jsme v Kekulově ulici Láďu Drábka Drabana. Už z dálky nám hlásil: „Těšte se na zítřejší poslední hodinu!“ „Zahrajeme si vybiku a dostanete konečně na prdel!“

Koncem června se už tolik neučilo a bylo nás ve třídě nějak málo. Dost i tenkrát řádily střevní chřipky. Tak i několik žáků-zašiváků si udělalo prázdniny o pár dní dříve. Víc ve třídě ten den chybělo nás dolňáků než hornáků Srnkovců. Chyběli nám hlavně bojovníci Franta Fery Novák, Karel Kodl Vrtílka, Vašek Vendys Studenovský a Milan Jiřan Sypecký. No bóda! Když jsme se rozdělili na dvě nesmiřitelná družstva, tak Srnkovců bylo dvakrát tolik, co nás! Ruda nám dal velice rád to nejlepší, co měl. Pěkné Klíšandy, které byly na vybíjenou a sport levé jako šavle. Hlavně s deseti dioptriemi Eliška Štětková. A Zdendu Fikiho Fýrera.

Zdenda měl od narození kratší nohu, kulhal a hrál jen když nás bylo málo. Prófa Kunc tělocvikář byl také marod, tak suplovala „tělák“ učitelka kreslení Myška Michálková. Navíc na návrh své oblíbenkyně Aleny Salabové rozhodla, že jsme moc dobrý, tak můžeme mít o jednoho hráče méně! Jako kapitán jsem protestoval. Aby to bylo spravedlivé, tak nám dala z lavičky Aničku Krumlovou. No posila jako stehno. Já, Pepan, Jirka Tinka, Suky Souček, Vašek Štěpánek a pět holek kopyt!

I přesto jsme se dali do nerovného boje. Anička byla daleko nejlepší žákyně ze třídy. Kromě učení snad nic jiného neznala. Prostě šprtka se samými jedničkami. Srnkovci byli samý kluci plus Jitka Paurová. Ještě navíc někdo škodolibý, nevím proč, dal míč Aničce Krumlové, že začínáme. Vybiku Anča sice párkrát viděla, ale v životě ji nehrála! Dnes poprvé v životě. Nečekaně se rozpřáhla, že přehodí hřiště a než jí Vašek Štěpánek stačil sebrat míč, tak jí vyklouzl z ruky a Draban ho lacině zachytil. Hřiště se muselo na začátku hry vždy třikrát přehodit a pak se teprve mohlo vybíjet. Draban to s Rudou rychle udělali a než se Anča rozkoukala, byla první vybitou. Šlo to ráz naráz. Co rána, tak

jedna holka ven. Naši kluci se drželi, ale lavinu, která se na nás toho dne řítila, nezastavili.

Soupeř měl na place ještě tři hráče a už jsem šel jako kapitán na to! Ani jsem se pořádně nezahřál. Bojoval jsem a lítal jak Pučálkovic Amina, ale marnost nad marnost. Zbýval mi už jen jeden život, dva soupeři a Rudánek Srnka. A se třemi životy. Ruda mi velkoryse nabídl jeden život navíc! Naše holky ho ukecaly na dva. Měl jsem je zase, tři životy, ale na place byl Láďa Drábek a Jarouš Hyngar. Než jsem je vybil, tak jsem o ty dva darované životy přišel. Rudův harém jásal, protože cítil, že dnes bude jejich den. A taky byl.

Já bych v ten den raději přišel o svou poctivost, než zažít ostudu, že se Srnkovcema prohrajeme. Měl jsem hry plné brejle a připadal jsem si jak honicí pes. Nic jsem sice nevzdával, ale také jsem v zátrak nedoufal. Bojoval jsem. Tři životy proti jednomu. 3:1, ne pro mne, ale pro Rudu. Byl jsem zvyklý na pravý opak. Bylo mi zle a cítil jsem poprvé to, co cítil Ruda mockrát. Tolik pěkných holek, téměř všechny mu fandí a on prohraje. Dnes to čeká mě, akorát s tím rozdílem, že o žádné své „Fanynce“ nevím, takže to nebude tak bolet. Jak znám Pepana, vymyslí brzy sladkou pomstu.

Cítil jsem se jak prase, co jde na porážku a nemá šanci ji odvrátit. To co mě čekalo, mě neminulo! Hned druhou ranou mě Ruda trefil. Míč jsem sice zachytil, ale neudržel a upadl mi na zem. Ozval se hurónský řev. Holky se na Rudu vrhly jako by vyhrál olympiádu. Jemu se samozřejmě líbilo, že se konečně dočkal. Spolužačky ho olizovaly jako eskymo, i ty co hrály za nás. Olizování byli i ostatní kluci a zůžastnily se toho i holky putičky, do kterých bych to do dneška neřekl, protože jsem je považoval za stydlivky a netykavky! No a dnes měly důvod a my jsme jen zírali na jejich orgie. Pepan prohlásil, že to jednou muselo přijít a také přišlo. Taky povídá, že když už Ruda dělá holkám eskymo, tak, my si dáme eskymo skutečně a s čokoládou. Jako náplast za jeden blbej den.

Každý jsme vychutnávali své eskymo a bylo mnohem lepší než se nechat olizovat od holek. Víc nám chutnalo. Tenkrát stálo 50 haléřů a nanuk jednu korunu! Stejně jsme nechápali co na tom veřejném oli-

zování spolužáci mají. Ruda byl lízátko pro všechny! Držel jak beran a culil se. I když jsme dělali, že nám to nevadí, tak mně to teda vadilo. Od Jitky Paurové bych se nechal líbat také. Ale někde v soukromí. Moc se mi Jituška líbila.

Ještě než skončil školní rok, tak Zdenda Fýrer odhalil několik příčin naší zbytečné a potupné porážky. Nabídl se, že nás bude trénovat! Zdenda bude náš trenér? Když to z nás umí nejméně! Bomba! Bylo sympatické, že zdánlivě blbý nápad jsme nezavrhli, přemýšleli jsme o něm a Fykyho vyslechli. Už první jeho postřeh byl velmi sympatický v tom, že naši největší slabinou jsou holky. A taky byly. Zapojíme do našeho plánu ty, co bydlí nejbliže. Nanivačky Jarku Pekárnovou, Boženku Němcovou a od Jeslí Věru Paclíkovou. Pepanovi i mně se líbila Jitka Paurová, a přišel s celkem logickým postřehem, proč Jitka hraje se Srnkovcema, když bydlí o jednu ulici výš nad ulicí Na Nivách. Vašek Štěpánek se nabídl k naší velké radosti, že ji ukecá. A taky ukecal.

Jitka byla krev a mlíko, měla krásná kukadla, příjemný hlas a rychle ji rostla prsa. I Věra Paclíková souhlasila, že musí sportovat, protože tloustne a nechce být almara, jak její sousedka bába Červená. To byl kus ženský. Ta když šla, spíš se plazila, tak jsme mysleli, že jede parniválec. I tak funěla. V okolí sklárny žilo pár figurek, které stály vždy za povšimnutí.

Starý, velmi zvědavý v Čechách žijící Rus Morman, který si vzal Němku. Bydlel v našem vchodě v přízemí a byl moc zlý. Na nás mu pořád něco vadilo a bezdůvodně a sprostě nám často nadával. Ani jsme nevěděli proč. A ani my jsme mu pak nic dobrého neudělali.

Několikrát jsme mu dali za dveře, když byl sám doma, prázdnou krabici od bot! A zazvonili na zvonek před barákem. Když otevřel a nikdo za dveřmi nebyl, tak krabici vztekle nakopl. Když kopal do krabice obden a velmi spolehlivě, tak jsme to vylepšili. Dali jsme do krabice cihlu, která se do ní akorát vešla. Starý vzteklý dědek nás nezklamal. Zase si kopl. Řval jako tygr. A dost dlouho. S tím kopnutím to přehnal. Zlomil si nějaké kostičky v nártu. Jeho syn, který byl starší než my to vyšetřoval. Byli jsme s Pepanem nejvíce podezřelí, ale zatlouka-

li jsme. Nic takového bychom si nedovolili. Zachránilo nás, křivé svědectví jedné starší paní, co ho také nesnášela. Ta měla radost z jeho „gypsu“ ještě větší než mi.

Když jsme venku lítali a měl jsem žízeň, tak přeci nepůjdu domů do třetího patra, ale do přízemí v Průmyslové ulici, kde na chodbě byl pro každé patro kohoutek se studenou vodou a umyvadlem. Doma by si táta vzpomněl na „žákajdu“ a měl bych po žižalkách. Vždy jsme měli při obyčejném napití smůlu, že to vadilo pro nás starému Žáčkovi! Toužil po synovi a při té snaze si pořídil pět dcer. Dodnes nevím, proč nás honil a nedohonil vždy s pěnou u huby. Snad si chtěl syna, když už ho neuměl udělat, tak si ho chtěl chytit a trochu si pokecat. Aspoň na chvíli. To byl trénink a fofr.

Zapomenout se nedá, po tolika letech, ani na opilce Benedikta a jeho krásné tři dcery. Jak se za tátou styděly. A jak jsme Pepu, jeho syna, který byl náš kamarád, litovali. Po takovém tátovi nikdo netoužil. Chudák jeho pracovitá žena. Budiž ji země lehká.

Bydleli jsme v novostavbě s ústředním topením, která patřila Ústecké sklárně. Na tu dobu koncem šedesátých let to bylo super moderní bydlení. Domy to byly třípatrové, sice bez výtahu, ale já jsem se naučil ze třetího patra, kde jsem bydlel, jezdit po zábradlí až do přízemí. Byty byly 3+1 se splachovacími záchody, velkou koupelnou se sprchou a vanou. V bytě byla i spíž, místnost na zavařeniny a dva velké balkony. Navíc k bytu patřil i velký sklep a kumbál na kočárky a kola. To ve starších domech v Průmyslové ulici a na Nivách nebylo! Do školy jsme to měli do Jateční jen kousek. Na smetáku, tak jsme říkali hřišti kousek za Jeslemi, jsme na škvárovém hřišti sportovali. Dále se dalo sportovat, když nás bylo málo, i na našem velkém čtvercovém dvoře, který tvořily ulice Sklářská, U jeslí, Průmyslová a zeď Mediky (sklad zdravotnických potřeb). Na dvoře byly sloupy na věšení prádla i madla na klepání koberců. Nejraději jsme tam hráli okénka. To každý měl svou branku a mohl dávat góly komu chtěl. Kdo jich dostal pět, byl vyřazen a přesně jsme věděli, kdo kolikátý byl. Dnes se okénka moc nehrají. Holt je jiná doba a omladina má více lákadel a možností než jsme měli my.

NÁŠ PRVNÍ TRENÉR A ZLODĚJ KÍŠ!

Můj a Pepanův první sportovní trénink v životě byl začátkem července roku 1959 na smetáku. Konal se na škvárovém hřišti za jeslemi u sklárny v Ústí nad Labem. Trenérem byl spolužák Zdeněk Fýrer

Zdeněk Fýrer přivedl na hřiště slíbená děvčata ze třídy. My sehnali také pár holek. To jim ale Pepan musel nakecat, že přijedou jeho starší bratrance, dvojčata. Já jediný jsem věděl, že žádné nemá! Měl ještě na to kde jsou, připravenou fintu, že na začátku prázdnin pojedou ještě na pionýrský tábor od své mámy. No a začátek není hned, a můžou se zpozdít. Sešlo se nás na „smetáku“ poměrně dost, ale míčů bylo málo. Myslím ty na házení. Na hlazení by se jich našlo daleko víc, to jsme měli dávno zjištěné. Měli jsme míče jen gumové a oproti míčům ve škole byly moc lehké.

Trenér Fýrer si vzal slovo a začal věcně. Proč máme při vyběhu před míčem utíkat ze strany na stranu bokem, když můžeme míč chytit, když půjde na tělo. Myšlenka dobrá, ale nejdříve se musíme naučit bezpečně přehodit hřiště a nahrát si. Hlavně to platí pro holky. Nakrokoval 12 metrů pro kluky a deset pro holky a udělal čáry. „No a můžeme zkoušet přihrávky. Kluci s klukama a holky s holkama,“ řekl. Pepan s rozdělením nesouhlasil a jen tak se nevzdal. Že je malej, tak bude trénovat s holkama, protože kdyby ho nějaká vazba víc trefila a zranila ho, nemohl by jet na pionýrský tábor do Sedlečka u Karlových Varů a táta by ho nejspíš zabil, kdyby měl polovinu prázdnin smrdět s kípsem doma. Fýrera ukecal a šel házet s holkama. Šlo nám to docela dobře, všichni se snažili a po několika upadlých míčích na zem se přihrávky zpřesnily. Byla to paráda.

Fýrer se nenápadně vytratil k dřevěné sklárenské boudě, kde namaloval křídou tři různě velké figury. Spokojeně koukal, jak nám to jde a pak nás zavolal k sobě. Že se budeme z deseti metrů trefovat do namalovaných figurín a míče nám bude vracet odrazem sám plot. Nezapomněl podotknout, že doufá, že to bude panu Kučerovi vyhovovat, aby ho nikdo nezranil. Míče létaly jak bumerang a plot dostal na budku. Byli jsme byli spokojeni jak nám to jde. Protože jsme byli sou-

těživí, tak na závěr Pepan našel dva staré kastroly, vytáhl z kapsy provázek a hřebíky Velký a malý hrnec přitloukl nějakým křemeňákem za zdravá ucha na plot. Velký kastrol byl pro holky a malý pro nás. Kdo se víckrát trefí ze tří pokusů a ať si holky vyberou své soupeře z kluků. Holky si vybraly a na Pepana zbyla Jarka Pekárnová. Kluci házeli z deseti metrů a holky jen z osmi.

„Jedem na tři pokusy o pusy," halekal Pepan. Holky vyhrály na plné čáře. Měly větší terč a kratší vzdálenost a měly z každé výhry velkou radost. Nyní mi došlo, že ať vyhraji nebo prohraji, tak mě pusa nemine a je lepší prohrát, protože „hubana" dostanu já a nemusím ho dávat! Ten Pepan je hlavička. Holky měly radost, že se k nim pěkně chováme a neděláme jim všelijaké naschvály jako ve škole. Jen Fiky byl nějaký zadumaný a ptal se nás, jestli víme, proč nám to dneska tak šlo? Protože máme lehké gumové míče a ve škole jsou míče daleko těžší, s kterými to tak nepůjde jako dnes. Potřebujeme pořádné míče, alespoň dva! Jeden stojí kolem 100 Kč!

Kde vzít a nekrást? Kapesné většina z nás neznala. Můj táta měl zálohované flašky od piva spočítané. Jednou v zimě jsem dostal za odklizení sněhu od babičky papírovou tříkorunu a tu už dávno nemám. Prasátko má jen sestra a má tam jen desetáky. Kde sehnat dvě kila? Přišli jsme na to hned druhý den, kdy jsme byli za Karlem Vrtílkou, co bydlel u hospody spíš knajpy, čtvrté cenové skupiny „Na luhách." Mezi jejich domem a tou hospodou byla sběrna surovin! Hurá budeme sbírat papír a železo.

Můj táta odebíral Rudé Právo a Pepanův zase Průboj. Na obranu našich otců musím upozornit, že výběr tisku byl jen takový, že mohl odebírat tisk, který vydává KV KSČ nebo ÚV KSČ! Kilo papíru se vykupovalo za 20 haleřů a kilo železa tenkrát (to si pamatuji velice přesně) za 8 haléřů!! Když jsem se zeptal táty, jestli mohu dát do sběru časopis Včelařství, co má v šuplíku, málem mě přizabil! Stejně dopadl Pepan s tátovým Rybářstvím! Táta, když zjistil, že chceme sběrem si našetřit na míč, tak mi poradil, že se budou bourat staré sklárenské domy u zadní vrátnice. A tam bude dost olova, které se vykupuje za 2 Kčs kilo. Tip dobrý, ale bourat se ještě nezačalo. Asi až prý za rok. Babička Kočárková mi poradila, že děda topí přes léto v kotelně Ply-

nárny v Předlicích. Dědu jsem navštívily s Pepanem a všude se válely kusy železa. Řekli jsme mu o míči. Děda nám nabídl na odvoz železa dvoukolák, ale že musíme přijít až bude mít odpolední a nikdo tam už nebude. „Aspoň tu uklidíte ten bordel, co tu všude je," řekl. Cestou domů jsme s Pepanem vykoumali, že seženeme ještě dva vozíky, aby to odsejpal, protože děda bude mít odpolední až za týden. Zapojili jsme všechny naše vrstevníky i kluky Havlišovy. Holky jsme s toho vynechali, to nebylo pro ně. Z kotelny Plynárnny to bylo do sběrný dobrých 800 metrů.

Vlítli jsme na to jak divý, sebrali vše co jsme našli až se vozíky - dvoukoláky prohýbaly. Byl s námi i Vašek Koumes Kříž, který byl zvědavý a po polozbourané budově spíš šmejdil než by něco sbíral a ve sklepě našel v deskách spoustu papíru, nějaký archiv. Za papír utržíme určitě víc než za železo. Papír byl svázan v deskách a každý vážil víc než kusy železa, které se všude povalovalo. To byl nález a terno současně! A příklad, že méně dělat je někdy více.

Výkupčí ve sběrně byl starý předlický cikán Kiš. Byl to lupič. Železo se mu zdálo moc zrezivělé, vadilo mu, že je ho moc, že si přece nerozbije váhu a papír byl zase mokrá a že bude muset pár kilo odečíst. Váha byla velká decimálka, nastavovala se po 10 kilech a měla i posuv po jednom kile. S tím se vůbec nenamáhal posunovat. V okrádání měl bohatou praxi. Nastavil na váze 100 kg a my jsme tam nandávali železo. Jakmile zobáček vylítl nahoru, tak jsme museli ještě přidat pár kousků železa a počítal nám metrů za 8 Kčs. Na váze bylo místa ještě dost a měla nosnost 250 kg. Na každém vážení nás lupnul ten zmetek nejméně o 10 kilo! A to ještě měl kecý, jestli to není kradený! Že kdyby to náhodou bylo, tak by nás zavřeli a jeho i s námi, protože krást se nesmí. Pepan převzal necelou stovku za celé odpoledne a odešli jsme jak spráskaný psi.

Nejvíce keců měl po boji Vašek Koumes Kříž. Že to takhle nejde, že cikán je pěkná sviha a že nás pěkně okradl. V pátek jsem jel k dědovi do Všebořic trhat chrupky. Bylo jich jako máku, tak děda rozhodl, že přebytek odvezeme do výkupny ovoce. Ve výkupně mě uhranula váha, která byla stejná jakou měl cikán Kiš.

Příjemná paní v letech mi vysvětlila vše co mne zajímalo a nakonec jsem se zvážil sám a měl jsem 61 kilo. V úterý jsme jeli celá banda odpoledne k dědovi do Plynárny pro železo a papír. Klukům jsem řekl o váze ve Všebořicích. A teď už se cikáne těš!

Když jsme do sběrný přijeli se třemi popojíždědly, tak si po pozdravení cikán hned naběhl, kde že jsme to zase ukradli? Pepan pohotově nadhodil, že my nekrademe, ale že zná pár lidí, který nejenže kradou, ale okrádají děti! Zeptal jsem se jestli se můžu zvážit? Řval jak prokoplý, že váha není pro lidi. Vlezl jsem na váhu nastavil kila a zjistil jsem, že vážím 51kg! Že to není možné, protože v sobotu na stejné váze ve Všebořicích jsem vážil 61 kg. Slezl jsem z váhy a říkám cikánovi, že ta jeho váha ukazuje o 10 kilo méně než ta ve Všebořicích. On že váhu mu přivezli z řiditelství a je vyzkoušená a ukazuje správně. Zeptal jsem se Pepana kolik váží? On že 42 kilo. Hupnul na váhu a váha ukázala jen 32 kilo! To jsem měl někdy v první třídě, prohlásil Pepan a také řekl, že váha ukazuje blbě, a to nejméně o 10 kg! Cikán tvrdil své a zatloukal jak tesař hřebíky do trámů. Byli jsme v přesile a nedali jsme se. Pravda byla jednoznačně na naší straně. Navíc náš štrachal Vendys Koumes Kříž objevil v kutlochu pana Kiše kontrolní závaží. Dvě desetikilovky a dvě pětikilovky. Hodil je s Karlem Vrtílkou na prázdnou váhu a zeptal se cikána kolik je kilo na váze? Než se Kiš vzpamatoval, odpověděli jsme za něj. 30 kilo!! No a kolik ukazuje nastavení na váze ptá se cikána. Zase jsme odpověděli za něj, 20 kilo!! Cikán nám všechno zvážil ku podivu najednou a strašně nerad přičítal 10 kg a ani nedutal. Taktně jsme ho po vyplacení peněz upozornili, že by se váha měla opravit, aby vážila poctivě. Řekl, že má nyní dovolenou, že to musí nahlásit na podnik a že nás už nechce vidět. Hodně dlouho. My jsme po jeho společnosti netoužili. Na míče jsme měli, tak taky proč. Nové koupené míči byly na pohled pěkné. Pumpování šlo, ale to zašněrovávání. To byla práce. Kvalita nic moc. Po měsíci byly tak šišaté, jako kdyby to byly ragbyové míče a ne fotbalové.

ZNOVU NEJLEPŠÍ

S novými míči to byla paráda trénovat. Trénovali jsme na smetáku několikrát týdně v různých složeních. Vzhledem k tomu, že běžely prázdniny, byl někdo pořád pryč, tak to nebylo ono. Chyběly nám hlavně holky. Na konci prázdnin, když už nikdo nescházel, tak nám to všem šlo jedna radost. I děvčata lehce, hravě a dost přesně přehazovala hřiště k naší velké spokojenosti. Fiky prohlásil, že se Srnkovcema nemůžeme v životě prohrát.

Už jsem nedával prdy míčem já sám, ale i Věra Paclíková s Jitkou Paurovou uměly dát pěknou ránu. A samozřejmě všichni kluci. Srnkovci si užívali prázdniny a své jediné vítězství. Netušili, ani v tom nejhorším snu, co je čeká. Ruda, miláček holek se tutově celé prázdniny jen miliskoval a střídal holky. Když jsme ho párkrát potkali, tak nové, většinou velmi vyspělé objevy provokativně před námi na koupáku na Klíši hladil a objímal. Prostě nám dělal chutě a my na to čuměli jak z jara kohout na kuřata. No a ta puberta nám dávala pěkně zabrat a jediné na co jsme se zmohl, byly smělé plány, co by jsme, kdyby jsme. Jen jsme ale vejrali. Pomalu na vše, co mělo sukni a prsa. Největší můj erotický zážitek byla koncem prázdnin „poluce, protože nic nebylo po ruce“ a ještě pěkně dlouho. Byl jsem z té ženské krásy (co byla a doposud je v létě k vidění na každém kroku), nabitý jak „papiňák!“ Byl to bez sexuální tehdejší osvěty pro mne docela šok. Zato jsme chtěli Rudovi srazit hřebínek. To bylo reálnější než rande s holkou, která by za to stála.

1. září jsme se stali žáky osmé bé. Bylo nám 13 a půl roku a první co jsme zjistili, že by Hanka Válková mohla kojit celou naši třídu. Jinak všichni byli nějak větší a rozumnější a krásných a vyvinutých spolužaček přibylo. Po napsání rozvrhu jsme zjistili, že tělák je ve středu. Poslední hodinu si zítra pěkně užijeme. Zápas o čest, slávu a přízeň děvčat vypukl na školním hřišti venku. Všichni byli po prázdninách v pohodě a obě strany v plné síle. Profesor Boura rozhodl při pohledu na slečny, že budou hrát nejdřív kluci s klukama a holky s holkama. Prej by nebylo dobré, aby páni kluci vybíjeli děvčata jako nějaké

kuželky. S tím jsme hlasitě nesouhlasili a „prófa“ své rozhodnutí nezměnil. My Projdovci jsme byli nadřazení jak stepní kozy nejen na vybiku, ale hlavně na Srnkovce Jak je dnes v jejich plné síle zmydlíme a ještě před holkami!

Na obou stranách bylo devět spolužáků. Slabší vždy začínají, prohlásil sebevědomý Ruda a se škodolibým úsměvem hodil Pavlu Součkovi míč. Netušil, že se dneska zasmál naposled. Třikrát jsme přehodili hřiště, aby kluci měli nabito a začal masakr. Nejvíce hornáky bílil Vašek Štěpánek a Jirka Tinka. Vytloukali jsme je jak píšťaličky. Co rána, to zásah. Když po vybití Srnkovci dostali míč, často jsme ho zachytili a masakr pokračoval v naší režii. dál. Jediná ztráta byl Kodl Vrtílka, který si blbě zavázal při přezouvání tkaničky, přišlápl si ji, upadl a Draban Drábek ho snadno trefil. Rudovi jeho věrné krasavice, pro nás nedostupné jalovice, fandily a nechápaly co se s jejich Don Juanem a jeho ekipou děje. Nechápal to ani Ruda!

Rudovi vyvinutější spolubojovníci byli po prázdninách krásně opálení, nechybělo jim sebevědomí, ale nějak hoši zlenivěli. Trenér .Zdenda Fiky Fýrer svítil radostí a když trefil Láďu Drábka, tak takhle neřval radostí ani na Armě, když Pepa Píša dal gól! Armaturka (naše Arma) Ústí n. L. hrála v sezóně 1958/59 1.československou fotbalovou ligu a my s půjčenými od holek pionýrskými šátky jsme měli vstup zdarma. Nevynechali jsme jediný domácí zápas. Sestavu Army bych vám vyjmenoval z paměti ještě dnes. Tu nezapomenu snad nikdy. Ale že mám otřít v pokojíčku svou televizi, to zapomenu několikrát za měsíc. Když mi to žena vytkne, tak ji nejraději před známými říkám: „Nemůžeš mi takhle, Helenko, nadávat! Budu mít z toho celý den deprese a nebudu pak moct spát po obědě!“

Mě do pionýra nevzali, protože jsem dostal dvojku z chování! Za to, že jsem se blbě a tlusté Maruny Dolejšové, když dostala nové bílé galoše, zeptal, jestli ví jak se zdraví tramvajáci.? Protože byla šprtka a držena starými rodiči zkrátka a doma neměla vůbec žádný smysl pro humor! Tak jsem ji řekl, že cink, cink a šlápl jsem ji se zablácenými hoblinami na její sněhobílé galoše. Začala rvát jak prokoplá! Jako kdybych ji vraždil. Nešla odpoledne do školy, ale šel tam za ni její táta a rovnou k panu ředi-

teli. No a nyní v kapitalismu se s tím mohu vytahovat!! Že jsem jako jeden z mála „čecháčků“, nebyl pionýr. Ale stejně to mám kádrově na nic. Pěkné pionýrky se mi moc v sukýnkách líbily a jednu jsem si vzal, jako asi každý z ženáčů naší poválečné generace, za ženu.

Nevěřím sám sobě, jak jsem písemně ukecaný. Píši o zápase, který v mé paměti vrcholí a zamotám tam věci, sice zajímavé, ale brzdicí spád zápasu. Že by následky telenovel „Milágros“ a „Tři životy Sofie“, vlétli nedej Bože i na mne?

Bylo nás Projdovců na hřišti ještě pět, když musel na plac kapitán Ruda. Ani si nevzpomněl jako já, jestli bych mu nedaroval nějaký život. Nechápal co se děje. Dvakrát pěkně uhnul a vybil nám Milana Sypeckého a Vaška Studenovského. Ti mu leželi hodně v žaludku. Vybitím jim jen vrátil každému ztrátu svých dvou životů. No a přišlo to, na co jsme se nejvíce těšili. Konec playbojů v Čechách!

Nikdo z nás nečekal tak hladké vítězství a rozsvítil to Pepan, když prohlásil: „Že by nikdy nechtěl takhle dostat do řepy!“ Ruda mi po zápase podal ruku a já mu povídám, jestli ví proč jsme vyhráli? Jen koukal. „Víš proč? Protože máme trenéra. Trenéra? A víš koho? Fikyho!“ To už nechápal vůbec. Holky nám blahopřály, ale jen ty naše dolňáčky od Válcovny, které libovým frajírům také nefandily a byly rády, že jsme je smetli. Kluci dostali i pár pus a některý si šli pro ně i ke konkurenci. Ke mně, který se vůbec nedostal na plac, přišla Iva Řeháková, dala mi pusu a poblahopřála. Bylo to příjemné a byl jsem z toho vyjevenej. Byla to hezčejší pusa než od matky a babičky. Ještě dnes si na ni pamatuji. Jen škoda, že na další jsem si musel pár let počkat. Ale dohonil jsem to. Sice až po vojně, ale dohonil.

Poznali jsme, že poctivostí dojdeme k úspěchu a že je to hezký pocit. Sportem jsme dospívali a věděli, že když něco umíme, tak můžem něco znamenat a mít radost ze života. Radost utichla a začali jsme fandit našim holkám. Tam to bylo podobné. Jitka s Věrkou, které se nejvíce zlepšily, řádily jak černá ruka. Velmi nás ale překvapila Jana Cabáková, která bydlela na Nivách a byla ještě lepší než obě jmenované holky. Vylezlo z ní pak, že chodí na atletiku do Spartaku a že hází oštěpem i diskem a že jí to lítá hodně daleko.

Měli jsme od podzimu nového mladého tělocvikáře, který byl v Lokomotivě Ústí trenérem košíkové. Vybika byla podle něj jen dobrý doplněk košíkové. A tak jsme začali hrát basketbal, který měl proti vybice své výhody. Byl to kontaktní sport. Po kontaktech, sice jiných jsme dost dlouho toužili. Tak proč nezačít s basketem a bez tajností. Pepan basketu propadl. Říkal, že sice kozatým holkám míč jen tak nesebere, protože je malej, ale zato si může v zápalu boje šáhnout! A že bylo na co. Měl to vymakaný a vždy mu to prošlo. Když jsem to zkusil poprvé já, tak se při zápase v zápalu boje nic nedělo. Ale hned po zápase! Zavolala si mě Alena Lipavská, že chce se mnou mluvit. Nechápal jsem proč? A navíc mezi čtyřma očima! Byl jsem mile překvapen. Nic jsem si při hře na ní a její výrazku nedovolil a do kontaktu s ní jsem po celý basketbalový zápas nepřišel. Když jsem k ní přišel, tak neřekla ani slovo a vyšila mi jednu pěknou českou facku. Stačil jsem se pohotově a nesměle zeptat: „Za co, za co, soudruzi, a co Pepan?“ „Pepan ten je malej vole!“ řekla. „Ty víš za co, ty kanče!“ Nevěděl jsem. Zpytoval jsem svědomí. Bylo čisté jako lilie. Vlastně nebylo. Jediná holka na kterou bych si to dovolil, tak té se to líbilo. Ta by mě přeci nepráskla. Ta mě dokonce uháněla. Neměl jsem o ni ale zájem. Ale nedalo mi to a udělal jsem jí radost. Jen jsem zkontroloval a pochválil její naběhlý přírůstek. Pepan zjistil o co šlo. Jedna plochodrážní slepice co ji Pepan prohrábl, slyšela jak mi Pepan práskl, že nemá prsa, ale jen vycpanou podprdu! Tak nás práskla Aleně oba. Že si na ni dovolujeme. Lhářka! Prsa jí stejně nerostla a pomlouvali ji už i holky.

Profesor Boura se dočkal basketbalového kouzelníka. v osobě Kamila Brabence. Byl mladší o pár let než my a stejně hubený. Hrál s námi fotbal a strkali jsme ho do brány, protože každý chtěl dávat jen góly. Byl velmi skromný a kamarádský. Dotáhl to do reprezentace a na Olympiádu. Jsou to krásné vzpomínky. Je škoda, že se uskutečnilo jen jedno setkání po 25 letech ve vaňovské Kotvě. Bylo super. V roce 2005 to už bude 44 let! Co jsme vyšli ze školy. Což se zase sejít, senioři z Jateční ročník 1946 co jste vyšli školu 30.6.1961?

SKLÁŘSKÝ DŮM

Co mi paměť slouží, tak si pamatuji, že jsme bydleli v Ústí nad Labem v ulici U jeslí č.4, ve třetím patře napravo. Přestěhovali jsme se tam ze Všebořic, kde bydlela babička Marie Kočárková s dědou Josefem. Naši bydleli v rodinném domku nedaleko od nich, v prostoru dnešních SČVaK. Byla to tenkrát periferie a nedaleko byl vězeňský lágr. Měli jsme psa vlčáka Alana, kterého nám někdo otrávil. Táta to měl do práce docela z ruky. Tramvají dolů do centra a pak přestup na Předlice. Tak docela velmi rád na naléhání matky uvítal nabídku na nový byt v novostavbě u sklárny.

Nemusel každý den cestovat tam a zpět a mačkat se ve špičce v napěchovaných tramvajích. Do práce to měl z nového bytu neskutečných pět minut chůze. Mohl spát i o hodinu déle. Nastoupil do sklárny, už v listopadu 1945, když se z vnitrozemí osídlovalo pohraničí. Začínal jako strojní zámečnický a vypracoval se až na šéfa hlavní výroby. Do starobního a zaslouženého důchodu odcházel v roce 1982. Po 37 letech věrnosti fabrice a výrobě skleněných lahví.

Pro zajímavost, tátovým nástupcem byl ing. Štěpán Popovič pozdější Generální ředitel teplického Sklo Unionu a nynější ředitel Glaverbel Czech, a.s. a Prezident FK Teplice!!

Tento fungl nový dům a architektonický skvost té doby, kam jsme se nastěhovali bez sestry Jany (ta se narodila až v roce 1953) byl na svou dobu moderní předchůdce paneláků. Byl dokončen v roce 1949. Pamatuji se, že před novostavbou byl velký prostor a že tam byl zbytek fotbalového hřiště!

Byla to novostavba, která měla tři vchody. Sice tu nebyl výtah, ale bylo tu ústřední topení. V každém vchodu bylo osm bytů. Ve zvýšeném přízemí byly dva. Dalších šest bylo od prvního do třetího patra. Každý z těchto bytů měl balkon do ulice, z kterého bylo vidět vlevo na část Ústecké sklárny, respektive na kmenárnu a uhelné depo. Bylo vidět i na Jednotu a Armaturku i na její výpočetní středisko. Naproti vchodu do domu U jeslí č.6 byl vchod do jeslí, kam chodily děti. Spíš je tam vozili rodiče Většinou pracující matky. Já jsem je nestihl, ale pamatuji, že

jsem chodil do mateřské školky, která byla Na nivách. Dnes je v tomto objektu základna Městské policie. Další školka pro větší děti byla v prostoru nynějšího Zdravotnického centra v Předlicích. Ta byla pro předškoláky.

Když jsem se podíval z našeho bytu z balkonu doprava, tak jsem viděl na jatka, Chemofarmu, Teslu a Střížovický kopec. Z druhého balkonu, který byl do dvora, a tento dvůr byl čtvercový, byly nalevo staré domy Průmyslové ulice. Napravo též starší domy ulice Sklářské. Když jsem se zahleděl rovně před sebe, tak jsem viděl Medikou- (sklad zdravotnického materiálu). Za Medikou byla Ústecká chemička. V každém vchodu byly v suterénu velké prostorné sklepy. Nad byty byla veliká prostorná půda. Tam jsme se chodili s tátou na Vánoce koukat, jestli už letí Ježíšek s dárky. Vždy přiletěl.

Celý tříposchodový dům měl tři vchody s čísly 2, 4 a 6. Ve dvojce bylo něco jako výměňková stanice. V každém sklepě byla prádelna se sušárnou a kotlem na vyváření prádla. Bylo tam i WC, ale pračku a ždímačku jste museli mít svoji. A protože jsme ji neměli, tak matka prala v šestce, kde byla obrovská pračka a velká ždímačka. I hadice tam byly tak vymakaný, že jsme nemuseli tahat vodu v kbelících jako u babičky ve Všebořicích.. Na plný pecky tam bylo puštěné imrveré topení. Prádlo tam matka vyprala, usušila a když tam byl později nainstalován elektrický mandl, tak si téměř všechno prádlo i vymandlovala. A vše za pouhých 5 Kč! Jediný problém byl, že jsme museli kupovat uhlí a dříví na vyváření prádla v kotli. Na tu dobu to nemělo prostě chybu.

Byty byly velmi prostorné. Když jsem přišel domů, tak jsem vešel do předsíně. V uličce na zadní balkon, byl vlevo špajz na zavařeniny a taková odkládací místnost. Bylo tam před balkonem i WC. Z předsíně jsem mohl vstoupit do velké na tu dobu koupelny. Byla tam velká vana se sprchou, kterou jsem si rád napouštěl vrchovatou. Dnes bych se nedoplátil. Tenkrát byl kubík vody za pár halířů. Za předsíní byla kuchyň a v rohu špajz. Z kuchyně se šlo do velkého obývacího pokoje. V tomto pokoji byla zabudovaná ve zdi skříň. Další dvě místnosti byla ložnice rodičů v levo a dětská ložnice v pravo. Mezi oběma ložnicemi byla malá

předsínka s dvěma dveřmi do ložnic a za závěsem malý kumbál, kde měl otec vestavěnou další skříň. Zde měl své veškeré oblečení, kabáty, kravaty, klobouky i boty. Bydlel jsem tu velmi spokojeně a rád až do roku 1969. 27. června téhož roku jsem se oženil s Helenkou Kyselovou a odstěhoval se do Dolních Zálezel. Tam nebylo ústřední topení, ale byla tam má láska Helča. Hřála víc než všechny radiátory světa.

Vzpomínám si i po letech, že ve dvojce bydleli od zdola a leva Kišovi s dcerami Evou a Majkou a synem Frantou. Naproti nim bydleli Pavlíkovi s Jindrou a Lízou. Nad nimi Janovský s průšvihářem a jedináčkem Jardou. Naproti Janotovi, Milan a Jirka. Nad nimi Danielovi s Danou a Edou. Naproti velmi rozvětvená rodina Havlišů, Mírek, Honza, Míla a Vaculíků, Zdeněk, Zdenka, Jirka a Pavel. Nad nimi kluci Šádkovi Pavel a Ivo. A naproti nim Zajačkovi Jarja a Milan s paní Magočovou.

Ve vchodu U jeslí č.4 bydleli dole vlevo Kučerovi s Pepanem a Evou. Později se jim narodila ještě vejškrabek Maruška. Vpravo bydleli Mormanovi, Nina, Ruda a Věra. Nad nimi Dolejšovi s jedináčkem Marií. Naproti Kuzmiakovi s Ančou, Maruškou a Martou. Nad nimi starší manželé Pokorní, Rudolf s decentní paní. Víím, že měli nádhernou dceru Jindru, která bydlela v Brně a byla operní zpěvačka. Měla syna Vašíka, který měl nějaký problém na ruce, protože nosil rukavičku. Pod námi bydleli Moraváci Káňovi se syny Emilem, Mirkem a Jirkou. Měli i dvě dcery Líbu a pihovatou nádhernou Boženku. Naproti nám pak pan Radil se synem Láďou a dcerou Hanou. S nimi žila ve společné domácnosti starší dcera paní Radilové Lída Vostrovská. Po Pokorných, když starý pán Václav ochrnl, tak se po nich nastěhovala rodina nového ředitele Sklo unionu Škodovi. Ti měli kluky Pepu, Jirku, Honzíka a dceru Věru.

V šestce bydleli naproti prádelně Zedlitzerovi Mírek a Vašek. Jejich táta byl kapitán u dopravní policie. Nad nimi žili Dvořákoví Láďa, Anděla, Anina a Karel. Naproti Procházkovi, Drahuše s manželem Mirkem, který tragicky zahynul při dopravní nehodě. Ve druhém patře žili Petrmanovi s Martou, Petrem, Květou, Božkou a Kájou. Naproti Benediktovi Andula, Pepík a Marie. Ve třetím patře bydleli Matu-

šovský Jirka, Zdeněk a Jarda. Naproti nim pak Mudrovi Karel a Petr. No a to je celý trojdům se třemi vchody, kde jsem prožil hezkých 20 let svého mládí (1950-1969)!

S Pepanem se sem tam vídám. Je dost zaneprázdněn, tak jako většina lidí v této době. Oba jsme po vyučení a vojně vystudovali průmku! Pětiletou s maturitou a při zaměstnání. Já jsem si stihl během studia pořídit dva syny. Pavla 1969 a Pepču 1972. Pepan byl hlavička na jazyky. Já zase na jiné věci. Udělal si státnici z angličtiny a němčiny. A vrhl se na externí učení v jazykové škole.

Když jsem vypadl z Ústí, tak jsem pár sportovních aktivit musel zanechat. Vrhel jsem se na uživení rodiny a zvelebení bytu. Stal se ze mne za vydatné pomoci ženy také pěstitel. V Zálezlech nám u domu přenechal zahradu švagr Lád'a. Přestěhoval se s ženou a sestrou manželky Hely Blankou, do Ústí n. L. První můj pěstitelský pokus byly brambory. Zryl jsem na podzim část louky a na jaře jsem je zasadil. Ty prý vyčistí půdu. Takový velký brambory jako jsem měl první rok, jsem už nikdy neměl. Naplnil jsem staré rčení: „Nejblbější sedlák ve vsi má vždy největší brambory!“ Později, když byl nedostatek česneku jsme se vrhli na jeho velkovýrobu. Sklízeli jsme pár roků i 400 kilo tohoto zdravého „přírodního penicilinu!“

.Kontakt jsem neztratil s lidmi, se kterými jsem bydlel a dělal ve sklárně. Po maturitě jsem povýšil na směnového mistra. Sem tam jsem někoho známého ze školy a bydliště ve městě potkával. Skočili jsme i na pivko a pokec, než mi jel vlak domů, do Dolních Zálezel.

Nyní po úraze jsou mé šance nulové. Doma o návštěvy nemáme nouzi. Ale mám radost, že se zavedla nová pěkná tradice, že se bývalý sklárňáci schází vždy první sobotu v měsíci květnu v Kulturním domě chemiků. Letos tam byla sestra Jaruška. Moc se jí to líbilo a potkala tam děcka, ze kterých jsou dnes už babky a dědulové. A které už neviděla několik desetiletí!

Když bude zdraví sloužit chci se tam v roce 2005 též vypravit. Jsem zvědavý, jak zub času zahlodal i na mých vrstevnících! Bývalí zaměstnanci sklárny se schází jednou za čtvrt roku v restauraci Pod hradem na Střekově. To ale musím ověřit. Těším se i tam.

JAK JSEM SE STAL BRANKÁŘEM

Nejvíce ve škole ze všech předmětů jsem miloval tělocvik. Na co jsem při něm šáhl, to mi šlo. Hlavně lehká atletika. Ať už to byl sprint nebo běhy na delší tratě. Vše jsem většinou vyhrával. Nejlepší jsem byl i ve vrhu koulí a v hodu kriketákem. Šly mně i skoky.

Překvapivě můj největší soupeř v hodech i sprintu nebyl kluk, ale později výborná oštěpařka Jana Cabáková. Jak jsem byl dobrý na atletiku, tak na náradí v tělocvičně jsem byl pěkně nemešlo. Přes kozu jsem skákal sice jako Sandokan, ale udělat výmyk na hrazdě, to bylo nad mé síly. S kruhy a bradly jsem také nebyl kamarád. Měl jsem rád hlavu nahoře, ale jakmile jsem ji měl třeba při stojce dole, tak jsem měl strach, že spadnu a něco si zlomím.

Byl jsem dlouhý, samá ruka, samá noha a měřil jsem 170 cm. Náradí jsem nemusel. Ani skoky plavmo a různé kotouly na žíněnkách. Venku mi bylo lépe. Ve fotbale jsem hrál obránce a jen tak někdo přese mne nepřešel. Byl jsem brousek. Než bych zavinil gól, tak jsem míč ukopl soupeři i s nohama. Takovou jsem měl pověst. No a tenkrát upadnout v trenkách na škvárovém hřišti nebyla žádná slast. Čert vem gól, říkali si soupeři a raději neměli odřená kolena. Dobře dělali. Tenkrát ještě platilo, za tři rohy desítka. I ty jsem kopal. Žádná technika. Prda a k tyči. Brankář měl jedinou starost, abych ho netrefil. Penalty nechytal, spíš se krčil a chránil si obličej a hlavně rozkrok. Kdo dostal míčem mezi nohy, tak by mohl vyprávět, že Velikonoce může mít fotbalista kdykoliv v sezóně a v roce.. A kam se hrabou kraslice. Tolik barev ani neznají.

Když přišla zima a na „Smetišti“ nám ústecký sklárenský hasiči pokropili hřiště, tak jsme hráli hokej. Měl jsem jako většina dětí koncem padesátých let šlajfky na kličku. Ty jsem si připevnil na zimní křusky. Bruslil jsem jak koza na ledě a byl jsem rád, že se mohu odrážet přes závitky. Hokejista ze mne nebude! To jsem věděl jistě. Nikdo mě nechtěl mít ve svém družstvu. Byl jsem rád, že jsem se udržel na nohou. Bez bruslí v létě a s tenisákem to byla paráda. Na ledě s bruslemi pravý opak. Také jsem zjistil, že se do branky nikdo nehrne, když se

hrály zápasy téměř na život a na smrt, mezi sklárňákama a nanivákama. Vždy někoho na chytání kluci ukecali. Ale museli slíbit, že nebudou dávat zvedáky. Ne vždy to dodrželi. Brankář vždy chytal tak dlouho, než dostal zvedák do kolena a vejš!. Zařval si jak tygr, pěkně se z bolesti vyskáká a už ho do branky nikdy nikdo nedostal. I já jsem se takhle nechal nachytat.

Měl jsem ale výhodu, že mi táta nechal v sklárenské truhlárně u pana Splítka udělat brankářskou hokejku. Byla pomalu vysoká jak škrabka na sníh. Po zemi mi naniváci jen tak gól nedali. Kluci stříleli jen švihem a nebyly to velké rány. Golfový úder se nepoužíval, protože dřevěné hokejky by to nevydržely. Po takových ranách by nebylo za chvíli s čím hrát. Aby vůbec kluci někoho do branky dostali, tak souhlasili i s tím, že brankář nemusí mít brusle! To byla pro mne výhoda, která mi vyhovovala. Branky nám udělali také ve Sklárně a dokonce jsme na nich měli síť. Byly trochu děravé, dané dvojité a jak jsem se později dozvěděl, ukradené nějakému rybáři. Moc často jsem puk z čeřenu netahal. Dost jsme vyhrávali, protože za nás hrál Žalud Zdeněk Blažej, který hrál za Dukláčka Litoměřice. Ten fakt uměl. Hrál za nás sklárňáky, dával góly jak na běžícím pásu a ještě nás zásoboval zlomenými hokejkami z Dukly!

Díky Zdeňkovi Blažejovi jsme si troufli na o rok starší osmáky. Hokej se v zimě hrál na plácku i za Válcovnou a Klíšáci objevily bezúdržbové rybníčky na Střížovickém kopci. Tam kluci vyjednali zápas. I když jsem nebyl nominován, tak jsem tam s Pepanem Kučerou vyrazil i s velkou svačinou. Branky tam nebyly. Za branky sloužily boty. Když se střelci podařilo trefit tyč, tak bota odlétla, přerušila se hra a hledaly se kameny, které by tu tyč zatížily. V brance naší třídy stál Franta Novák. Asi dostal pár ran do ruky pukem, tak tátovi sebral boxerky a v nich chytal. Moc mu to v nich nešlo, hlavně nebyl schopen vyhodit přesně puk spoluhráčům. Dost často nahrál soupeři a za první třetinu dostal šest branek. Prohrávali jsme 6:0. To byl nářez. Spolužáci byli na něj a na jeho boxerky tak naštvaný, že hledali někoho do branky. Pepan jim dal tip na mne. Bylo to jednoduché. Do branky by dali kluci každého, jen ne Feryho.

Protože pěkně mrzlo, tak mi matka už nevím po kom trochu přešla zimní hubertus. Byl pomalu až na zem, ale hřál. Fery mi půjčil pravou brankářskou hokejku, která byla o hodně lehčí než ta má škrabka. Když jsem se pokrčil v kolenou, tak ten můj hubertus byl až na zem. Většina střel šla do mantlu. Puk vždy spadl na zem, já ho sebral a rukou hodil volnému spoluhráči. Pěkně se uměl nabídnout Žalud Blažej. Měl jsem slabší prstové rukavice a v ruce dobrý cit. Lepší než Fery v těch tátových boxerkách. Hozený puk Zdenda zpracoval a každá jeho akce zaváněla gólem. Moje přihrávky měly oči a Žalud snížil v druhé třetině na 6:3. Soupeři na mě nadávali a před třetí třetinou chtěli, abych si ten „huberták“ sundal. Že prý v životě neviděli brankáře, který by chytal v zimníku. Nemínil jsem se své neprůstřelnosti zbavit a tvrdil jsem: „Vy jste pořád v pohybu a já v brance mrznu! Pořád se hraje u vaší branky a ve středu hřiště. Já navíc nemám brusle a stojím na ledu.“ Byla mi opravdu zima jak malému psovi. Chytal jsem dál a soupeř nemohl zimák prostřelit. Jejich útočníci byli dost naštvaný, protože nám slibovali desítku a teď nebyli schopný mi dát sedmý gól. Spolužáci snížili už na 6:5 a vyrovnání bylo na dosah. Dá se říct, že viselo na vlásku. Pořád jsme útočili a měli více sil než osmáci, kteří dost kouřili. Vyrovnat se nám nepodařilo, protože vztekly osmáci začali dávat zvedáky. Jeden takový jsem koupil do ramene pod vycpávku. Řval jsem bolestí a na chvíli jsem se narovnal. No a dotírající a šikovný Jirka Sís mi tam šoupl „jeslemi“ mezi nohy sedmý gól a bylo vymalováno.

Kluci toho měli plné zuby, protože jsme hráli 3 x 20 minut!! Zápas skončil naší porážkou a musel jsem vyslechnout, že kdybych chytal od začátku, tak jsme vyhráli. Já jim říkám: „Vždyť jsme kluci vyhráli! Druhou třetinu 3:0 a třetí 2:1! Oni jen první!“ Byla to pravda. Zlaté naše hřiště za sklárenskými jeslemi „Na smetáku!“ Máme to z domu jen 200 metrů a ne jako na Střížák 6 km tam a zpět. Nejdřív pořád do kopce a pak po zadku dolů! Tam dostaneme na budku a promočený jdeme domů. Tady máme pěkné branky a nehádáme se, jestli to byl gól nebo tyč. Je to jasné. Za rok mi naši koupili „džeksny“ a později „kanady.“ To už bylo jiné kafe. Párkrát jsme byli s Pepanem na zimním sta-

dionu na Bukově bruslit a vejrali na pěkné slečny, kterých tam byly stovky. A uměly všechny bruslit lépe než my. Byly jsme tam hodně trapný. Nešlo ani navázat nějaký kontakt, protože to co bylo pro holky normální bruslení, pro nás to byl sprint. Pepan prohlásil: „Pepane musíme na sobě pořádně zapracovat, jsme tak rychlý, že kdyby si nás někdo poslal na bruslích pro smrt, tak tu bude strašit ještě sto let!“ Měl pravdu. Byla to hrůza.

Jedinou bruslařskou hvězdou, kterou jsme znali, byl Zdenda Blažej. Dohodli jsme se, že ho požádáme o kurs bruslení. Náš návrh sice uvítal, a hned se ptal co za to, zmetek. Zadarmo prej nehrabe kuře a on taky. Chtěl dvacku a nebo vyjednat rande s Kuzmou. Že se mu moc líbí, jak je pěkně nahoře vyvinutá. To rande by bylo levnější a tudíž lepší, ale Kuzma Žaluda nesnášela. Museli jsme ji ukecat a slíbit, že když bude učit nás, že se může zdokonalit v bruslení i ona a okouzlovat všechny přítomné. „Ještě z tebe bude krasobruslařka!“ dodal Pepan. To jediné a hned zabralo. Zdenda říkal, že školení nemá cenu odkládat a čím dřív začneme, tím lépe pro nás. On nás bude mít z krku a bude mít čas na miliskování se s Maruškou Kuzmiakovou

Vlítli jsme na led hned v sobotu ráno. Mrzlo až praštělo. Moc dětí na kluzišti nebylo. První lekce skončila dříve než začala. Žalud si prohlédl naše brusle a šáhl si na ně. Prohlásil znalecky: „Máte všichni brusle tupé jako prdel! Na nich se nedá bruslit, natož se něco naučit! Divím se, že na tom jezdíte. Nechte si je nabrousit a pak se ozvěte.“ Vzal si Marušku stranou a nabídl ji nabroušení zadarmo. Hajzlík jeden. Byl vyčůraný, ale uměl. Za týden na nabroušených bruslích jsem jezdil jako čert. Naučil jsem se přešlapovat doleva i doprava a uměl jsem na obě strany zabrzdít. Jen jízda pozadu mi moc nešla. Každou chvíli jsem do někoho vletěl a od jedné nerudné mámy jsem dostal i pohlavek. Abych čuměl kam jedu. Já čuměl, ale ona ne. Kvočna. Byl jsem šťastný jak blecha a ani jsem nepostřehl, že Kuzma začala s Žaludem chodit. Hned jsme ji vyšetřovali jak FBI, co na něm vidí, když byl pro ní tak hnusný. „Pozval mě do kina i mi ho zaplatil!“ zazněla odpověď. „A v které brázdě si seděla?“ zeptal jsem se. „V první!“ odpověděla. Byla nám hned jasná Žaludova investice.

POHÁDKA? ALE NE! KRÁSNÁ MINULOST!

V krásné a malebné vesničce na levém břehu Labe, v Dolních Zálezlech nedaleko krajského města Ústí nad Labem směrem na Prahu žilo, bylo a o sportovním úspěchu snilo několik mladíků. V pubertě navíc tajně kouřili, pili a i blili. Neměli lautr žádné starosti. Bydleli u svých rodičů v rodinných domcích a téměř nic jim nescházelo. Měli zajištěnou pravidelnou stravu i nocleh. Žili v nádherné kopcovité krajině Porty Bohemiky. Jezdili do školy do Vaňova a jako všichni vesničtí kluci nejraději měli tělocvik, kreslení a zpěv. Občas doma na vesnici přiložili ruku k dílu. Museli. Práce na zahradě a ve skleníku bylo vždy dost. Jak na kostele! Práce, kterou dostávali, byla jen na pár desítek minut, ale se smlouváním jim trvala často i hodinu. A protože to byli mladíci pohodlní a téměř vše za ně udělali rodiče, tak bez píle a drilu moc úspěchů nesklidili. Průšvihy převažovaly. Hlavně ve škole.

Když po vojně dospěli, tak i konečně k radosti rodičů zmoudřeli. A jak už to tak bývá, začaly se jim zapalovat lýtka. Krásných děvčat, pěkně tvarovaných, je na venkově vždy dost, jen si vybrat. Holcám se našťestí při koupání v Labi, při pohledu na jinochy také začaly prokrvovat nejen líčka, ale i trička! Touha po poznání byla oboustranně velmi silná. Z ničeho nic vzniklo z pěti kamarádů a pěti přítelkyň během léta pět krásných párů. Radost pohledět.

Vidět syna či dceru, jak se vede za ručičku se svou láskou, bere dech. Vše je najednou zajímavá, ve všem jsou ochotni pomoci a žádná práce jim nevádí. Prostě vám připomenou i vaše mládí, které si člověk moc rád občas připomene. Je to bohužel už historie za 500! A když se z chození vyvine trvalejší vztah, začne se přemýšlet o budoucnosti, svatbě a dětech. Rodičům pak nezbývá nic jiného, než začít šetřit korunky. No a když je mimino na cestě, tak se začne se vším pospíchat. Jako by se ještě něco zachránilo.

My starší víme, že zbytečně! Aby náhodou potomci neviděli na svatební fotce maminky břicho? Jako kdyby na tom záleželo, když už se dílo podařilo. Tak jako já jsem si počítal, že jsem se narodil necelé

tři měsíce po svatbě, tak si to spočítá i vaše dítě a nepotřebuje si k tomu prohlížet svatební fotky. Když bude náš mladší syn Pepa s nevěstou Jitkou v květnu 2028 slavit stříbrnou svatbu a Lucinka v říjnu téhož roku pětadvacetiny, tak to každého trkne jako mě. Pak jen táta s mámou nostalgicky zavzpomínají, jak to rychle uteklo a z kluků či holek jsou dospělí a jdou v našich šlépějích, jako my před 25 lety. Trampoty a vzpomínky se na jejich i naše mládí občas vracejí a zákonitě prolínají. Jsou to vzpomínky většinou hezké.

Na práci v mládí a ani pubertě naši dva kluci moc nebyli, jako každé dítě. Pomáhat se ale musí. Rodiče je nepřetěžovali, ale věděli, že se proutek musí ohýbat, dokud je mladý, i když se logicky cuká. Na vesnici, když máte barák a zahradu, tak je práce víc než dost. Nemá nohy a neuteče vám. I na vsi je vždy něco za něco. Chcete dětičky zvířátka? Tak musíte přiložit ruku k dílu. Ovoce máte rádi a to se musí zavařit. Dělbá práce, že táta s mámou vše otrhají a zavaří a Vy to sníte je nepřijatelná! Až budete mít děti, tak to bude taky tak fungovat? Určitě ne. Tak, pánové, dnes se trhají meruňky! Každý natrháte dvě velké zelené bedny a plné, což je po třiceti kilech a když máte fotbal od 17- ti hodin, tak abyste už šli. Jinak začnou bez vás! Pak máte týdenní oddych a za týden se trhají hrušky solanky.

Naším synům Pepovi a Pavlíkovi se to nelíbilo! Že by chyběli na fotbale, se jim nelíbilo ještě víc. Když chtěli a dostali bílou fenku Kikinu a černého kocourka Čerta, tak se musí o ně také někdo starat. Hladit a mazlit se s nimi, to jo. Ale že nemají vodu a mléko, to si nevšimnou. Honit denně merunu, na to nezapomenou nikdy. Když si opět vzpomenu na své mládí, tak jsem nebyl o nic lepší. A navíc jsem chtěl jiného a hodnějšího tátu.

Na neudržované louce, naproti našemu bydlišti jsme si udělali načerno fotbalové hřiště. Hrát se tam dalo, protože každá rodina pěstovala králíky a na louce rostl pěkný jetelíček. Pochoutka králíků i překvapivě slepic. To aby byla žlutější vajíčka i nedělní bábovka. Večer co večer se tam vystřídali všichni sekáči z ulice Na horkách. Nejlepší „futr“ je vždy z cizího. To na vesnici bude platit pořád. Sousedova jablka i spadlé vlašské ořechy vždy chutnají víc než vaše.

Natloukli jsme na každou stranu louky dvě tyče na osm stop a měli jsme tím pádem dvě branky. Zápasy hráli nejen kluci a holky, ale i tátové a mámy! Když měli čas. A ten si jednou v týdnu vždy udělali. V Gambrinus lize padá pořád branek málo. My jsme si fotbal kvůli dětem ještě po vesnicku vylepšili. Brankář nesměl chytat míč rukama. Jinak byla penalta z poloviny hřiště na prázdnou branku. Hrál se nejméně hodinu. Ti co bránili, tak v druhé půli útočili. Když útočník nemohl, tak si šel odpočinout do obrany. Měli jsme to vymakaný a spokojený byl každý. Golů padlo dvacet i více. Hra bez brankáře měla ten účel, aby každý dal gól. Nikdy se nestalo, aby když se doma nezúčastnění rodiče kopálisty ptali jestli dal gól, tak nikdy nemohl říci, že ne. Až na jednu výjimku.

Jednou přijel na prázdniny k babičce budoucí hudební virtuos. Ten byl na housle asi machr, ale fotbal neviděl ani z ponorky. Ten byl schopný se i zranit sám. Že s námi hrálo jedno kopyto z města, to nám nevadilo. Kam se hrabe estráda v televizi. Kopal jedině bodlem. Že se dá kopat nártem či placírkou na to koukal jak my na houslový klíč. A i ve svátečních botách lakýrkách to nebylo to pravé ořechové. Raději jsme se k němu moc nepřibližovali a nechali ho kopat, aby nás „bodlem“ či „šídlem“ nezranil. Kdybych byl ta největší „lemra“ a chtěl jsem s míčem udělat to co on předváděl, tak bych nedokázal to, co tato hudební naděje. To bylo neskutečné a smutné.

Přestal jsem s dětmi hrát a vzal jsem si virtuosa stranou. Pokecali jsme o hudbě a zeptal jsem se ho jak tu dlouho bude. Řekl, že týden. A to stálo za moji námahu a trpělivost vysvětlit mu základy kopané. Byl za to velmi vděčný. Rychle chápal, ale pomaleji se učil. Vysvětlil jsem mu naše pravidla a ukázal mu jak se kope šajtlí, placírkou a nártem. Stačil nám k tomu menší gumový míč. Snažil se, ale jeho přihrávky mě na pět metrů nenacházely. Časem se jeho přihrávky zpřesňovaly. Dal jsem mu za domácí úkol kopat míčem do zdi. S tím, že mu míč zeď vrátí rychleji než spoluhráč. Zjistil jsem i jeho velikost nohy. Měl stejnou jak náš Pavel.

Druhý den jsme hráli opět zápas a náš hudebník přišel první. Pokopával si s míčem všechny kopy a šlo mu to. Střílel na branku asi

z deseti metrů a většinou ji trefil. Měl jsem z kluka radost. Pozdravil mě a hlásil, že když může denně hrát čtyři hodiny na housle, tak proč by nemohl kopat dvě hodiny do míče. Bylo to vidět. Hrál za pár dní jak Paganíni. Dával góly i na ně přihrával. Měl z naší společnosti radost a prohlásil, že to byly jeho nejhezčí prázdniny v životě.

Když přijel na návštěvu k babičce za rok, tak už byl vybaven gumovými kopačkami se špunty a přivezl pravý, kožený fotbalový míč. Kluci už kopali za místní Sokol. Trénovali na velkém hřišti u vodárny a dávali góly do velké branky. To už je dnes také historie.

Uteče pár let a s těch malých roztomilých kluků a holek jsou tátové a mámy. A mají stejné starosti jako my před lety. Pro babču a dědu je vnouče výhodnější, než bylo vlastní dítě, řekl bych. Vnouče si půjčíte, pomazlíte se s ním a můžete ho vrátit rodičům. Vlastní děcko nebylo komu vrátit, ani komu ho moc půjčovat. Obě babičky i dědové byly zapojeni jak se říkalo v pracovním procesu. Irenku od staršího syna Pavla jsme si užili dosytosti jako pracující. První vnouče je první. Je nejvíce fotografováno a rozmazlováno. Když jste v důchodu a v mladším synovi Pepčovi už konečně „chytly saze“ a pořídili si s ženou Jitkou takového modrookého a blondátého čertíka Lucinku, tak to je něco. Máte na vše více času. I na vnouče. Vidíte pokroky, jaké dělá. Také se těšíte až začne sedět a běhat. Když pak začne běhat, tak si moc dobře vzpomenete, že bylo lepší, když neběhala. Nestačíte zavírat dveře, abyste zmenšili její akční radius! Honit ji po bytě na vozíku se jí navíc líbí. Co takový prcek stihne za pár vteřin je neskutečné. Vleze psovi do pelíšku. Už má v ruce jeho granule. Leze dědovi do šuplete u počítače. Rozhází mi šachy a stačí mi ještě vzít druhé brejle. Snaží se je i nasadit, ale to by mi vypíchla oči. Je to živel. Hyperaktivní. Je prima být dědou! Mám radost, že má na hlavičce zatím méně vlásků než já a líbí se mi Lucinčino blondáté „háro“ vzadu. Všude vleze, všechno tahá a všechno s chutí baští. Ta se opravdu povedla. Má ráda bílou špíčku Áju i jezevčíka Fildu. S každým je kamarád a každému, kdo ji jen chvílku hlídá, tak mu pěkně prožene faldy. Nejvíce mladší babče Dášce Slabé, která při hlídání zhubla o pět kilo! Také chci hlídat a zhubnout! Ale o víc.

VYPADÁM DOBŘE !

Když se někdo o hodně mladší před vámi splete, tak toho staršího to vždy potěší. Co si budeme nalhávat. Když je to v nemocnici a máte tam dlouhou chvíli, potěší to víc. Netýká se to vás a vy jen ten cvrkot sledujete z povzdálí. A co je na tom nejhorší? Že se tomu nemůžete smát, protože je to pro vaše dobro. A ještě když vám někdo řekne, že vypadáte dobře, to také potěší, zvláště ženy, když je to od ženy a i muže, i když je to lehce vysvětlitelný „papírový“ omyl!

Přijel pro mne na urologii těsně před obědem sanitář z centrálního dispečinku, že pojedou do světa. Na rentgen ledvin. Když jsem paraplegik, nebudu přelézat zdlouhavě na vozík, ale pojedeme rovnou s postelí. Je to nejrychlejší. Jako pacient jsem nikdy nepochopil, kam ti mladí civilkáři vždy tolik popíchají, když si musí odpracovat svých osm hodin. Na staré a již neexistující ústecké urologii měli pěkně „letité“ postele, které byly i pojízdné. Ta moje speciálně už hodně pamatovala. Byla snad starší než já. Nepěkné u každé této fosílie, když jsem na ní někam jel, byly šmajdající a poskakující kolečka. Postel jela většinou tam, kam neměla. Nepomohl by jí ani kompas. To ten civilkář nevěděl. Ani netušil, co ho čeká a také nemine. Zkoušel mě nejdříve tlačit, ale brzy to vzdal. Tak mě táhl jako psa na obojku a nadával, že s takovou mrchou ještě nejel. Asi myslel moji maličkost i postel. Byli jsme středem pozornosti všude, kudy jsme se snažili jet dopředu. Bylo to vzrušo, než jsme přes dvě dlouhé chodby dojeli výtahem o dvě patra výš. Já měl času dost. Pro mne to bylo malé a milé zpestření mého půlročního pobytu ve špitále. On, pán nad pacienty, někam pospíchal. Jak jsem později zjistil, na cigárko. Třikrát už naboural dveře! Jednou to byla taková prda, že jsem málem vypadl z postele. Ještě že jsem na ní měl zábrany. Odřené zdi jsem asi po pátém kontaktu přestal počítat a vše jsem s hrůzou sledoval pro jistotu se zavřenou pusou. Abych, nedej Bože, když už jsem chromý, ještě nepřišel o zuby. Jídlo je má veliká radost i největší neřest a nerad bych s touto postelí jel ještě k zubaři. A pak žužlal ještě mletou stravu. Když je mletá strava, tak ani na tři pokusy neuhádnete, co jste právě snědl. To mi věřte. Fakt nelžu. Když jsme konečně na rentgen všichni, já, on i postel dorazili, vyšla velmi sympatická blondátá sestřička a vzala si průvodku. K radosti nedočkavého civilkáře-kuřáka. Hned mě rychle šiboval do kumbálu. Na řadu s obslu-

hou jdete dřív. Máte takovou nemocniční protekci, aby se „mlad'asům," asi nezkrátily žíly. Radost nedočkavého kuřáka trvala chvíli, neboť všímavá sestřička u rentgenu mně povídá: „Pane Kučero, na to že jste ročník 1936, tak vypadáte velmi dobře!" Já jí říkám: „Sestři, já nejsem Kučera, ale Procházka!" „Ty holky jsou nějaké zamilované" prohlásila a volala dolů co má zrentgenovat Procházkovi, když má papír na Kučeru! Ať pošlou po někom ten správný glejt. Sestry na to, že mají hodně práce a nevědí, kam dřív skočit, ať pošle mladého, že má koukat na to, co mu dávají a že má času dost. Mladej vycákl jak šampaňo, že tu není od toho, aby tu lítal jak nějaké rogallo a nemohl to vydejchat. „Když je někdo blbej, tak to má napravit sám a donést! Já si snad dneska ani nezakouřím," rozčileně mi sdělil. Brečel, ale na nesprávném hrobě i u nesprávné osoby. Ta jeho důvěra mě v mém zdravotním stavu opravdu potěšila. Pak, že se v nemocnici nic veselého neděje. To člověku udělá velkou radost, když ví, že není blbej jen on sám, ale že je nás tu víc. Mnohem víc.

Skleróza či chyba někoho mladšího než jsem já, mně vždy potěší až na jednu výjimku. Manželku! Jednou mně něco říkala během hodiny podruhé, tak jsem ji taktně a jemně upozornil. Měl jsem škodolibou radost, že nejsem sám, kdo má hosipu (houby si pamatuje). Ale když jsem nedostal večeri, humor mě přešel. Vrátila mi to ženuška hned za čerstva. Že na mne zapomněla. S úsměvem na tváři a jiskrou v oku. Cigára si koupit, to nikdy nezapomene. Ale na taťku, živitele rodiny zapomene. Přemýšlel jsem co, bych ještě dodal. Až budu chtít natáhnout brka, tak si ženu pošlu pro smrt a budu tu strašit při její skleróze ještě sto let. Chtěl jsem pokračovat ve vykopané válečné sekyře, ale když jsem probral všechna pro a proti, tak bych si vůbec nepomohl. Lepší je být doma hodný a pomáhat. V nemocnici to platí dvojnásobně. Potížíš to nemají lehké nikdy, nikde a navíc je nemá nikdo rád. Obzvláště sestřičky-stíhačky, z rodu střemhlavých kvílejících bombardérů JU-87, štika. Ticho, léky, doktoři, dobré slovo, vlídné zacházení a hlavně humor léčí víc než kvanta prášků.

A pak, že je na tom naše zdravotnictví špatně. Až na výjimky, není. Pořád se v nemocnici něco děje a je toho k vidění víc než doma. Hlavně pracovitých včeliček, načinčaných a okatých sestřiček. To mi věřte. Nemocnice, ať chcete nebo ne, se dočkáte. Někdo dřív, někdo později. I na mne už došlo. Dřív než jsem si dokázal představit.

NA MODŘINY TO MÁME 1:1

Ten den začal opravdu, opravdu pěkně! Jako velká voda, uragán plný života, takové malé, nevinně krásné, jak by velký znalec dívčích těl pan Skalák řekl: „Kapesní precátko," přiběhla na pokoj sestřička Krákorka. Mělo to poupátko víc než pět pěkných Pé: „Postavičku jako proutek, malou pevnou prdelku, postřeh, pěknou sukýnku, pěknou vyřídilku a při stlaní se pěkně prohýbala. Jen se k ní nějak nehodil takový nezvyklý skřehotavý hlásek!

Že mi jde vzít krev a kde mám pěkné žíly? Řekl jsem, popravdě, že pěknou žílu několik let nemám. A ty co mám, si budou hrát určitě na „skovku." Vynadala mi, že mám dvojsmyslné řeči. Já na to, že mi nemůže jen tak nadávat, protože mohu dostat deprese a může se mi z náhlého pohnutí mysli zdrenout krev. Jako některým matkám mléko. Krev se mi nezdrcla, ale byl tu najednou větší problém. Nešlo najít žílu! Já ji nehledal. Viděl jsem jich na rozdíl od sestřičky na své mužné paži několik. Konečně jednu žílu Krákorka našla. Byla zpuchřelá, jak jsem se překvapivě dozvěděl a tak potvora jedna praskla. Mám je, já stokilový chasník nějaké holt křehké. Už vím, že žíly na rozdíl od pneumatik praskají potichu. Při druhém pokusu jsem raději ani nedutal a držel jak beran. Zkumavka pořád zela prázdnotou. Při třetím pokusu se mě Krákorka něžně zeptala, zda mě to nebolí. Zalhal jsem, že nebolí. „Tak proč máte zavřené oči?" dodala. „Není píchání jako píchání, ale tohle vaše píchání, už mi hrůzu nahání." Ošklivě ze mne vyjelo. Fakt jsem tu hrůzu nemusel vidět. To se jí tak dotklo, že se konečně trefila do žíly. Tekl jsem jak Niagara. Krve najednou bylo jako z vola. Tak jí můj odběr rozhodil sandály, že když odcházela od postele, tak nevím, jak se jí to povedlo, zakopla. O stolek, který je u každé postele a nikomu nevadí. Praštila se pěkně a hodně. Do krásného stehýnka o zábranu mé postele. Jen tak tak, že neupadla. Chvilku poskakovala jak holky přes švihadlo a klela jako špaček. Nemohl jsem se této komické vlozce smát, protože jsem hrůzou hrůzoucí trnul, a s vyvalenýma očima sledoval, jak to dopadne. Jestli vyhraju naši. Aby ty dvě zkumavky mé tak pracně získané krve nedej Bože spadly na zem a rozbily se. To bych nevydejchal! Když se Krákorka vyskákala a vynadávala, co že je to tu za debilní zábranu a který debil jí tam dal, vyhrnula si sukýnku. Kon-

statovala znalecky, že z toho bude moc pěkná modřina. A byla! Hned dvě!

Když jsem na pokoji č. 114 ležel v lednu, tak tam byly čtyři postele a málo místa. V srpnu jich už bylo pět! A místa ještě méně. Vozíčkář se tu absolutně nechytal. Když jsem chtěl vyrazit na vozíku mezi lidi, tak se musela provést akce: „Kulový blesk!“ Jedna postel se musela vyšoupnout na chodbu a pacienti se změnili na posunovače. Protože na urologii není dne, aby někdo neodešel a další kus nepřišel. Takový tam je cvrkot. Často nový pacient stepoval před pokojem a ten starý ještě čekal na sanitku. Jednou se za týden na mém pokoji vystřídal patnáct chlapů, jen já tam smrděl tři měsíce. Z urologie se většinou odcházelo domů. Pár jedinců odešlo odsud rovnou do věčných lovišť nebo zkusit štěstí chemoterapií. Když jsem chtěl vyrazit z pokoje a protáhnout si ruce, tak jsem musel přesvědčit nové a zase novější osazenstvo pokoje, že se musím také provětrat a že nemohu celý den hníť v posteli. „Tak se projed', ale nedělej nám tu postelovou revoluci!“ znělo unisono. Pomocníci vymřeli. Zlatě doma. Tam si to vynahradím. Projel jsem se obden. I to bylo lepší než nic. Být tu Jiřan Sýpek, tak jezdím ven dvakrát denně a vyměří mi ještě závodní okruh F 1.

Za tři dny opět Krákorka sloužila. Mně ta křehká céva opravdu praskla. Měl jsem na ruce modrý cucflek velký jak země. Číhal jsem, až Krákorka přijde, že se zeptám co dělá její bebí. Předěšla mne a zvýšeným hlasem nadávala na modřinu, kterou ode mne má a hned ji ukázala. Byla na štíhlém stehýnku, opravdu pěkná! Mladé masíčko nemělo chybu. Líbilo se mi i s modřinou. Také jsem se pochlubil svým, vlastně jejím dílkem na své paži. Slušně jsem konstatoval: „Sestřičky, na modřiny to máme spolu 1:1! Vy ji máte ale hezčí!“ Je to k nevíře. Modřiny nás sblížily. Náhle se rozpovídala, že jela včera dopoledne do města na nákup. Při čekání na trolejbus se jí jedna babka zeptala: „Jak to, že holčičko nejseš ve škole, ale za školou?“ Nemohla kádruvače vysvětlit, že chodí do práce a je matkou dvouletého syna. Dostala vyznamenání, že si ze starého člověka dělá šoufky. Když babce ukázala občanku, tak se jí omluvila a rychle odešla. Danielu mám moc rád, jako většinu sestřiček. Kdyby ji viděl v sukýnce znalec žen Zdeněk Skalák, nejdříve, jak ho znám, by naprázdno polkl a řekl: „To je nádherné kun-

d'átko!“ A ještě by dodal, že má proti velkým holkám výhodu, že má všechno pěkný, pěkně pohromadě a nemusí to chlap tolik hledat. Daniela neví, že jí říkám Krákorka. Je to jen takové mé něžné odlišení od ostatních sestřiček. Nemyslím tím nic hanlivého. Protože je i mezi trubici vždy krásná, vstřícná, všímavá, milá a pracovitá jako včelička.

BLBÝ PACIENT

V nemocnicích a v LDN-kách (v léčebnách dlouhodobě nemocných), tak tam je nejlepší pacient, blbý pacient! Nic nechce, nic neříká, na nic se neptá, nic mu tudíž neschází, ničemu nerozumí, na nic si nevzpomene a ani si nestěžuje! Když už si vzpomene, tak než přijde sestřička, tak to stejně zase zapomene! Se vším je tudíž spokojen, všechno je mu jedno a má IQ tykve! Pořád spí, na jídlo se musí budít a často usíná i při jídle. Nikdo za ním nechodí a tím pádem nemůže na nikoho žalovat a dělat lékařům, sanitářům, uklízečkám a sestřičkám problémy. Dostává spousty prášků, a protože je blbý pacient, dostává je do pusy a musí je za přísného dohledu personálu spolknout, aby se opravdu léčil. A aby byl od něj na chvíli pokoj. Hlavně po obědě. To se drží polední klid a funguje na plné pecky kuřácký kroužek. Jako nekuřák jsem nikdy nepochopil, proč tak krásná a mladá děvčata kouří. Ekologické kouření, to bych ještě pochopil. Z toho bych i něco měl. A v domově důchodců bych měl na co vzpomínat. Na Josefa jsem od jedné nádherné sestřičky dostal pěkného hubana a měl jsem v první chvíli pocit, že jsem nebyl políben, spíš, že jsem olizoval popelník! Musel jsem si jít umýt pusy. Fuj! Furt jsem cítil nikotin.

Je velmi zajímavé, že blbý pacient se nerad myje a když už ho k tomu někdo dokope, tak se nechá ukecat. Umyje se i vyčistí zuby. Ale tak zajímavě, že vůbec neušpiní vodu ani nenamočí mýdlo, protože ho nemá a nenamočí ani žínku, ani ručník, ani svou hubu! Proč by se ale myl, když se nemá o co ušpinit. A koupání jednou týdně je pro něj víc než dost. A to se nemyje on, ale vydrhne ho sanitář. A zase bude smrdět pár dní mýdlem a šamponem.

Rodina za blbým pacientem přijde jen jednou za měsíc, když zrovna náhodou bere důchod. Nic mu z něj nenechají, protože nic nepotřebuje a všechno dostane. Nic mu také nepřinesou a rychle zmizí!

Blběj pacient je vlastně „šťastný člověk," protože takovou péči doma od svých vyčůraných bližních by neměl ani omylem. Natož čtyřikrát x denně s teplou a v LDN-ce-velmi chutnou, téměř domácí a velmi pestrou stravou a čerstvým ovocem.

PACIENT- POTÍŽISTA (a že je jich všude víc než dost)

Všechno chce ihned! Nevadí mu, že je na oddělení čtyřicet lidí a sestřičky jen tři. Zvoní každou chvíli jak na lesy a víc než všichni ostatní dohromady. Kvůli každé volovině. Když sestra nejde, tak, kde ty krávy, kozy, p.či jsou. Dělá ze sebe inteligenta, ale chová se a mluvu má jak řeznický pes. To sestry zase určitě hulí nebo se miliskují s doktorem, nebo jsou na drbech či někde zašitý. A jiné nemístné, sobecké a několikrát denně omleté průpovídky. Slyšet ho personál, tak ho pošlou domů, ale nejspíš k ledu. Ale to nejde. I pacient je člověk. Sice blbý, velmi nepřijemný. Jednou ale odsud musí vypadnout a bude od něj konečně klid. Buďvypadne domů, to v lepším případě, nebo mu najdou něco jiného a přeloží ho na jiné oddělení. Ať si ho tam užijou jiní. Na to se personál těší víc než na konec šichty.. Potížistovi nechutná žádné jídlo ani pití. Takové blafy, nebude ani jíst, ani pít. Protože je permanentně nespokojený, tak chodí na sestry žalovat. Žaluje svým i cizím návštěvám, takže jeho problémy, které má jen on sám, slyšíte několikrát denně v různých verzích. Veškerá, na svou osobu údajná příkoří ještě hlásí pro sichr, aby na to náhodou nezapomněl, ihned své manželce mobilem domů! Ta z toho musí mít chudinka hlavu jak pátrací balon! Jako pacienti a chlapi nechápeme, jak si tak hodná ženská mohla vzít takového vola! Na každou bolístku chce prášek nebo injekci. Má ve vysoké funkci ve špitále dceru, která je zrovna tak blbá jako on a co by pro tatínka neudělala. Tak chodí často tatku navštěvovat a za tepla také žalovat. Ale výš, doktorům! Sestry se pak nenáviděného a velkého buvola bojí. Jednou je d'áblem, to když na vše a všechny před námi nadává a když přijdou sestry, tak se změní na téměř andílka. Jen mu chybí křídla. Většina sestřiček mu raději leze do zadku, aby si na ně nestěžoval a neměly problémy. Jsou na něj sladké, ale tváří se pěkně kysele. Dostává více jídla, které stejně nesní a ani se debil nepodělí s hladovými kamarády! Ani ho to totiž nenapadne. Heká, brečí, lže že

jí, lže že cvičí, jenom ale leží a myslí si, že je blbě ve špitále jenom jemu. V noci straší, tak, že je na zabití svou bezohledností. Klidně si ráno ve čtyři hodiny, jako by se nechumelilo, kdy má on,pán tvorstva vyspáno, vytáhne elektrický holicí strojek. Ten co pamatuje ještě reálný socialismus. Jako by nic, se klíd'o, bíd'o deset minut s tím svým „šroťákem"holí! Když všichni ostatní široko, daleko, mají ještě půlnoc. Když ho ti odvážnější taktně upozorní, co blbne tak brzy ráno, že tu není sám, tak jim vynadá, ať se starají o sebe a ne o něho! Po oholení a naplácání si drahé Prestiže na ksicht, ihned volá manželce a dceři, že chce pokud možno ihned přeložit na jiný pokoj, že se tu nesmí ani oholit! Že se ale holí ve čtyři ráno, o tom se ani slůvkem nezmíní. Že ženu určitě vzbudí, to mu také nevadí. On je hlava rodiny a pán tvorstva. On může všechno a ostatní nic. To je jeho představa o životě. Že je navíc na pokoji smrad jak v opičárně a že smrdí jak buzerant, mu nevadí. Ještě mu lichotí, jak ho sestřičky chválí, jak krásně voní. To je bohužel to jediné, za co ho mohou pochválit. Ale vadí mu, že ho pořád nějaký plebejec, který nemá jeho úroveň, buzeruje. Mít na pokoji takového exota, to je přímo klasický „danajský dar!" I ti zdravější jsou z něho po několika dnech na prášky. I já! A to jsem tolerantní člověk. Vím, že klid a ticho léčí. Řekl bych i že i léčí dobré slovo lékařů a hlavně sestřiček. Když k tomu přidají úsměv a chvilku si s vámi pokecají, tak zapomenete při pohledu na tu ženskou krásu, že vám něco je.

Přemýšlel jsem, proč je někdo, tak hnusný a zlý. U pana Arnošta, jak jsem vyšetřil to byl „šéfovský" syndrom. Velel stovce lidí, kterým proháněl v práci pérka. Dělal mu dobře, že se ho bojí a že jim může sundávat prémie. Tady se ho nikdo nebál. Jen sestřičky. Naopak se on bál, a velmi hodně zubaté! Že si pro něj brzy přijde. Byl zvyklý svůj celý život být na lidí hajzl, tak jím byl až do své poslední chvíle. Jak žil a stonal, tak konal než skončil.

NÁDHERNÁ PANIČKA, SESTŘIČKA JANIČKA!

Na sestřičku Janičku jsme se vždy všichni těšili. Vždycky měla dobrou náladu, byla odbornice, měla správnou vyřídilku a nádherná černá kukadla. Byla štíhlá jako proutek a když stlala postele, nebo jen přišla s léky, tak jsme na ní mohli nechat oči. Nádherně a ladně se pohy-

bovala. Moc ji to v mini sukýnce slušelo. Hned byl krásný svět, radost pohledět! Když každé časné ráno přijelo místní „přepadové komando“ přestýlat postele a dát nás zase trochu do cajku, tak někteří slabší jedinci, aby lépe viděli a náhodou o něco z té nabídky ženské krásy nepřišli, si pro tento vzácný okamžik nasazovali brýle. Nebyli líní se i posadit. Většinou měly mladší sestřičky kratší sukýnky a byly vidět kalhotky se srdíčky, nebo sněhobílé bez vzorku. To bylo vidět jen při stlaní, když zastrkávaly prostěradla pod matrace. Bezkonkurenční byly Tanga s vůní manga! A ty nosila jediné naše panička Janička. Rána byla kouzelná, než při čumendě panu architektovi spadly na zem brýle a Janička se lekla. Protože nebyla hloupá, tak ji došlo, proč všichni sedí a mají brýle, fuj to byla chvíle! Týden jsme měli po žížalkách. Janička byla charakter a nikdy tak hluboko neklesla, aby nosila kalhoty jako jiné sestřičky. I kalhoty měly svůj půvab. Musely být ale vypasované a sedět na pěkné prdelce. A těch tu tolik nebylo. Takové a podobné byly k vidění i doma.

Mít cévku z močového měchýře napojenou na igelitový pytlík, není nic, po čem by muž toužil. Objevil jsem i její malinkou výhodu. Jako trvalému ležákovi mi pytlík třikrát denně vypouštěly. Byl zavěšen na nejnižším místě zábrany postele. Při této činnosti si sestřičky buď sedly na bobek a můj zrak sklouzl na kolínka a někdy i dál. Nebo se jenom ohnuly a neodolal jsem pohledu do údolí míru, kde mi v lepším rozhledu vždy vadil sesterský spínací odznak!

Jednou Janičku požádal malíř Franta o ošetření dvou bedárů na hrudi. Se šibalským úsměvem ho ošetřila a řekla mu: „Když jste malíř, tak vám něco zelenkou namaluji na prsa!“ Dvě zelené tečky spojila v delší čárku a začala malíři malovat na hrud' kosočtverec. Mě se něžně zeptala: „Jak se vám má číča líbí?“ a domalovávala chloupky. Já nato: „Je nádherná, jako živá, takovou a ani jinou jsem už hodně dlouho neviděl! Ta je snad hezčí než ta vaše!“ Ona nato: „Jak to můžete tvrdit, když jste ji neviděl.“ Odvětil jsem: „Já ji ani vidět nechci, protože bych z toho měl prd a možná i smrt!“

A nebyla by to ani naše Janička, aby neměla jako vždy poslední slovo. Šibalsky se na mne usmála a povídá: „Prochajdo vy máte pořád chlupaté řeči a roupy. Až na to na vás zase někdy přijde, hupněte na vozejk a přijďte si k Frantovi zalízat!“

SESTŘIČKY A DOKTOŘI

Jako jsou všude na světě dobří a špatní dělníci, úředníci a jiní řemeslníci, tak výjimkou nejsou naše zdravotnické kádry. Dobrých doktorů, doktorek, sestřiček, zdravotních bratrů, civilkářů i sanitářů je drtivá většina. Je to jen a jen dobře pro nás pacienty, protože nikdo nikdy neví, kdy se pacientem stane. Stane se vám, že občas, ale opravdu jen občas narazíte na typického doktora či lékařku z rodu Cvachů. Ti hodně vše okecávají, chlubí se vzděláním, a umí akorát mluvit a nad jejich rozhodnutími kroutí i sestřičky očima a hlavou! Co teprve pacient, který neví, na čem je. Narazil jsem naštěstí jen na několik takových. I to málo, mi věřte, velmi bohatě stačilo.

Potkal jsem při své tříleté anabázi po špitálech doktora Nepálce, Araba, Vietnamce, Slováka i Rusku. Cizinců je po našich nemocnicích k mému překvapení dost. Většinou jsou vynikající a rozhodní, ale někteří dost váhající, neznající tak jak by měli naši řeč a tím pádem ani neví přesně co vás trápí a mající strach. Strach vám něco napsat a na nějaké vyšetření i poslat. To musí udělat jejich nadřízený a někdy to trvá pěkně dlouho. Chraň nás české pacienty Pane Bože až vstoupíme do Evropské Unie a jestli mladí a schopní lékaři, ovládající řeč našich sousedů vyrazí do světa za několikanásobně většími platy a výhodami. Nic nemám proti cizím lékařům, ale jsem si jist, že nikdy nebudou ovládat český jazyk tak, aby každému z nás rozuměli a i vysvětlili co vám opravdu je. Nejhorší je být nemocný a žít v nevědomosti, o s vámi vůbec bude. Je mi jasné, že cizí lékaři musí někde získat praxi a své poslání se naučit. Proč u nás v Česku a na nás a hlavně na mně.

U sestřiček je to jiné. Když je vám 58 let, tak se vám líbí až na výjimky všechna děvčata od patnácti do šedesáti let. Dnešní sestřičky jsou tam, kde jsem ležel hodně přepracované a utahané jako kořata. Drtivá většina z nich je milá, pracovitá a příjemná. Pacienty léčí, když vidí milou tvářičku, která s vámi prohodí pár slov a chová se k vám k jako naprosto zdravému člověku. Naopak na některé, a je jich opravdu málo, ale všude se najdou, tak na ty se ani netěším, ani je nemusím

vidět a některé dokonce ani slyšet. Zním jich pár, ale raději je nebudu jmenovat, protože dobří holubi se vrací na některá oddělení i několikrát v roce. Některé sestřičky si nosí své problémy do práce a je to na nich znát. To je lepší klystýr, než se dostat kvůli blbosti do spárů takové fúrie, které se znelíbí, když má svůj den, něco co včera nikomu nevadilo a zase zítra vadit nebude. Taková sestra by měla spíš v nápravném zařízení dělat bachařku! Ne otravovat život všem, které ten den potká! A navíc nectí základní rčení, že klid a úsměv léčí. Je zajímavé, že i tato stíhačka je na pár pacientů-žalovníků sladká jako med. A na doktory také. To by se lecjaký lékař divil, kdyby slyšel občas její ječák, když je s pacienty sama, koho že to má v týmu. A jak devaluje práci ostatních poctivých pracovníků. Na všech pracovištích jsou neoblíbené nejen u pacientů, ale i u ostatních sestřiček, které je tiše trpí, protože dostat se do křížku s takovou krávou, která má svůj den blbec, by byla katastrofa! Zítra ta hodná bude mít to štěstí, že ta slepice bude mít buď volno, nebo jinou směnu a bude obšťastňovat jiné spolupracovnice. Když se těch, co je nemá nikdo rád, sejde hejno, tak máte strach si o něco říct, protože netoužíte po kázání a musíte vyslechnout jejich pravdu, že neví kam dřív skočit a vy si jen vymýšlíte. Ona musí nejlépe vědět jak vám je! Už tu dělá léta a pozná maroda na dálku. Poznává hovno.

Často jsme si v nemocnici při dlouhých chvílích říkali, že ti zdraví vědí prd, co je čeká, až budou nemocní. No a věřím, že to co každého čeká, tak ho to také nemine! Někoho dříve, někoho později. To už záleží na osudu, štěstí, či smůle. Stačí být v blbou chvíli na blbém místě jako já a máte vystaráno a vymalováno do konce svých dnů. Mohl bych o tom několik hodin vyprávět.

Nerad bych zapomněl na děvečky pro všechno. Ošetřovatelky, sanitáře a civilkáře. Některé sestry, co mají odznak a maturitu, jim říkájí hanlivě „ošky!“ Pacient je nedělí podle vzdělání, ale jak se o něj starají a také jak se k němu chovají. To je nejdůležitější ze všeho nejvíce. Na to, jak jsou placení a co všechno musejí dělat, tak před nimi hluboce smekám. Dělejí co musí a co se ostatním dost hnusí, prostě musí, po čem by každý jiný smrtelník měl dlouho kůži husí!

O VYVINUTÉM DĚDEČKOVÍ

Když jsem byl v Ryjicích na pokoji vedle na „soudružské návštěvě“ za porodní babčou od nás z ulice, kterou znám už 35 let a která si v osmdesáti zlomila nohu ve stehně, tak jsem objevil pěknou sestřičku, která se ke mně hlásila. Jen pro doplnění, jak ke zlomenině došlo. Babče ujely nohy! Pořád se člověk učí. Když mladé ženě ujedou nohy, nebo se rozjedou, je z toho mimino. Když ale ujedou nohy jakékoliv babče je z toho úraz. Její máma, té sestřičky, co mě oslovila, chodila s mojí sestrou do školy. Dokonce spolu kamarádily, což mi jako o sedm let staršímu bráchovi pochopitelně uniklo. Hezky jsem si s tím mláďetem pár minut popovídal. O její rodině i o naší.

Dobrák a velký šprýmař sanitář Standa Moravec mě taktně a důrazně přede všemi pacienty a třemi sestrami na pokoji při ranním stlaní upozornil, že ta moje osmdesátiletá dorostenka se už jenom dneska na mne dvakrát ptala, co že se mnou je. Že jsem včera za ní nepřišel, když jsem jí to slíbil. Měl z toho srandu, jaké kamarádky už mám. A dával to k lepšímu. Nešlo to..Měl jsem teplotu.

Chápal jsem babču Kratochvílovou, že je to pro ni tu ležet jako Boží trest. Byla doma na vesnici zvyklá lítat po zahradě, starat se o králíky a pokecat si se sousedy i se slepicemi. No a teď je na pokoji s babkami, které hekají a jen spí. Navíc jsou zmrzlé, jak slepičí hovno v zimě. Babka zvyklá na vesnické povětrí a spaní při otevřeném okně, je tu najednou zavřená jako tygr v kleci. Větrat se na pokoji nesmí, protože když návštěva otevře okno, že je tam smrad jak v opičárně, tak pacientky hned řvou jak prokoplé, jako by je chtěl někdo zavraždit. Nemá to babča lehké a nedivím se jí, že chce domů. Čekaly jí tři měsíce v posteli s ortézou a brala to jako poslední trénink do rakve! I já jsem si potřeboval s někým pokecat, protože jsem na tom nebyl o nic lépe. Když jsem přišel na pokec na pár minut, tak z toho byla vždy nejméně hodina. Jezdila za ní dcera se zetěm a syn se snachou. Byla zásobena čerstvým denním tiskem, ale moc nečetla, takže jsem si počítl já. Prodrbaly jsme Dolní Zálezly křížem krážem a věděl jsem věci o lidech, které nevěděla ani moje manželka, když za mnou přijela. Někdy mě tak bolela huba, že jsem byl rád, že moji spo-

lupacienti opět drželi celý večer bobříka mlčení. Stejně jsem si s nimi nikdy moc nepokecal. Moc nemluvili. Buď jim to nešlo, nebo neměli náladu a nebo spali. Jako šípkové Růženky.

Když jsem od babči vyjel na chodbu, že se vrátím na svůj pokoj, tak jsem si vzpomněl, že musím za tou sestřičkou, co se zná s mojí sestrou. Zrovna jsem ji chytil, když měla koupací den a drhla v koupelně pohyblivé pacienty. Nakoukl jsem do očištné místnosti, velké koupelny. Měla bílé holinky a přiléhavou bílou zástěru. Moc jí to slušelo a vypadala jako pěkně vyvinutá řeznice! Jen se s chutí do toho libového masíčka zakousnout. Zrovna sprchovala starého dědu a když ho otáčela, málem jsem vypadl z vozíku z toho co jsem zřel. Hadici dvoucoulku a až ke kolenu. Ten děda až umře, tak v příštím životě bude určitě slon, protože chobot už má. Zeptal jsem se, kdy bude mít čas a s pocitem obdivu i méněcennosti jsem vycouval z bojiště. Těšil jsem se na popovídání a najednou mě přešla chuť. Jeden pořádně vyvinutý děda vám zkazí pěkný den. To bych do sebe nikdy neřekl, že to se mnou zacvičí. Připomene to bohužel člověku, jak to s ním je. Že to co bylo už dávno není a už také nebude. Má ho stejně nanic! Jako já. Musel jsem to rozjezdit v lesoparku.

Pět let po úraze míchy své tělo udržuji v rámci svých možností a i když se starám, cvičím, tak jeden nejmenovaný orgán zanedbávám, aniž bych ho chtěl nějak šetřit. I kdybych se naučil vrtule, tak přerušená mícha je takový prevít, protože je to stejné jako ho nemít! Nyní vím, že manželka bývalého Supermana svého prachatého muže vychvaluje, jaký je Christopher Reeve divoch. Jednoznačně lže. Je na tom hůř než já. To vím zcela jistě. Jen my paraplegici víme, jaká je skutečná pravda. A tutláme to. Já jsem taky divoch, když mi manželka nandá na talíř nějakou vynikající mňamku.

Kouzelnému dědovi, v nebi budoucímu slonovi, přeji dlouhou životnost jakou mají plastové dvoucoulky! No a já si budu nerad hrát s babčou na dědka, který sice může štěkat, kousat, ale nechce se mu! Snad se z toho někdy někde vylížu. Ve snu se mi to občas podaří. Tam funguje vše jako za mlada. Aspoň že tam, ale jen jednou za čas.

JE KRÁSNÉ SNÍT

Byl vlahý, velmi příjemný letní večer. Čekali jsme, až přijede „práškovací letadlo," sestřička Miládka s vozíkem plným různých prášků a léků pro nás pacienty. V léčebně dlouhodobě nemocných se nic zvláštního neděje a den se tu táhne jako týden. Když blondatá Miládka s úsměvem rozdala prášky a píchla i dvě včeličky, tak nám popřála klidnou a dobrou noc a mně speciálně divoké sny. Přání bych ji jako poslušný pacient rád splnil, ale už se mi dlouho nic pěkného nezdálo. Sny nejdou jako třeba státní rozpočet naplánovat.

I když jsem již několik let ochrnutý a nebudu nikdy chodit, tak ve snech běhám a pořád mě někdo honí. Hlavně nevím proč, většinou obézní paroháči. Mozek má zafixováno něco, co platilo léta a už to prostě nezmění. Ve snech jsem naprosto zdravý chodící a milující muž. Jsem rád, že alespoň ve snu jednou za čas přijdu do své hospůdky a kluci se mě ptají, kde mám vozík. Já jim jen řeknu, že mi dnes nohy slouží jako za mlada, tak jsem si přišel dát pár kousků ve víře, že mě zase donesou spolehlivě a v pořádku domů.

Pořád dokola je vidět a slyšet v televizi, jak je na tom naše zdravotnictví špatně, že nejsou peníze a jak jeho úroveň klesá. Jestli jinde, tak v LDN-ce v Ryjčích ne. Před měsícem se mi zdálo o zdejším nádherném lesoparku. Ani se mi to nemuselo zdát, protože je opravdu krásný. Je to oáza klidu a pohody. Jak si zase na sluníčku prohříváme s Pepou Baránkem kruponky. Sen byl jako živý. Z ničeho nic se náhle před námi zjevíli, jako by spadli z nebe dva zelení mužičci a ptají se nás, zda jsou v Chlumci? Zmohli jsme se jen říci, že Chlumec je kousek dál a Pepíno, kterému vypadla z otevřených úst cigareta, se jich stačil zeptat, koho že to hledají? Ten co vypadal jako šéf a co měl tři nohy a kokrhel, řekl, že hledají paní Součkovou. Prý se doslechli, že má hodně problémů a málo peněz. Tak ji letí pomoci. „Paní ministryně tam bydlela a má v Chlumci i svou ordinaci," vysypal Pepa z rukávu, jako by ji znal. „Ale určitě tam nebude," dodal. „Před senátorskými volbami se stěhovala do Brna." Ten Pepa je sečtřejí a sleduje věci, které mne už dávno nezajímají. To jsem koukal, jak veverka na sanitku. Zajímalo mě, jak ji chtějí pomoci a co

bych z toho jako vyčůraný čecháček mohl vytěžit i já. Když už jsem tak na huntě! Pepa se zakecal s jednou příšerkou a já s druhou. Nebylo na nich k poznání, zda to jsou muži či ženy. Ten můj si mě začal prohlížet a ptá se, co že to mám za vehikl, na kterém sedím a kde to má nějaký pohon? „To mám od VZP," řekl jsem hrdě a chválil invalidní vozík, který stojí víc než pěkné ojeté auto. Pohon mám tady a ukázal jsem mu svoje ruce. Nevěřicně zíral a ještě víc zezelenal.

Když mě ten zelený přízrak z nebes obcházel a nad mým strojem kroutil hlavičkou i ušima, všiml jsem si, že má dvě velká prsa na zádech, tak to asi bude ženská. A také byla. Když se ke mně naklonila, tak voněla šerikem. Hned mě napadlo, že by se s ní dobře tancovalo. Místo tradičního tanečního držení lopatky pravačkou, by to byla příjemná změna nejen pro mne, ale pro každého muže. Ta by se u nás, na vesnické tancovačce nezastavila. Jak by šla z ruky do ruky. Když má už ty tři nohy, tak mě také nevím proč hned zajímalo mezi kterými nohama má ten svůj poklad. Třeba má dvě buchtíčky, když má dva rozkroky. Nestačil bych ani na jednu a zajímají mě hned dvě. To jsem celý já. Zajímám se o píčoviny a ona mi chce pomoci. Byla moc zvědavá co mi vlastně je. Že by mi pomohli ufoni?

Vysvětlil jsem jí s radostí svůj problém a potíže a ona se zajímala, kde že mám tu přerušenu míchu.. Ukázal jsem na záda a iniciativně jsem si vyhrnul košili. Pohladila mě láskyplně po jizvě a řekla, že ji zkusí zase propojit. Vyndala z pusy žvýkačku a snažila se mi ji vtlačit pod kůži. Nevím jak to udělala, ale povedlo se jí to. „Zkuste zahýbat nohama," řekla. Zkusil jsem to a šlo to. „Jupí!" „Zkuste se postavit." „Bingo!" Pepíno na mé bleskové uzdravení koukal jak stará vrána po probuzení a chtěl taky takovou generální opravu. No jo, ale jak mu nahradit pěkný kus uřízlé nohy? I s tím si ufonečka, náš dar z nebes, věděla rady. Řekla Pepovi, aby si na té noze, co mu pod kolenem chybí, stáhl ohrnutou teplákovou nohavici až dolů. Pak vytáhla z kapsy nějaký blýskavý kamínek a přejela mu s ním po zdravé noze. S Pepínem to škuslo a měl novou nohu i s novou keckou! Moc, moc jsme jí oba děkovali a skákali radostí z toho, jaké nás dnes potkalo štěstí. Bylo to nádherné. Díky zato, z nebes zlato.

„Všechny orgány máme zase v cajku", řval s nefalšovanou radostí Pepíno a že by jsme je měli vyzkoušet. Hned letěl čůrat k plotu. „Nohy fungují, jak za mlada," křičel na mne. Uvědomil jsem si, že mám cévku a pytlík a že je nepotřebuji, když budu opět chodit. Podíval jsem se do kalhot a cévka i urologický pytlík někam zmizely!

„To je terapie a služby," pochvaloval jsem si a chtěl jsem od paní ufonečky-doktorky její e-mailovou adresu pro své nejbližší přátele. Že ji musím doporučit a také poslat Petru Dzidovi do Vozky, Radce Suché do Paraplete a Hance Valové do Ligy Vozíčkářů.. Když ufonka pomohla mně a Pepovi Baránkovi, tak proč by nepomohla všem! To by čubrněli nejen všichni vozíčkáři, až by své miláčky a léta své nohy dali do sběrných druhotných surovin! A už by se nemuseli nikdy rozčilovat, že se nedá nikam na vozíku dostat a všude by došli po svých. I ve snu se blížil čas oběda, tak jsme s Pepou tlačili vozíky před sebou a těšili se, jak překvapíme na oddělení Čápinu.

Tak tu jsme fakt šokovali. Když nás viděla jak si vykračujeme s vozíky, tak upustila na zem injekce s inzulinem a staniční Anička, která vyběhla ze sesterny, aby zas někoho „seřvala", tak málem potratila. Přiběhly i ostatní sestřičky a doktorka. Koukaly na nás jako na nějaké exoty a vyptávaly se nás, co se nám to stalo, jako bychom byli na nějaké tiskové konferenci! Ale pak jsem se po čase zamyslel.

Nedej Pane Bože, aby ufoni vyléčili všechny! To by bylo neštěstí pro státní kasu. Co by ti vyléčení dělali, když práci nemají ani mladí a zdraví! Jestli je to tak jednoduché, tak to bude sice dobré pro 510 000 českých invalidních důchodců i další lidi, které ufoni uzdraví, ale vyprázdní se nemocnice i rehabilitační ústavy. Ministryni zdravotnictví paní Součkovou klepne pepka, protože najednou bude mít spoustu peněz a nikdo je nebude chtít! Pana Škromacha klepne tutově také pepka, protože přibude přes půl milionu lidí, kteří budou shánět práci. Byl jsem těch pár minut, co jsem chodil, šťastný člověk.

Z nádherného snu mě vzbudil ječák sestry Šárky, jak říká: „To zas někdo čuměl dlouho do bedny a panstvo bude chtít umýt ,nebo nám tu založíte dospávací kroužek?" Sen byl krásný, ani jsem si ho nestačil vychutnat a je tu tvrdá realita. Byla středa a věděl jsem, že přijede man-

želka a že přinese již avizované topinky s tatarákem. Dnes mě má „kamarádka“ Šárka nerozčílí, i když má dar vytočit kdekoho i několi-krát denně. Ani holky ji nemají rády. Dost prý žaluje vrchnosti i na ně. Kompenzuje si tím svojí neoblíbenost.

Konečně Helča dorazila na pravidelnou návštěvu a než dosedla, ptal jsem se jí, zda nepotkala ufony? Místo aby vytáhla tatarák a topinky, sahala mi na hlavu a Pepína se ptala, jestli jsem nespádl z vozíku nebo postele. Když zjistila, že teplotu nemám a ani nejsem potlučený, tak namazala topinky. Dala i Pepínovi a vytáhla domácí křenové zelí, že je zdravější, a ptala se, jestli cvičíme. Kývali jsme hlavou na vše, co se ptala a pochutnávali jsme si na prvním tataráčku, protože už v mateřské školce mě naučili, že s plnou pusou se nemá mluvit. Když jsem baštil a mlaskal, tak jsem i poslouchal, co je doma nového. Když žene došla slova a dojedl jsem, vyrazili jsme do lesoparku a pro kapučíno z automatu. Jinde stálo už osm až deset korun a tady bylo pořád jen za pět kaček. Jezdil jsem na něj každý den. Moc mi šmakovalo. Za ty prachy, nekupte ho. Nemělo chybu.

Venku jsem se dozvěděl, že náš mladší syn Pepánek je po uši zamilovaný a chce se ženit. Navíc budu potřetí děda a mladí si už u nás v bytě po babičce začali budovat hnízdečko lásky. Už jsem si myslel, že se ten náš Pepíno snad ani neožení a zůstane nám na krku. A s hrůzou hrůzoucí jsem zjistil, že erotické časopisy s pěknými kočkami, které jsem si potají prohlížel, už asi kupovat nebude, protože Jituška je živá a pěkná a já budu mít po žízalkách a bude mi muset stačit jen počítat. Když už mají zaděláno, jako jsem měl kdysi já i moji rodiče, tak se budu modlit, aby to byla konečně holka. Také jsem jako táta toužil mít dceru. Ale povedli se mi dva kluci jako buci. Holka mi nebyla přána. Manželce jsem říkal, když to chtěla zkusit po třetí, že je moc těžké jí udělat holku, když tam má formičku na kluky.

Když jsem se loučil s ženou a už odcházela, tak jsem na ni zavolal, že kdyby náhodou potkala ufony, tak ať je pošle na pokoj 304, že už na ně s Pepínem čekáme. Nevím jak vám, ale mě sny pomáhají překonávat všechny překážky. Jsem rád, že při občasném snění alespoň malou chvíli jsem spokojený a šťastný jako dřív.

O KŘIVÉM POLDOVI

Byl měsíc červenec a hlásil se strašným hicem o svá práva. Bylo vedro skoro jako v pekle. Leželi jsme v postelích jak nějaké zdechliny, přikryté decentně jen prostěradly. Okna byla otevřená dokořán, rolety staženy na půl žerdě. Otevřenými dveřmi vál velmi příjemný vánek a stejně se nám potily ofiny. Neměli jsme lautr co na práci. Bylo takové vedro, že se nedalo spát a ani nelétaly mouchy. Péče o pacienty tu byla i v tom strašném vedru ukázkově vzorná.

V suterénu lůžkové budovy, kde byly ve třech patrech tři oddělení po 44 lidech, převážně ležících, byla kuchyně. Ve třetím patře nad kuchyní jsme na pokoji při trošku otevřeném okně i v zimě vždy cítily, co bude k obědu. Většinou jsme se trefili. Vařili tu hlavně vynikající polévky i chutná jídla. Nebyt marod, tak jsem si tu připadal jako doma a že vaří manželka. Kuchaři z Masarykovy nemocnice v Ústí n.L. by měli povinně do Ryjic přijít a vyškolit se, jak se vaří hlavně správné polévky! Měli jsme kulajdy, gulášovky, drškovky i bramboračky, i se všemi ingrediencemi, co do výborné a husté polévky patří. I s houbami. Byly i zelnačky, fazolové, čočkové i hrachové, ať už s uzeným masem či párkem. Prostě pohlazení pro duši i bachor. V MN v Ústí jsem ve vodových polévkách našel akorát pár mastných ok, jeden pár nudliček a kousek masíčka jen náhodou. Když jsem se myl ráno v lavoru v posteli, tak po mytí, díky mýdlu byla voda hustší než většina tamějších polévek. Už také firma pro MN vařící, dostala za ty blafy výpověď! A zcela zaslouženě.

Hned od rána si sluníčko dalo pěkně záležet a pralo do nás energii, která nám vybíjela baterky. V LDN-ce v Ryjicích jsme byli na pokoji už půl roku stejná sestava. Malíř Franta, který sotva proloupal ráno oči, tak maloval a krásně. Stačily mu pastelky a obyčejná čtvrtka. Jeho krajinky byly nádherné a obdaroval snad všechny sestřičky. Jeho obrázky visely na nástěnkách ve všech patrech, asi aby každá návštěva věděla jak tu funguje ergoterapie. Další spolupacient byl bývalý policajt Zdeněk, o kterém Franta po půlročním pobytu s ním tvrdil, že je ještě blbější než jeho táta, kterého znal osobně. Samo-

zřejmě také byl policista a že volovi se mohl narodit jedině zase vůl! Měl bohužel svatou pravdu. Něco takového blbého jsem dlouho neviděl ani já a doufám že už neuvidím. Nikde a nikdy. Jeden „poliš“ mně stačil na celý zbytek života. Na takového trokla se nedá zapomenout. I když moc chcete.

Mladým sanitářům půjčoval ochotně peníze a pak ty, kteří mu nelezli do zadku, s radostí práskal doktorům a staniční. Jo, nemoc z povolání, to je prevít. Velmi často přede všemi vytáhl před stláním dvoustovku a pětikilo. Dal si je pod deku a zkoušel poctivost zdejšího personálu, zda peníze najdou a odevzdají mu je! Bylo to velmi trapné a ponižující, při takové péči, kterou jsme tu měli. Pepíno se domluvil se sanitářem Standou, že debilní testy poctivosti skončí a že policajti na Pepu a Standu nemá. Když po obědě pravidelně obšťastnoval na sesterně děvčata, která akorát zdržoval od práce, tak mu Pepa vyndal z peněženky ve stolku 2 200 Kč a dal je pod prostěradlo. Čápina ho po domluvě vyhnala na pokoj, že bude kontrola stolků, jestli tam nemají diabetici jídlo a ostatní chlast, tak ať maže. Mazal. Při kontrole mu Standa říká: „Co jste dělal, pane Krejčí, že máte tak zvalený pelech. Máte to jak buzeranti doskočiště,“ a začal mu stlát postel jako vždy hodinu po obědě a dodal: „Pane Krejčí, vy si skováváte peníze do štrůzoku?“ Koukal na peníze v sanitářově ruce jako tele, když vidí poprvé bejka, a nevěděl, jaká bije. Sanitář Standa vytáhl první tisícovku, pak druhou a ještě navíc dvoukilo! A povídá mu: „Tady máte, milý pane Zdenku, dva tisíce a ta dvoustovka je moje, protože kolik dělá nálezné? 10 %! No a jestli správně počítám, a to já umím, tak ještě od vás dostanu dvacku. Věřím, že ji zítra budete mít a děkuji za spolupráci.“ Tak debilní a nechápající výraz v obličeji policajta a velkého skrblika jsem neviděl do konce jeho pobytu. Vypadal fakt jako orgán. Ne veřejný, ale pohlavní.

Pepa měl pravdu, test poctivosti jsme už nezažili ani jednou a koncem srpna šel k veliké radosti všech pacientů na pokoji a personálu domů. Pak že léčba šokem nefunguje? Byla tak účinná, že šel o měsíc dřív domů než chtěl. Navíc měl spočítáno, že si každý měsíc může uložit z invalidního důchodu 5 000 Kč. Protože tady se nic neplatí a když

vydrží dekubit na jeho zadku se dva měsíce ještě nehojit, tak bude mít padesát táců na kontě a na chlast. Ve slabší chvílce se svěřil s důvěrou Frantovi. Až mu peníze dojdou, tak je tak nemocný, že se vždy něco najde aby si v LDN-ce zase nějaký měsíc poležel, odpočinul a něco našetřil. I takoví jsou někteří pacienti.

Při každém stlaní policajtské postele sestřičky i sanitáři trpěli samomluvou a moc rádi rejpyly, že by také chtěly 10 % nálezného a že dlouho nic nenašly. Že by jim nějaký peníz bodnul. Další kus a správný, na pokoji byl Pepíno Baránek. Ten dělal v životě snad všechna povolání. Byl to také exot, ale v dobrém slova smyslu. Byl jsem rád, že tu je, že si mám s kým pokecat a že s ním není nuda. Nejraději jsme měli sestřičku Janičku. Pepíno si s Čápinou tykal a já jsem na ní obdivoval, že i při takové makačce si našla čas na šprýmy, a zdařilé! Zrovna včera mě dostala! Že mám na sesterně telefon, že volá nějaká ženská a že má příjemný hlásek. Oponoval jsem jí, že mám mobila, tak proč by mi někdo volal na pevnou linku? „Máte ji na drátě, tak hupněte na vozík.“ Nevěřil jsem té potvůrce, ale jel jsem. Když jsem zvedl telefon, tak tam nikdo nebyl. „Nevydržela co?“ řekla nevinně. Navíc mě pochválila, jak jsem rychle vylezl z nory. To samé udělala Pepínovi, že volá brácha z Kadaně. Tím se Pepa raději nechlubil, že naletěl, i když mu jeho mladší bratr jednou za čas volal. Brali jsme to sportovně a přemýšleli o sladké vendetě!

Když ležíte dlouho v nemocnici, tak se musíte něčím zabavit, aby vám to nevlezlo na mozek. Lidi, kteří zde vypadají zdravěji než vy a chodí, tak jim docela i závidíte jací to jsou ještě jůrové. Když ale po 14- dnech přestanou chodit, přestanou jíst a začnou spát i dvacet hodin denně, tak se malá závist změní v lítost. A to v LDN-ce vidíte během ročního pobytu mockrát. Vaše psychika dostane pěkně zabrat. Hned vás napadne, že jste také na řadě. Na řadě jsme vlastně všichni. Jen nevíme, kdy na ni přijdeme. A to je moc dobře, že to nikdo neví.

Z dlouhé chvíle jsem zkoušel psát básničku a nešlo mi to. Sloužila Hanička a já mlel dokola slovíčka: „Hanička, panička, holčička, chvílička, na líčka, opička, buchtička“ a nebyl jsem v tom vedru schoopen něco napsat. Když přišla s inzulinem pěkně vyvinutá Lenka, tak mě

napadaly rovnou verše: „Chtěl bych vidět podprsenku, a v ní erosenku Lenku. Chtěl bys s ní být venku? Nemáš na to, můj holenu!" Svým příchodem Lenka vzbudila mě i Pepína, který se mě zeptal s ještě se zavřenými očima, zda si dáme kafičko? Já mu říkám: „Pepo, zase si mě ukecal, dáme." Vytáhl jsem ponorný vařič a Pepa postavil vodu. Kafe jsme pili pravidelně a rádi, jako kompenzaci na dva druhy zde vařených čajů. Ten kdo pije kafe, tomu to vždy blafe. No a při pití kávy nás to napadlo. Naše vendeta Janičce.

Když na noční dvanáctku přicupitala v 18 hodin naše panička Janička, tak k nám zaběhla a ptala se: „Co my a vedro?" Já ji říkám, že dneska natáhnou asi bačkory, jak je mi špatně! Ona na to, abych nestránil a že mám povoleno si natáhnout akorát pantofle. Poprosil jsem Čápinku o teploměr. „Snad to nebude, Prochajdo, tak vážné," řekla a vyndala teploměr od policajta ze stolku. Měl tam k našemu překvapení nasyslované dva kousky. Když odešla, tak přišel můj čas. Teploměr jsem natočil tak, abych viděl na rtuť a pomalu ho strkal do kafe. Pink a už tam bylo 42 stupňů Celsia. Položil jsem „teplouše" na stolek a Pepa mi dal ještě pro přesvědčivost mokrý hadr na hlavu. Když si Janička přišla pro teploměr, tak to Pepa ještě vylepšil tím, že je mi asi opravdu blbě, že volám manželku a kecám nesmysly. Janička mně sundala z hlavy mokrý hadr, šáhla mi na čelo a říká Pepínovi: „Není moc rozpalený." „Jasně že není, protože před chvílí jsem mu ten hadr vyměnil a on mi říkal, děkuji, sestřičko." Konečně vzala teploměr, koukla se na něj, vykulila oči a jen řekla: „Tý vado 42!" a utíkala volat doktora. Pepino naskočil na vozík a jel za ní. Jen tak, tak to stihl, aby sloužící doktor nezvedl na druhém konci drátu ze sesterny telefon. Chechtal se na plné kolo, jak jsme naši šprýmařku dostali. Ta z toho radost neměla a s ním si to vyřídila začerstva na sesterně a se mnou taky. Pootevřela trošku dveře našeho pokoje, strčila k nám jen pár prstíčků a řekla mi jen: „Vy vole!"

Jediná výhoda těch nepříjemných veder byla, že sestřičky chodily nalahko a některé i naostro. Moc jim to slušelo. S Pepou jsme došli k názoru, že tanga jsou krásnější než bombardáky! Především léto v LDN-ce je krásné, protože jsou tu příjemné a hodné sestřičky, vzorná péče, vynikající strava a nádherný bezbariérový lesopark.

O PANU ARCHITEKTOVI

Když vás opustí problémový pacient jako byl policajt Zdeněk, tak si říkáte, že horšího už na pokoj nemůžete dostat. To se tedy pěkně mýlíte. Můžete. Postel po křivém poldovi ještě nevychladla a než ho stačila odvést sanita domů, tak u dveří stepoval další kus.

Vypadal dost inteligentně a zdravě. Paní doktorka mu říkala pane architektke. Měl ale divný kukuč. Už dlouho se nikoho neptám co mu je a s čím tu je. Sám mám svých problémů a starostí kopec. Za těch více než dvacet nekonečných měsíců po nemocnicích musím nechtěně přiznat, že už z toho trochu blbnu. Jiní slabší jedinci, by si to asi už hodili, kdyby prodělali a vytrpěli co já. Já nemůžu, protože kdybych to udělal, (a taky mi to už napadlo), tak by mě celá má rodina a Jiřan Sypecký museli vykopat z penálu. Vybuodovali mi nádhernou bezbariérovou koupelnu i přístup do rodinného domku. Manželka mně sehnala polohovací postel, vozík, zvedák na převoz do koupelny a hlavně výtah, přes který mohu jezdit sám ven na zahradu. Nemusí mě tahat ven, jen když se sejdou náhodou dva chlapi, po schodech jak dva pytle brambor. Ani mě nemusí pracně nakládat na schodolez, jak jsem to viděl na předváděcí akci v Kladrubech. Ten jezdí rychlostí jen 6 cm za vteřinu a váží 65 kg. Přesun na něj a z něj je snad horší než porod. A to musíte mít vyvinutou obsluhu, aby mohla vykroutit zatáčky na schodišti. Samozřejmě se mnou.

Kvůli mně vlastně musel mladší syn Pepa vybourat deset let zánovní koupelnu. Dostat se do ní na vozíku či zvedáku prostě nešlo. Byly moc úzké dveře i chodbička. Zbouráním se výrazně rozšířila kuchyň a muselo se místo okénka dát velké moderní plastové okno. Jsem velmi rád, že kamaráda a znalce žen Zdendu Skaláka napadlo vybourat okno v kuchyni. Z okna se staly šoupací prosklené dveře a vstup do bezbariérové koupelny. Přistavěla se ke kuchyni fungl nová koupelna 6 x 3 metry se sprchou, vanou, umyvadlem, s úložnými skříňkami, zrcadlem i záchodem. Vedle i prádelnička 2x3 metry pro automatickou pračku a parkoviště pro moje nepostradatelné vozidlo, imobilní super zvedák na koupání. Vstup do koupelny snů je přes dvoje

šoupací dveře a naše prostorná a moderní očištná místnost je miláčkem celé rodiny. Když se venku zmaže naše bílá špicka Ája, tak žena černobílou fenku pod sprchou přemění do původního stavu. Dostat dalšího člena rodiny pětakilového kocourka Korálka do vany, to už je problém. Kočičák už něco pamatuje a strašně nerad se převít koupe. Když už se vykoupe, tak je poloviční a vypadá jak zpocená myš. Než se utře. Musí ho vždy někdo držet, protože se drápe z vany ven. Voda nepatří mezi jeho kamarády. Také ji ani nechce pít. Vždy si vymňouká mléko. Jinak je čistotný a dbá o svůj vzhled.

Tak jsem si zavzpomínal na domov, a první co si chodící pan architekt poručil, že chce mít u postele gramofon (v mluvě pacientů pojízdné WC)! Hlava nám to nebrala! Na co „gramec,” když chodí? Pan architekt nám sdělil na náš dotaz, že někdy nemůže chodit, protože ho bolí nohy a sestry jsou tady od toho, aby mu posloužily! Zase jeden inteligent, co rád někde velel. Svá práva zná, ale tady ho naučí plnit si i povinnosti. „Ten je na zabití!” prohlásil tiše Pepíno a nabídl se, že mu ukáže jídelnu a záchody. Nebyl asi pro vysokoškoláka dost kompetentní. Agresivně Pepův návrh odmítl. Lehl si do kanafasu a ptal se: „Kdy už bude oběd? Jak tu vaří?” „Až bude, tak bude,” řekl Pepa a ještě dodal: „Doufám, že nebudou zase v době oběda mít na pokoji manévry ty masařky, co nám včera litaly do polívky!” Pan architekt sice mlčel, ale v hlavě mu kolečka pracovala na plné obrátky. Jakmile slyšel jak na chodbě někdo křičí „Oběd!” nečekaně se zvedl a šel za hlasem svého srdce. Měl asi moc velký hlad, protože si nevzal ani francouzské hole. Pepa měl radost, že on, obyčejný číšník a proletář vyběhl s panem „inteligentem.”

Pepova radost netrvala dlouho. Pan architekt přestal druhý den nějak záhadně chodit a začal dělat naschvály. Měl sice u postele bažanta, ale lezl imrvére na „gramofon.” Nejraději těsně před jídlem. Když se ho Pepa ptal: „Na co máte bažanta?” odvětil: „Nemusím ho na křesle pořád držet a výsledek je stejný.” To si jenom myslel. Když sestřička Kačenka sbírala po obědě nádobí, tak se nečekaně zeptala: „Které čuně tu vylilo čaj?” Pepa se ozval: „Já čaj nepiji, pan architekt také ne, tak to musí být jediné karambol pana architekta z gramce.” Taky byl.

Pan Trnka se bránil: „Že není přeci blbý, a že moc dobře ví, kde ho měl. Ať na něj nesvádíme něco, co v životě neudělal.” Nám to bylo jasné, jako česká facka. Pravda se časem ukázala. Za pár dní, opět v čase oběda to na pana Trnku zase přišlo. Hupnul na „gramofon” a byl velmi důležitý. Pepa mu jízlivě říká: „Máte ho v nočníku?” „Ty si nějakéj dneska chytřej, kde bych ho asi měl mít,” odpověděl pan architekt. „To musíte vědět vy. Vy jste jeho provozovatel a za škody způsobené, odpovídáte, nebo ne?” řekl Pepa. Chvilku byl klídek a pak byl slyšet malinký Niagarský vodopádek. „Pane Trnka, co to bylo? Vy jste si načůral do bačkor, a ještě do svých,” řekl s radostí, čecháčkům vlastní, Pepa. „Ty vado já jsem si nachcal do bačkor! To není možné, kudy vylezl, když ho mám tak malého,” překvapivě řekl pan Trnka. To si pěkně svou nečekanou bezelstností naběhl Pepovi na smeč. „To víte pane architek- te i s malým a zvědavým kašpárkem můžete způsobit velké škody.”

To nebylo vše, co jsme zažili. Pan architekt přestal chodit a spolehl se na gramofon. Tím nás terorizoval a chtěl z nás ještě udělat feťáky. Číchali jsme pravidelně dvakrát denně před obědem a večerí. Tchoř byl proti němu navoněný frajer. Pepa prohlásil: „Pane architek- te, nežerete hadry od nádobí, že tak strašně smrdíte?” Pan architekt se urazil a nedal se. Jak jinak. „Ty buzerante, ty děláš jako kdyby si žral fialky a jen ti to vonělo,” přešel do protiútoků. I Pepa se nedal a dokončil svou myšlenku: „Já chodím smrdět tam, kam chodí i sám pan císař pěšky, na záchod! A vám bych to také vřele doporučoval! Nohy snad máte! Tam se, vy inteligente můžete realizovat až do aleluja! Nebo vám prokopnu prdel! Už vás mám plné zuby., vy čuně!” To bylo i na pana architekta silné kafe a hned zvonil na vrchní sestru, že nebude na pokoji s nějakými hulváty. Že je zvyklý na vlídné zacházení a že chce přeložit. Hned se ptal staniční, kolik je tu vysokoškoláků a chtěl to vědět ihned. Sestra mu nepomohla. Sprdla ho, že by neměl chodit na velkou na gramofon v době oběda. Že při své vysoké inteligenci by to měl pochopit. Že tu není sám. A co by tomu říkal, kdybychom mu smrděli pod nos my. Nevzdal to. Žaloval své ženě a ona přimáří. Dostali jsme při velké vizitě vynadáno, že bychom neměli pana architekta urážet. Slíbili jsme, že nebudeme, když bude chodit na WC

na chodbu. I pan primář mu to doporučil. Pohyb že mu neublíží, naopak mu to tam lépe bude. Dědek se škubal. Primář už pro něj byla autorita, tak prohlásil, že o tom bude vážně uvažovat. Uvažoval čtyři dny, než se rozhoupal.

Chuť k jídlu nám to hodně kazilo. Začal jsem uvažovat, že před jídlem raději vylezu ze své nory a pojedu se najíst do jídelny. Byl jsem tam dvakrát a zjistil jsem, že tam chodí jen dva pacienti a dva bezdomovci s ofačovanými nohama. Jedli jako by měli v puse vysavač. Jídlo doslova luxovali a příšerně mlaskali. Bylo slyšet, jak jim v Ryjicích chutná. Ještě se mě drze ptali, jestli všechno sním.

Zlatej pan architekt, smrdí, neloučí a je s nim sranda. Mezi dvěma zly je těžké si jedno vybrat. Přestal jsem jezdit do jídelny a vyřešil jsem to tím, že jsme začali pokoj větrat všemi okny. Pan Trnka pořád nechočil, nemyl se a smrděl jak Herodes. Od pondělka do středy si udělal osobák. Nebyl tři dny na „gramofonu.“ Bylo to výborné, protože byla kulajda, zelňačka s uzeným a gulášovka. Šla nám pusa šejdrem a moc jsme si pochutnávali. Smrad nám nescházel.

Protože pan architekt neměl za tři dny žádnou čárku (stolice se ostře sledovala), tak čtvrtý den dostal čípek. Sice se bránil, ale jak ji vyšpulil, tak ho tam měl. Zjevně s čípkem neměl žádné zkušenosti. Za půl hodiny vlezl na „gramofon“ a hodinu tlačil a nic. Ani jedna slepá rána. Vlezl do postele celý dřevěný, že to za chvíli zkusí znovu. Slovo dodržel. Povedl se mu nějaký ten větříček a nic víc. Zmožen z té makačky usnul. Když se probudil, začal tlačit jako o život. A zas nic. Vlez zpět do postele a vyčerpán tou námahou usnul. To neměl dělat. „Někdo smrdí, kdo se nám to pokakinal?“ ptal se Pepa. Nikdo se nehlásil. Vzbudil architekta. Ten se odkryl a začal volat: „Hilfe! Kalamita!“ Bylo to tak strašné, že z pokoje uletěly všechny mouchy. Místo aby ležel a čekal až přijde sanitář a dá ho do pucu, kontroloval rozsah škod. Vrtěl se jak slepice v popeli a také tak vypadal. Zasvinil povlečení i zábrany. Prostě všechno. Standa ho otřel na hrubo a vyhnal do koupelny. Upaloval z toho smradu co způsobil, jak mladý zajíc. Sám se nemohl ani cítit. A co teprve my. Pan architekt měl chvíli plné hřiště bláta a my z jeho neštěstí radost.

NENÍ DOKTOR JAKO DOKTOR!

Moc jsem se těšil na tříměsíční rehabilitaci do Kladrub. Po roce a půl v LDN-ce Ryjice jsem se konečně dočkal. Jel jsem domů a čekal, až mně přijde pozvání. Těšil jsem se na nové kamarády. Ani kamarádkami bych nepohrdnul. Nebylo lehké se tam dostat. Když jsem po dvou měsících nebyl pozván, tak jsem do Kladrub zavolal. Nemile mě překvapili. Má přihláška tam z Ryjic ještě nedorazila!

Volal jsem do LDN-ky panu primáři, že na mne asi zapomněli s přihláškou do Kladrub. Slíbil to vyšetřit. Tušil jsem odkud asi vítr fouká. Nepadl jsem si do oka s vietnamským lékařem, který mě chtěl po plastické operaci vážit. Vážil se v LDN-ce vždy každý nový pacient. Já jsem nový nebyl, jen jsem byl měsíc ve Vinohradech na veliké plastice dekubitu. Jen jsem se zase vrátil. Odmítl jsem se vážit a měl jsem to i v papírech. Nesměl jsem měsíc z postele na vozík. Hrozilo, že by mi mohla ta plastika při jakémkoliv přesunu z postele na vozík a obráceně prasknout. Bylo to ještě na zadku syrové a neprorostlé. To lékař nemohl pochopit a bral to jako hrubé porušení disciplíny. Já jsem chránil jen svůj zadek a věděl jsem proč. Byl bych tam, kde poslušný spolupacient Franta. Ten poslouchal jak hodinky a při přesunu z váhy si dekubit na prodloužených zádech opět natrhl. Tím pádem si zde prodloužil pobyt o půl roku! Hlavně, že byl zvážen! Kolik to stálo VZP navíc, to je vedlejší. Nechci nikomu křivdit. Fakta mluví za mě i za Frantu. Měl jsem to v živé paměti. Nechtěl jsem dopadnout stejně!

Říkám lékaři: „Napište my pane doktore, prosím, kolik kilo chcete, já na váhu nepolezu.“ Když za mnou přišla staniční, aby mi česky domluvila, že se musím opravdu zvážit, vycákl jsem. „Sestřičko, vy jste nečetla mé papíry z Vinohrad? Je tam jasně psáno, že měsíc nesmím z postele na vozík, aby sval pěkně prorostl a nepraskl.“ To chápala. „Ale měl byste se zvážit, protože už pan doktor volá primáři.“ „Ať volá komu chce, já se držím papírů, kde je to snad jasně pro každého, kdo umí číst.“ Ukecávala mě, abych se zvážil za týden. „Za jaký týden, sestřičko, když mám v papírech jasně napsáno, že měsíc nesmím z postele.“ Bylo to jak u blbých na dvorku. Doktor má vždycky pravdu! Když ne-

uspěl s vážením, tak mi to nezapomněl a dal mi to sežrat. Primářovi jsem za týden volal, jak je to s tou mou přihláškou do Kladrub? Omluvil se mi, že pan doktor to zapomněl odeslat a že už to poslali. Za týden volám opět do Kladrub kdy mě vezmou? Zažil jsem další velký šok! „My vás nemůžeme vzít, s nevyлечeným dekubitem,“ řekla mi paní do telefonu. „Vážená paní, já jsem po plastické operaci v pořádku a žádný dekubit už nemám.“ „Jo pane,“ říká hlas v telefonu „Máte v papírech dekubit jak stehno!“ Chvilí jsem nevěřil a ptal se co mám udělat, abych se k nim dostal. „Ať vám vaše lékařka napíše potvrzení s razítkem, že dekubity nemáte a jste schopni rehabilitace!“ Nemohl jsem to vydýchat. Tak náš bývalý internacionální bratr je takhle zákeřný a mstivý? Poslal starou zprávu. Máme tu hajzlíka, to byla nejmírnější nadávka, která mě napadla. Není doktor jako doktor! A tenhle doktor, to je dáreček.

Nebýt děvčat s Paraplete, kterým bylo divné, jak neúspěšně mi léčí dekubit už rok, tak mi ho snad léčí dodnes. Za rok musí být vyléčen. Tvrdily. I ten největší. Jinak je tam něco jiného. A také bylo. On se mi opravdu zmenšoval a zatahoval. Jednou při koupání jsem si do něj šáhl a zajel mi tam celý ukazovák. A to jsem s ním mohl ještě dělat kroužky. Taková tam byla kapsa neboli píštěl. Když jsem sdělil lékařům, že po mně touží Praha a jakou tam mám „džuznu,“ tak mě vyhnali na rentgeny. Tam se zjistilo, že tam mám ulomené kousky kostiček z kostrče, které hnijí a musí ven! Jinak se to nikdy nezahojí. K mé smůle to dříve nikoho nenapadlo. Ty dva roky po špitálech a v LDN-ce byly pro VZP pěkně drahé. Jeden měsíc mého pobytu stál cca 25 000 Kč. Když to vynásobíte měsíci, je to rovných 600 000!

Když jsem si v Kladrubech povídal s podobně postiženými klienty, tak každý druhý vyprávěl neuvěřitelné věci, co se doktorům na nich nepovedlo. A bylo toho, věřte dost. Nemusím daleko chodit. Stačí, co prodělala manželka při operaci kyčle. Po první operaci jí třikrát vypadla. Vždy ji to hodili zpět v narkóze. Po reoperaci jí vypadla dvakrát! Snad ta třetí operace se už konečně povede. Jednu věc dělat třikrát, plus devět narkóz, z toho osm oproti plánu a během roku, by dalo zabrat každému. Co zbývá? Věřit či doufat? Věříme.

KAMÁRÁDI DOŠLI?

Byl jsem velmi nemile překvapen, že v polovině srpna jsou v Kladrubech, kam jsem se po půlročním čekání konečně dostal, většinou staří dědulové a babky! Navíc všichni chodí a vypadají velmi zdravě. Jen na spinální jednotce v 1. patře leželo pár mladých kluků. Jinak kam se mé oko podívalo, samý čiperný důchodce. Hlava mně to nebrala. Očekával jsem kvanta lidí na různých přibližovadlech mechanických a elektrických. Neposlali mě už do domova důchodců, ptal jsem se sám sebe? Jsem v Kladrubech? Jsem! Vrtalo mi hlavou, s kým si pokecám a s kým budu jezdit na pivo. Nebylo s kým a samotnému, bez pokecání by mi při ceně třinácti korun za pulitřík, Staropramen ani nechutnal. Pilně jsem cvičil a chodil na všechny předepsané procedury. Po týdnu jsem byl tak zmakaný, že jsem začal důchodce milovat. Nikam jsem nechodil. Zalezl jsem po posledním cvičení v 16 hodin do postele a hekal. Byl jsem rád, že žiji. V 18 hodin jsem se přemlouval: „Jseš vole diabetik, tak musíš jít na večeři, i když se ti nechce, nemáš hlad a ani ti nebude chutnat!“

Vylezl jsem ze své pohodlné nory a dobře jsem udělal. U stolu v jídelně v přízemí si už dával do nosu nový pacient. Nejdříve jsem se ho lekl. Vypadal jak Karel Srba i byl v jeho věku! „Že by se Karlík zašil před spravedlností do Kladrub?“ To snad ne. Karel Srba to nebyl, ale měl informace jako on. Žasnul jsem. Jezdil do Kladrub každý rok na měsíc a vyznal se tu. Málem patřil k inventáři. Hrál i dámu a chodil s hůlčičkou na pivo. Měl jsem soupeře. Víím o sobě, že jsem někdy ukecaný, ale na Karlíka jsem neměl. Při pokecu s ním jsem byl jasná dvojka. Na všechny mé dotazy měl odpověď. Vyčerpávající i poučnou. Tak jsem se ptal a nestačil se divit!

Při mé otázce: „Co říká těm přemnoženým důchodcům,“ se rozjel jak Kalašnikov. „To je jednoduché jak facka. Každý papaláš, politik a jiný „sajrajt“ má rodiče. A to rodiče staré, o které se musí ještě trochu starat! Co by tomu řekli sousedé. Brzdí ho to sice v rozletu, ale když chce jet v klidu s rodinou na dovolenou, tak musí nesamostatně a často i senilní rodiče zabezpečit. Ideální by byla nějaká ošetřovatelka a služka v jedné osobě. Ta je i pro naše pracháče drahá! Ale proč by si

ti nahoře navzájem nepomohli. Já tobě a ty zase mně. Tak si skočí za kámošem doktorem, který je mu něčím zavázán, no a ten mu napíše rehabilitaci na měsíc pro rodiče. Musíme si pomáhat. Ale jen vyvolení s vyvolenými a vlivnými. Stejně staré rodiče něco bolí a změna prostředí jim jen prospěje. Navíc se o ně dobře postarají za peníze ne jeho, ale daňových poplatníků a nic jim tam nebude scházet! A pan „Někdo," si může jet na drahou a dlouhou zahraniční dovolenou kam chce a má klídek. Navíc je machr, jak to všechno vykoumal." přerušil souvislou řeč Karel a napil se piva.

„Kladruby jsou pokud vím rehabilitační ústav a ne nějaké „letní prázdninové úložiště důchodců." podotkl jsem nesměle. „A takhle to funguje rok co rok," rozjel se zase můj Srba. „Ti co opravdu potřebují rehabilitaci jako koza drbání, tak ti začnou přicházet až v září." dokončil pro mne šokující dialog. Byl jsem z toho paf! Víím o různých nepravostech z televize, ale tohle masové ukládání lidí na úkor těch, kteří to opravdu potřebují, i když jen přes letní prázdninové měsíce, je i na mne moc. „Je to možné?" „Je!"

Mávnutím kouzelného proutku důchodci začátkem září zmizeli. Začala sem přijíždět omladina a bylo hned veselo. Ten Karlík měl pravdu. I toto říká něco o stavu naší společnosti, kdy elita národa něco říká a úplně něco jiného koná. A pro mrzkých pár tisíc za ošetřovatelku (mohli by si jich platit několik), dělají taková „šmėčka!" Co je to za lidi, že si to dovolí! Co je to za lékaře, kteří to napíší! Mají nás za ovce a zdravotnictví za jejich dojnou krávu? Pak se nemůžeme divit, že na ty, kteří péči opravdu potřebují, tak se na ni nedostanou. A přitom měsíční pobyt v Kladrubech je pro většinu z nás postižených, jediná možnost jak se dostat mezi lidi. A to mezi přátele, kteří jsou na stejné lodi a kteří mají stejné problémy.

Byl jsem v Kladrubech velmi šťastný člověk, protože jsem tu byl mezi svými. A taky se tak cítil. Nikdo tam na mne nekoukal jako na nějakého exota. Bylo to fajn. Jako doma. Ještě lépe. Mohu tu plavat, jezdit do lesoparku i na pivo, hrát dámu. To doma nemám. Doma hraji dámu jen proti počítači. A jsem bit jako žito. Tady vyhrávám. Do Kladrub moc rád jezdím. Je tam opravdu nádherně!

DEN BLBEC!

Po obědě jsem měl často větší hlad než před ním. Tak „kvalitně" v ústecké nemocnici vařili. Na rozdíl ode všech pacientů na pokoji jsem nenadával na ty „blivajzy", protože jsem se v Ryjčích, proč to neříct, pěkně rozežral. Před žádnou operací nesmíte půl dne jíst a po ní také ne. To je jasné každému. I mně. To se mi vždy trochu scvrkne můj vytahaný bachor a je mi tak blbě, že se jíst ani nedá. To není o vůli, ale už o životní nutnosti. Potřeboval jsem už konečně trochu víc zhubnout. V LDN-ce to při výborné, téměř domácí stravě nešlo. A tady jsem měl jednu z posledních šancí.

Manželka mi vždy přinesla navíc nějakou tu mňamku, protože po letech se mnou ví, co nejvíc miluji. Dobré české jídlo a sport v televizi. Jen tak na doražení, říkala. Tak jsem se dlouho dorážel, až se mi to tak zalíbilo, že to nešlo zastavit. Na návštěvy ženy a známých jsem se těšil a dával si do nosu víc než bylo zdrávo. Jednohubky, chlebičky. Miloval jsem hlavně „ruská vejce," od českých slepic. Když jsem neměl rozum já, mělo ho za mne mé tělo! Když jsem se přejedl, tak se bránilo tím, že mi bylo strašně zle. Papú je neřest, které musím odolat. Nelze pořád říkat: „Tělo to žádá, tělo to potřebuje, tělo to musí mít!" Musím se i víc hejbat. Řekne se to raz, dva, ale dodržet to, je podstatně horší. To ví každý otesánek, když pár kilíčků přibere. Ženě jsem neustále říkal, ať nosí míň jídla. Marně. Začal jsem i cvičit. Abych spalil aspoň pár kalorií. V posteli jich moc nespálíte, i kdybyste jste cvičil hodinu. Myslím sám.

I Čápina si všimla, že dost kynu. Jednoho dne mi říká: „Prochajdo, jak se jmenujete křestním jménem?" Já na to: „Josef!" „To vám hošíčku dali blbě jméno," pokračovala, „vy jste se měl jmenovat Kyselina nebo Vysavač, protože všechno sežerete!" Měla bohužel pravdu. Udělal jsem sám se sebou kádrový pohovor a moc jsem se styděl. Prohlédl jsem si svou ze socialismu vypěstovanou cejchu. Nebyla vůbec hezká a už se mi začala dělat druhá její fáze -zástěra! Když mám hlad, tak se snažím spánkem na něj zapomenout. Sotva jsem po obědě na urologii usnul, vzbudila mě staniční Zdenička

a oznámila mi: „Pane Procházka, jste v pořádku a zítra Vás překládáme do Ryjic!“ A je po hubnutí. Nebylo. Vzápětí zazvonil mobil a měl jsem na drátě Vinohradskou nemocnici. Osobně paní primářku, která mi říká: „Jste schopen se k nám do dvou dnů dostat?“ Nevěděl jsem to, ale s velkou radostí jsem řekl: „Ano! Dnes vám to obratem potvrdím a moc děkuji.“ Měl jsem obrovskou radost. Zadek jsem byl v Praze ukázat v červenci už podruhé. Bylo mi řečeno, že jsem až pátý ve frontě na tamější speciální postel. A když vše vyjde jak má, šel bych na kudlu před Vánoce. Když už se vám udělá na „sedince“ dekubit, tak kdo ho jednou měl, ví co je to za problém a patálii. Když jste navíc ještě diabetik a rozjede se, tak jediná možnost je plastická operace. A jediná dostupná postel, která nevychladne, je až na Královských Vinohradech v Praze.

K mému druhému dekubitu jsem přišel nevině závadou mého vozíku ke konci mého pobytu v Kladrubech. Na sobotním výletě po odjezdu z lesní vinárny jsem poprvé píchl. Přední malé kolečko. Velmi ochotně mě do ústavu odvezl i s porouchaným vozíkem vedoucí vinárny ve svém autě. Když jsem každý víkend s dobrou partou poznával okolí, nechtěl jsem strávit neděli v posteli. Půjčil jsem si erární vozík. No a nyní vím, že jsou vozíky pro trvale nechodící a vozíky pro dočasně nechodící. No a na tom druhém typu nejsou šroubky, které připevňují lajntuch k sedačce pod ní, ale na ní. A navíc o pár milimetrů přechuhují a mají ostré hrany. Navíc otvor pro područku není utopen pod úrovní sezení, ale přechází nad ní. Také jen kousek. Toho se nevšimnete. Ani mě to nenapadlo, že mohou být takhle blbě udělané vozíky, kde se můžete lehce zranit. Aspoň ti silnější, kteří se na vozík spíš šou-pají, než na něj skočí jak Sandokan. No a při přesunu na vozík a zpět do postele se mi během neděle a pondělka, než mi opravili můj vozík, podařilo o ty vyčnívající šroubky natrhnout oba faldíky co končí stehna a začíná zadek. Zjistil jsem to až za pár dnů, když jsem měl jet domů podle fleků na posteli. Věnoval jsem jim vzornou péči ambulantně na ústecké chirurgii jednou týdně i 3x denně doma. Po dvouměsíční léčbě se to nelepšilo. Naopak. Musel jsem před Vánoce do nemocnice. Navíc s vysokými teplotami. Radost jsem z toho neměl. A to jsem

netušil ani v tom nejhorším snu, že si užiji nemocnic a LDN-ky až do října.

Nechal jsem si zavolat staniční Zdeničku a marně jsem ji vysvětloval, že je blbost sanita do Ryjic, když po mně touží až v Praze. Cukala se: „Sanita je napsaná a podepsaná panem primářem, tak pojedete do Ryjic. Odtud ať si vás pošlou kam budou chtít!“ Bylo to logické! Na co mě poveze jedna sanita do Prahy, když mě jedna může odvézt do Ryjic a pak zase jiná druhý den do Prahy. Naše zdravotnictví na to přeci má. Zjistil jsem, že jsem malý pán, na tak velký problém! Jen by to chtělo trochu chtít a přepsat papír a ušetří se nějaká tisícovka. Tak uvažuje pacient, ale ne úřední šiml. Ihned jsem v drahé špičce volal mobilem panu primáři na pevnou linku do Ryjic. Že je blbost jet do Ryjic zítra a pozítří jinou sanitkou zase do Prahy, když tam mohu jet zítra či pozítří rovnou! Pro něj to bylo logické jako pro mne. Říkám mu doslova: „Pane primáři, vy jste velká šajba, moc vás prosím, na měsíc se mi zbavíte a víte, jak na tu plastiku dlouho čekám.“ Pan primář to ideálně vyřešil. Za hodinu přišla staniční a stručně mi oznámila: „Jedete ráno v pět do Prahy!“ „Jupí,“ zajásal jsem. V úterý v pět jsem byl připraven. Sanita přijela v sedm!

Řidič vypadal sympaticky. Byl jsem moc rád, že bych mohl být za dva měsíce opět doma. Když saniták vyhodil dva spolujezdce ve Štětí a Roudnici, tak jsem usnul. Vzbudil jsem se až na Vinohradech. Protože mám cévku, tak jsem pytlík dal na zem, aby měla spád. Při rychlém probuzení jsem na ní zapomněl. Jak se mnou saniták vyjížděl na lehátku ze sanity, tak můj pytlík nechtěně přešel a poškodil. Řekl mi jen, že se mi válí pytel po zemi. Sebral jsem ho a strčil jsem si ho jako vždy mezi nohy. Nevím, zda sympatický řidič uměl číst. Vezl mě z urologie, tak mě strčil taky na urologii! Ale měl mě hodit na plastiku! V čekárně urologie mě přehodil z lehátka na jejich lehátko a strčil mě ke dveřím příjmu a odjel. Čekárna byla plná lidí. Každý, kdo sem přišel, se šel do rohu k takové přijímací kukani nahlásit sestřičce. Ta se každého ptala s čím tam jde. Tak se to v té čekárně rozléhalo, že i když jsem nechtěl poslouchat, tak jsem vše slyšel. Jeden šel na kontrolu prostaty, druhý s močovým měchýřem, třetí s výtokem. Něco strašného a deprimujícího.

Došlo mi, že sem nepatřím! Měl jsem v mobilu číslo sestry, které jsem potvrdil včera dnešní příjezd. Když jsem ji zavola, že jsem nevím proč na urologii, tak mi řekla: „Vydržte, pošlu pro vás sanitu!“ Z dlouhé chvíle jsem si prohlížel pacienty. Překvapilo mě, že je tu dost mladých žen. Zaujaly mě dvě pěkné třicítky, které se na mne culily. S hrůzou jsem zjistil proč! Jak se mě tím přejetím poškodil pytlík, tak tekl. No a jak tekl, tak se moč prosákla do světlých tepláků. Mezi nohama jsem měl velký mokrý flek. To ještě šlo. Pytlík v rozkroku nebyl vidět, tak si kočky myslely, že jsem nějaký pochcandíra. Při té smůle jsem nějak zamotal hadičku, která se skřípla. No a to pak vždy dojde k erekci. Krásně jsem stanoval uprostřed čekárny plné lidí. Trapas jak vrata. Začal jsem se přehrabovat v rozkroku, abych zabezpečil odtok a ten můj průšvihář lehl. Když se mi to podařilo, přikryl jsem se igelitkou a čekal až přijedou z plastiky a vypadnu odsud. Po hodině sanita dorazila a převezla mě o 200 metrů dál do čekárny plastické chirurgie. Tam mě prohlédli a po vyfocení dekubitu odvezli na pokoj. Požádal jsem o nový pytlík a přebalil se. Konečně jsem se dostal tam, kam jsem patřil a kam mě měl ten „analfabet“, řidič sanitky z Ústí hodit rovnou. Když vše tady zase dobře půjde, budu koncem října doma. Měl jsem už špitálů za poslední čtyři roky plné brejle.

Ležel jsem na Vinohradech na speciální nafukovací posteli s pískem. Neustále do ní foukal ventilátor vzduch. Vznášel jsem se na takovém vodním lůžku. Stálá teplota byla 33 stupňů. Je prý ideální na nejrychlejší vyhojení. Nevýhodou je, že musíte vypít denně pět litrů tekutin, aby nedošlo k dehydrataci. Být to pivo, tak by to byla sranda. Ale pít tolik litrů čaje a minerálek denně je strašné. Měsíc to musím vydržet zde a měsíc v Ryjčích. Pěkně to proroste a pak už konečně hupky domů. Vše vyšlo, jak jsem si přál. Natočil jsem dalších deset dlouhých měsíců po českých špitálech! Když jsem dorazil domů, tak věřte nebo ne, nevěděl jsem jak zapnout počítač a jak připojit přílohu k e-mailu! Vyhýbejte se nemocnicím jako čert kříži. Ať chcete nebo ne, dostane vaše psychika pěkně na zadek. Už jsem si pořídil dávkovač na prášky pro blbé. Skleróza mě nebolí, ale někdy se najezdím až až. Co bych ale pro své zdraví a pro své bližní neudělal.

JARDA LÉČITEL

Jak už to v nemocnicích chodí, tak se na pokojích střídají pacienti. Nikdy předem nevíte, jaké štěstí vás potká a kdo vás na dobu neurčitou potěší svou přítomností. Vybírat si nemůžete. Často se více těšíte, až nějaký exot z pokoje vypadne domů, protože něco tak blbého jste v životě ještě nepotkali. Ještě že tu jsou milé, krásné a většinu dne usměvavé mladé, nádherné sestřičky a jejich kozičky.

Když se naučil na protetice jako mladý kluk zase chodit s podkolenní protézou Jarde Ulman, který byl můj bodrý vrstevník a měl jít po příjemném měsíci s námi domů, tak jsme čekali, kdo přijde. Jarouš se vypracoval na experta v léčení velmi aktivních a hodně protivných dědků. Navíc byl velký vtipálek. Moc nám pomohl a moc nám tu bude chybět! Byl to správný kolík a byla s ním sranda. Na pokoji s ním bylo vždycky veselo, i když nám do skoku často nebylo. Někteří dědci, co s námi byli na pokoji, bývali aktivní vždycky v době, kdy každý slušný člověk v noci či po obědě spal. Ne že by sexuálně harašili, ale byli nejvíce čistotní v noci a k ránu. Jako kdyby na tom v jejich věku nějak záleželo. Když to na ně přišlo, tak nebyli líní ve čtyři hodiny ráno vstát, oholit se elektrickým strojkem, který pamatoval krále klacka a jít se sprchovat do koutu koupelny, která byla pro dva pokoje společná. Všichni si dali říct, jen dědek Kryl ne. Byl samorost a to co vyváděl, bylo na jeho zabití. Nejenže vzbudil nás tři, ale i další čtyři pacienty na pokoji vedle. A vrchol všeho bylo, že si při tom ten exot a bývalý horolezec ještě pozpěvoval. Jeho falešný zpěv nám zvedal adrenalin do neskutečných výšin. Slova o jeho bezohlednosti a kázání nepomáhala. Na dědka nic neplatilo, ani domluva sestřiček a doktora. Bylo nám velkou záhadou s čím tady dědek je, když lítá jak fretka. „Asi nejspíš se siflem na mozku," tvrdil zbytek pacientů na pokoji.

Jarda koumal, jak dědka naučit slušnému chování, až na to přišel. Zjistil odpoledne, kde je uzávěr teplé vody a než šel večer spát, tak ho po dohodě s noční sestřičkou, s kterou kafoval, zavřel. Ráno ve čtyři hodiny, to byl dědkův oblíbený čas, starý horolezec vylezl za svou nezbytnou

hygienickou očišťou. Než se oholil, tak už jsme byli všichni vzhůru a čekali co bude dál. Když zalezl do koupelny a začal tam štrachat, tak Jarda měl už dávno nasazenou protézu a navíc připravenou hadici ve sprše naproti. Dědek měl jednu vlastnost, kterou dodržoval. Byl levičák, tak se sprchoval zásadně vlevo! Když po vykroucení kohoutku zjistil, že teplá voda vůbec neteče a asi jen tak nepoteče, tak se mu koupat ve studené vodě vůbec nechtělo. Tak moc čistotný zase nebyl.

Jarda za ním vlezl do koupelny a říká mu: „Pane Kryl, vy takový čistotný člověk, se dnes nebudete koupat?“ „Né! Nejsem blbej, abych se koupal ve studené vodě, když teplá neteče a nastydnul jsem,“ pravil. Jarda na to: „Pane Kryl, přece nejste prase, vy se musíte vykoupat! Mně se strašně líbí jak vy jedinej na pokoji smrdíte mejdlem, který doma strouhá moje manželka na vyvářku prádla!“ „Tak vás budu muset vykoupat sám!“ Pustil na dědka studenou vodu z hadice a dědek řval jako by ho vraždil. Jarda mu po skotském střiku říká: „Tak když už jste pěkně namočený, tak se namydlete, ať vás mohu spláchnout!“ Dědek funěl jak prase v bukvicích a řval že si půjde stěžovat. „To můžete pane Kryl! My jsme si na vás také stěžovali a vy jste na nás kašlal a terorizoval nás tady všechny! Já se domů už moc těším a jediné co mi můžete udělat je jen to, že budu doma o pár dní dřív, než se z vás tady zblázním, nebo vás raději uškrtím a každý soud mě musí za nepřičetnost z vás osvobodit, protože takového debilního vola a exota jako jste vy doma určitě mít nebudu a konečně se jednou pořádně vyspím!“

Dědek nezklamal a za tepla si ráno stěžoval. Bylo mu to houby platné. Personál ho měl plné zuby a těšil se až vypadne a bude si ho užívat jeho babča doma. Léčba šokem měla úspěch. Dědek držel bobříka mlčení. S nikým celý den nemluvil a kul plány, jak vyšplouchnout s přesilou. K tomu se nedostal. Našli mu něco. My jsme mysleli, že fakt syfilis na mozku. Jarouš zjistil, že byl přeložen na urologii. To byla úleva. Nechali jsme si přinést pívko. Odchod pana Kiše byl vhodný důvod k napití. Navíc novic na pokoji Dušan, věděl, co se v Čechách sluší a patří. Měl zašitou slivovici a každému nalil malého „achtlika,“ abychom spálili bacili a vypálili červy.

ČESKÝ SYSEL

Když ležíte rok v nemocnici, tak vaším pokojem projde tolik lidí, že někteří, kteří vybočují z toho na co jste zvyklý, zůstanou v paměti. Takový český sysel byl i všežravec pan Robert Maleček. Měl cukrovku, měl držet dietu, měl zhubnout, ale neměl vůli. Tvrdil, že je jen jednou na světě, tak si to musí užít.

Tak dlouho užíval života až přišel v padesáti letech o nohu. Jeho žena si nejvíce užívala nákupů. To co mu nosila do nemocnice jako soumar a to co pan Maleček snědl, se jen tak nevidí. Když už mu přinesla ve středu a v neděli plnou tašku ne jídla, ale žrádla, tak přeci nepůjde s prázdnou taškou jen tak „mírnix, týrnix“ domů! Tak její mužiček sysloval. Nebyl líný těsně po každém jídle, kdy všichni ostatní ještě trávili, projet všechny pokoje a sebrat zbytky pro slepice. Na protetice bylo chvályhodným zvykem pro pacienty, se kterými jsem se nikde jinde nesetkal, nechat po večeři pro hladovce zbylý chleba a housky v jídelně na platě. Sem tam si každý vzal housku či chleba na doražení či k něčemu dobrému z domova. Většinou se tam pečivo dávalo v 18 hodin, než šla obsluha jídelny domů. Kdo si na doražení vzpomněl o půl hodiny později, měl smůlu. Nic už na něj nezbylo. Pan Maleček si vyčíhнул dobu, kdy v jídelně nikdo není a všechno strčil do připravené tašky, kterou měl pořád na zádi vozíku, na kterém jezdil. Vlastně to bylo tak jako jinde, kde vám na doražení nedali nic. Nenažraný Robert, tuto vymoženost zlikvidoval.

Vůbec se to nelíbilo dvěma bezdomovcům, kteří se tu léčili a strava jim nestačila. Když zjistili, kdo jim bere jejich jedinou obživu, tak si poradili. Vylákali Roberta na cigárko a pívko. Jeden s ním popíjel a druhý konfiskoval. Přišel k nám na pokoj a vzal si to, na co měl nárok. Žravý Robert, když popil a pokouřil, tak při cestě na pokoj sebral někdy tři krajíčky chleba, které si chtěl uložit do své několikakilové sbírky. Z hrůzou zjistil, že mu „futr“ pro slepice nepřibyl, ale naopak ubyl. „Kdo mi ukradl housky a chleba,“ ptal se mne. „Já jsem spal, tak nevím,“ zalhal jsem. „Když ti někdo něco ukrad, tak já zazvoním na sestru a nahlásíš krádež!“ Škubal se jak prvnička a nahlásit nic nechtěl. Vystar-

toval z pokoje jako raketa a jel, sám zloděj, hledat zloděje. Bezdomovci byli dva, jak bratři v Kristu. Byli hubenější než jak býval pan Kemr. Když viděli oni i jejich zvědové, co vždy ve středu a v neděli ukládá za dobroty do společné velké ledničky na chodbě žena pana Malečka, tak neodolali. Nebylo dne, aby žravý Robert nebrečel, co se mu všechno ztratilo z ledničky. Vepřová konzerva, zavináče, lovecký salám, řízečky, paštička a klobásy. Vzteky brečel a chtěl domů, že s takovýma zmetkama tu nebude. Jak může někdo sežrat svému bližnímu něco, co není jeho. Tomu se divil nejvíce. Může. Kdybych měl hlad, jako ti bezdomovci a neměl jsem žádný přísun, tak bych asi také neodolal.

Na to, že byl v invalidním důchodu, tak nám bylo divné, kde na to všechno bere prachy. Jeho žena už také nepracovala a užívala si nejen jeho, ale i v týdnu vnoučat. Navíc byla majordomus jejich velké a nové dvougenerační vily. Moc rád se nám při povídání pochlubil, jak vychoval tři syny a že mají všichni vysokoškolské vzdělání. Jeho prostřední syn podniká ve stavebnictví ve velkém a daří se mu. Opravdu vše co dělal, dělal důkladně. On i jeho rodina.

Pan Maleček s námi nadále zůstal. Změnil jen taktiku. Jeho žena dál tahala plné tašky jídla. Změnila podstatně sortiment. Nosila méně jídla co se sní hned a kvanta tatranek, fidorek, Bébé sušenek a jiných delikates a laskominek. To vše narvala do stolku a co se tam nevešlo, ještě do skříně. Připadal jsem si ten den, že nejsem ve špitálu, ale že mě strčili do malé prodejny. Svou hubu si Bertík, jak mu něžně říkala jeho ženuška, nadále nemínil ošidit. Jen jsem obdivoval, že mu z toho všeho, co splácá páté přes deváté, není špatně. Musím ho i pochválit. Když se blížila středa nebo neděle a zjistil, že to co ještě má k jídlu, nestačí sníst sám, tak se podělil s kamarády. Jako by měl strach, že mu žena vynadá, že to co mu tak pracně nosí, ani nesní. Jeho strachu jsme fandili. Musím zdůraznit, že se opravdu snažil, aby vše snědl. Dělal co mohl, aby si to zbaštil sám. Nebyl líný se najíst i v noci. Ten tu svoji hubu opravdu nešetřil. Jen nám lezlo na nervy to rozbalování obalů, když nás to neustálé šustění budilo. Při jeho nočních žranicích jsme byli často vzhůru. Bylo slyšet, že mu v jakékoliv denní i noční době opravdu moc chutná.

JAK JSEM RADCE VRÁTIL ČICH!

Strávil jsem v Kladrubech již týden. Byl jsem z nezvyklé a pro mě intenzivní rehabilitace tak zmakaný, že jsem zvládl večer koukat jen na telku a na začátku filmu jsem zbliknul. Bolel mě celý člověk i nohy, které mám ochrnuté. Neměl jsem sílu ani chuť někam vyrazit. Svrběla mě ale pusa. Potřeboval jsem si s někým popovídat. Při cestách na různé procedury jsem pár sympatických lidí ve fofru míjel. Jiné jsem potkával ve spěchu v jídelně. Všichni byli v pohodě. Proč já jsem jak debil uhoněný a oni ne, ptal jsem se sám sebe.

„Je to velmi jednoduché," sdělil mi můj první kamarád a spolustolovník v jídelně Pepa. „S jedním zadkem nestihneš všechno," řekl znalecky. „Ty se honíš jak Tomáš Enge, aby si stihl všechno to, co ti doktoři napsali, vid'! Strháš nám tu náš krásný a křehký personál a zničíš ještě sám sebe." Měl pravdu. Na některá společná cvičení nás mělo chodit deset, ale bylo nás tam s bídou pět. Sem tam něco jsem v dalších dnech vynechal a hned jsem se cítil lépe. Prostě zkušenosti zběhlých harcovníků jsou k nezaplacení. Ptal jsem se Pepy, co on a ženský? Sám jsem v sobotu dopoledne seděl před hlavní budovou, prohříval jsem si na sluníčku svůj kruponek a četl Blesk. Přijela ke mně sympatická paní na vozíčku a ptala se mě, co bude večer v telce? Popovídali jsme si chvilku o všem možném a zeptal jsem se, co bude dělat dopoledne, že bych rád poznal zdejší okolí. Moc po mé společnosti netoužila, že už něco má. Měla. Přijel za ní přítel, mladší než ona a chodící. Hlava mi to nebrala a koukal jsem na to dost překvapeně. Stačil jsem si ještě všimnout, že ta příjemná paní po boku svého přítele krásně rozkvetla. Jak naše jabloň z jara.

Dal jsem se do party s kluky z prvního patra, co jezdili do lesoparku. Byla to paráda. Na těch našich „Vranicích" jsme si protáhli pěkně trubky a ujel jsem napoprvé dobré 4 kilometry. Ruce jsem měl vytahané jak opičák. Večer mi chutnal Staropramen jako už dlouho ne. S chutí jsem si dal dva kousky a ten první jen zasyčel.

Dojeli jsme po asfaltových cestičkách až k velkému kopci a dál to nešlo, protože tam byl velký padák dolů. Dolů bychom sjeli, ale naho-

ru bez cizí pomoci už těžko. Jak jsme tak dumali, že je to naše konečná, tak se v dáli pod kopcem vynořily tři docela pěkný a pohledný ženský. Počkali jsme si až k nám dorazí. Když dorazily, tak jsem se jako nejstarší a nejdovážnější pozeptal, co je dole tak pěkného a odkud jdou? Dozvěděli jsme se, že Lesní vinárna.

„To je moc hezké, že vinárna. Pro nás je to „pasé“, protože bez něčí pomoci se nevydrápeme zpátky“, smutně jsem konstatoval. „A co jste si tam daly, děvčata dobrého?“ ptal jsem se zvědavě. „Mají tam lahodný burčák“, odpověděla nejmladší Radka... „Navíc kousek od vinárny je krásný rybník,“ pokračovala v informacích. Děvčata pospíchala na večeri. Byla v první směně. V pohodě jsme je domů doprovodili. Dozvěděl jsem se, že Maruška a Eva jsou po mozkových příhodách a chodí spolu v jedné skupině plavat i cvičit. Radka byla po dvou operacích mozku po autonehodě. Špatně mluvila a styděla se za to. My jsme byli naopak rádi, že jsme objevili milé společnice. Nám pusy jely, jak nějakým drbnám a děvčatům zase sloužily nohy. Každý dal k dispozici své přednosti. Vznikla z nás výborná kamarádkská parta lidí odlišných profesí i věku. Jedno nás ale spojovalo. Zlepšit svůj zdravotní stav a být co nejvíce samostatný.

Se zdravými lidmi se o našich osobních problémech povídat moc nedá. Jako sytý nevěří hladovému, tak zdravý člověk zase nevěří nemocnému. Někdy ten nemocný vypadá velmi zdravě a on jediný ví, jak na tom je a nikde se tím nechlubí. Ono totiž není čím. A je dobré tím nezatěžovat své blízké. Což většina z nás dělá. S osudem se musí každý poprat sám. Tady v Kladrubech jsme všichni na jedné lodi a dá se bez nadsázky říci, že jste tu mezi svými! A v krásném prostředí.

Než jsme došli a dojeli do jídelny, tak děvčata znala druhého Pepu a Fandu. Na víkend jezdí dost lidí, hlavně Pražáků, domů. Super byla v pátek odpoledne prázdná počítačová učebna. Pro nás z daleka je to výhodné. Na jídlo můžeme jít v sobotu a neděli kdykoli s kýmkoli společně. Nectí se zasedací pořádek, směny a můžete sedět s kým chcete a kde chcete. Moc se nám to líbilo a hojně jsme to využívali. Pepíno vždy říkal: „Je lepší sedět u stolu s prsatou ženskou, než s krásným chlapem!“ Měl svatou pravdu i v tom: „Že pacient lečí

pacienta!“ Já bych to ale trošku upřesnil: „Pacientka a pacient se léčí vzájemně!“ Tak to tu opravdu fungovalo. Ve vši slušnosti a počestnosti. Když máte přátele, tak jste v pohodě duševní i psychické. Už mě nebolelo celé tělo ze cvičení a zvládal jsem vše co jsem měl předepsané. Navíc se sešla výborná parta vozíčkářů při sportovní hodině. Hráli jsme pinčes, házeli šipky, hráli ruské kuželky. Byli jsme velmi soutěživí, hecovali jsme se a soutěžili o pivo a víno. Stihli jsme střilet z luku, házet diskem, oštěpem i koulí. Stihli jsme i hokejbal a basket. Když jsme vyhráli, šli jsme to zapít večer s děvčaty. Když jsme prohráli tak jsme to zapili též. Prostě společenský život, jak se říká, jsme měli velmi bohatý. V týdnu to bylo náročné fyzicky a víkendy byly zase náročné finančně!

Tak se mi v Kladrubech zalíbilo, že se mi nechtělo vůbec domů. Víkendy a stravování s děvčaty mělo další výhodu. Holky nebyly tak vyhladovělé jako my a vždy se zeptaly: „Kdo chce paštičku?“ „Kdo chce šunkový salámeček?“ „Kdo chce sýra?“ Vždy se nějaký hladovec našel a dá se říct, že jsme se bratrsky dělili. Nejvíce dostal Pepíno, který byl pořád při chuti. Nemuseli jsme se o víkendů dobouchávat v restauraci ďábelskými toasty. Dali jsme si raději navečer z děvčaty lahvičku červeného vínečka. Děvčata pak měla v oku jiskru, červené tvářičky a rozpovídaly se tak, že se jim o tom při nástupu do Kladrub ani nesnilo. Na kopci nám připadaly jak tři pušky, ale po dvou deci červeného z nich byly normální ženský.

Dohodli jsme si s nimi dopolední výlet v neděli k Lesní vinárně a rybníku. Toužili jsme moc po poznání krajiny i děvčat. Ráno jsme si na srazu před cestou dali kapučíno z automatu před recepcí (chvilku jsme čekali než se děvčata sejdou). V 9,15 jsme vyrazili v šesti na výlet. Utvořili jsme dvojice a vyzvídali jsme cestou informace jeden o druhém. Radka krásně voněla, tak jsem se jí zeptal cože je to za příjemnou vůni? Odpověď byla překvapivá! „Já jsem po nehodě a operacích ztratila úplně čich a nic necítím!“ Cesta nám trvala slabou půlhodinku. Popovídal jsem si s Radkou za tu chvilku, více než za celý týden. Rybník, holky a okolí bylo nádherné. Bylo tam i moc lidí. Hlavně zelených mužičků. Když jsme se pozeptali co se tu děje, tak jsme

zjistili, že je tu tradiční rybářská soutěž. Opékaly tu na několika místech na několik různých způsobů ryby a pěkně to tu, když jsme přijeli blíž vonělo. Nedalo se té vůni odolat. Lákalo nás to všechny. Nějak nám po cestě vytrávil. Koupili jsme na ochutnání pár nejlákavějších kousků pro nás i děvčata. Manželky rybářů se vyznaly v kuchařském umění i v tom, co je dobré. Byla to opravdu delikatesa. Tak jsem neolizoval kostičky a prsty, jako tam. I nejdříve upejpavým děvčatům dietní ryby moc šmakovaly. Protože ryby potřebují plavat, tak jsme se zastavili cestou zpět omrknout vinárnu.

Otevírala až odpoledne. Přesto ochotný pan vedoucí, který řezal dříví do krbu na zimu, se nás přišel zeptat, co si dáme. Kšeft jsme mu neudělali. Každý baštil dost prášků, tak jsme si dali kafička a minerálky. Byla tam pohodička a pěkné posezení uvnitř i venku. Blížil se čas oběda i návratu. Výlet s děvčaty neměl chybu. Holky se rozpovídaly a připadalo mi, že se neznáme dva dny, ale už léta. Byla to skromná a slušná děvčata. Každá měla své kouzlo. Je k nevíře, že takové mladé a štíhlé ženy může v jejich věku potkat to co je potkalo. Divil jsem se tomu, ale i já jsem dopadl stejně.

Mírné stoupání zpátky jsem v pohodě zvládl sám. Čím déle jsem jel, tím méně jsem mluvil. Po 300 metrech začal nekonečný kopec. Měl jsem ho po deseti minutách plné ruce a slyšel jsem i Radku, jak ji já i kopec dáváme pěkně zabrat. Kluci na tom se s křehkým doprovodem nebyli o moc lépe. Sem tam jsme odpočívali a měli kopce plné brýle a děvčata plné kecky! Po půl hodině jsme se blížili k vrcholu a i ke konci našeho trápení. Když jsme všichni mleli z posledního, začalo nás předjíždět starší auto, které strašně čoudilo. Neměl jsem už sílu na řidiče nadávat. Radka tu sílu měla a začala: „Co je to za debila, že jezdí po stezce pro chodce a chce nás udusit, smrad'och jeden!" Na kopci se mi rozležela v hlavě ta poslední dvě slova, co řekla. Smrad'och jeden! „Radko," říkám jí „Ty jsi cítila ten smrad?" Chvilku trvalo, než jí došla má slova. „To je paráda, vrátil se mi zpátky čich!" „Tak jsem si neprotáhla své tělo roky, jako dnes s Tebou," řekla bezelstně. „Kam se na kopec hrabou léky a doktoři! Stačí tlačit vozíčkáře do pěkného krpálu a Pánbůh mě odměnil. Udělala jsem dobrý skutek a on mi vrátil můj ztracený čich!"

NEMUSÍŠ BÝT MLÁD, ABYS MOH MÍT RÁD!

Často jsem slyšel, že chlapi v letech, kteří se dostali do lázní s nějakým neduhem, tak se tam chovali jak utržené vagóny. O ženách jsem slyšel to samé. Doma je dost ženáčů cudnost sama, ale když jim chybí dohled manželky, stávají se z nich i v rehabilitačním ústavu lvi salonů a lovci. Ženy, co si myslí, že jsou emancipované, tak přeci nezůstanou o nic pozadu. Chtějí sobě, a hlavně svým mladším přítelkyním dokázat, že jsou schopné ještě sbalit pěkného chlapa a něco si užít. Pomalu si ale nepamatují, co si chtějí užít. A hlavně se pak musí zatepla pochlubit. Co je to stálo úsilí a peněz, o tom takticky nemluví. Ta krása, kterou jsem tu viděl na vlastní oči, i mě muži na vozíku dodala trošičku kuráže. Měl jsem sám sebe a své postele dost. Válet se sám tři roky v posteli není zrovna to pravé ořechové, po čem jsem v podzimu svého života toužil.

Když jsem při hudební produkci na verandě hospůdky v Kladru-bech viděl v nejlepších letech některé obézní kočky, jak se natrásají a při tom si vypalují zobáky, tak jsem se jel raději projet k automatu pro kapučíno. Pepíno jel se mnou a já mu říkal: „Jsou tu baby, které nemusím vidět a nechtěl bych je ani zadarmo! A ty, co se mně líbí, tak tam mi pšenka nepokvete!" Pepíno mi oponoval: „Já jsem, Pepčo, v takovém srabu, že kdybych si dal ještě dva fernety, tak tomu sympatickému manželovi té menší čtyřicítky bych to udělat nemohl, ale jeho ženě bych to s radostí udělal dvakrát za sebou!"

Po úraze míchy jsem se dostal poprvé na delší dobu od ženy a rodiny na tři měsíce do Kladrub. Po třech letech po nemocnicích a stejně tak dlouhém sexuálním půstu jsem trochu přibral (ve špitálech zas tak dobře nevařili, to mě vykrmily návštěvy). Připadal jsem si také jako vagon, jen s tím rozdílem, že nejsem utržený, ale mám nějak zadřená ložiska. Nešibují se mnou sem tam „ajzboňáci," ale musím se posunovat a přesunovat sám a jsem vagón těžkotonážní. Pastva pro oči tu byla, to zase jo. Ale z druhé strany důležitá odezva, ta zase ne. Ani náznak. Jejich škoda. Zkušeností s milováním jsem měl dost, ale možnosti omezené. Toužil jsem, že bych mohl nějakou ženu potěšit. Jazyk

a ruce mám přece zdravé. Lákalo mě si jen ověřit, jestli jsem náhodou to vše pěkné a v životě běžné nezapomněl! Jako by ve mně chytly saze. V takovém jsem byl v rozpuku, že mi harašila chvílemi velká i malá kolečka mého vraníka. Byl jsem sedící býk!

Dost Don Juanů jsem tu poznal. Někteří vypadali hůř než já. Bylo jich tu více než psů. Nevynechali jedinou možnost flirtovat, když nějaký pěkný kousek objevili. Krásných žen tu byla kvanta. Zjistil jsem i tady, že krása fyzická není vše, protože jak jsou vyčůraní muži, tak i takové tu jsou ženy. Za popovídání nic nedaly a když je někdo trouba a zve je na skleničku a zaplatí útratu, je to jeho věc. Náznak není přece slib. Když je to navíc zadarmo, tak si dají do sosáku a pijí jako duhy! Pak se ten velmi chtivý gigolo diví, že ta nevinná a krásná tvářička toho vymlaskne za večer víc než on dokáže za celý víkend! A víc než snese jeho peněženka. Pár přeborníků jsem vídal denně a pokaždé s jiným objevem. Tak rychle nestihnu vyměnit ponožky, jak někteří sexu chtiví jedinci tu mění ženy a dívky.

Jsem tu přece na rehabilitaci a ne na záletech. Já tu mám vlastně také „zálety!“ Létám z jedné procedury na druhou jak Tomáš Enge. Díky úrazu mám stejně po sezoně a jediné co tady mohu, je hladit! Hladím krásu očima, to mi jde nejlépe! Materiálu na čumandu je tu pozehaně pro všechny. Ale na hlazení podstatně méně. Více než klientky se mi líbily rehabilitační sestřičky a jejich přístup k nám pacientům. Tolik krásy na jednom místě jsem už dlouho neviděl.

Pepíno, můj spolustolovník, se opravdu vyznal. Po skončení posledního cvičení odpoledne mě pozval na revanš za včerejšek, na kapučíno. Došlo mi až za chvíli proč. Automat byl v hlavní budově. Vyjeli jsme popíjet tento lahodný mok před budovu zrovna v době, kdy sestřičky chodily z práce domů na autobus. Bylo krásné léto a teplo. Nosily pěkné sukýnky a nádherná sexy trička. Byly nalahko, tak jak se sluší a patří to k létu. Byly krásně opálené a bylo od nich moc hezké, že nechaly svou krásu pěkně provětrat. Moc jim to slušelo, nejen zepředu. To byla lepší pastva pro oči než jetel pro bejky. Málem nám vylezly oči z důlků! Začal jsem přemýšlet, že by nebylo špatné navázat kontakt s nějakou příjemnou ženou. To, co se nám líbilo, to bylo moc mladé

a hezké, tak tam byla naše šance téměř nulová. Starší baby, které po nás pokukovaly, byly nic moc a navíc tlusté a prohulené. Líbat jako zapří-sáhlý nekuřák kuřačku, to je jako olizovat popelník! Zato naopak velmi rád a často si čichnu ke krabičce cigaret, která mi naopak nádherně voní. Vůně ženy je ale lákavější. Když kolem nás pěkně navoněná paní prošla, tak se mně málem splašila i cévka s urologickým pytlíkem.

Vzpomněl jsem si tady po téměř dvaceti letech na třídičku v letech paní Urbánkovou. Když o prázdninách chodily na brigádu do sklárny nádherné mladé studentky, tak se mě zeptala, zda bych si dal říci s některou o dvacet let mladší? Tvrdil jsem že ne, ale pak jsem upřímně chlapsky přiznal, že jo. A ona mi řekla jedno moudro, které jsem pochopil až nyní. „Když by vám udělala radost pěkná studentka o dvacet let mladší než vy, měl byste i vy udělat na revanš zase radost ženě o dvacet let starší!“ A myslela samozřejmě sebe. Pohotově jsem se jí zeptal, kolik jí je? Když odpověděla, že 55, tak jsem jí řekl, že mám na to ještě tři roky čas. Tenkrát v mých 38 letech jsem se tomu smál a tady v Kladru bych mi moc to její moudro bodlo. Jsou moudra našich předků, která snad budou platit pořád.

Za mne to vyřešil osud. Hráli jsme poslední hodinu boccu před hlavní budovou, když se za mnou ozval příjemný hlásek: „Pane, prosím vás, kde je tu drogerie?“ Otočil jsem se na vozíku a viděl stíhlou paní s hůlkou a velkými plícemi. Bylo moc těžké se jí dívat do očí, když měla tak nádherný „předstih!“ Poslal jsem ji dolů k závoře. Na boccu jsem nemyslel a pořád mi zněl v uších ten příjemný hlas. Dohrál jsem dva souboje a metelil dolů k závoře. Zalhal jsem jí, že sem jezdím po posledním cvičení na kávu. Ať posedí, že nemá kam spěchat, že večere je až za hodinu. Chvilku se ta pohádková víla pěkně cudně cukala, ale nechala se ukecat. Od paní Jarušky, tak se jmenovala, jsem vyzvěděl, že zapomněla doma pastu na zuby. Měla dva syny jako já a dceru navíc. Probrali jsme všechno možné. Byl jsem rád, že tu zatím nikoho nezná a že je tu první den. Na dnešní dobu a poměry byla moc hodná, upřímná a miloučká. Byla po mozkové příhodě celý měsíc v komatu. Dlouho si s nikým nepovídala a moc ji to scházelo. Mně také! Byl jsem rád, že si rozumíme. Ráda se procházela, sledovala

podobné seriály jako já. Pila černou kávu i červené víno. Jeden druhému jsme se svěřili se svými problémy. Byl jsem moc rád, že nás dala dohromady náhoda.

S ženou si povídám raději než s chlapem. Je to příjemnější. Věřte nebo ne, na stará kolena jsem se zamiloval. Těšil jsem se jak puberták, že po večeri půjdeme na kafičko a vínko a povíme si, co jsme dnes dělali. Chodívali jsme s partou do hospůdky, ale snažili jsme se být vedle sebe. Po pár dnech nám nestačilo vidět se jen večer. Po obědě jsem zajížděl strašně rád na Jaruščin pokoj. Zastihl jsem ji u zrcadla v přípravě na oběd. Když jsem mladou paní pochválil, jak jí to sluší, a byla na pokoji sama, dostal jsem pusy. Na čelo, tvář a po týdnů i na rtíky. Voněla mládím. Rtíky měla jemné jak holčička. Byla o deset let mladší než já. Jezdil jsem na jídlo v první směně a ona ve třetí, takže se chvilka našla. Zjistil jsem, že chodí na psací stroj a opisuje nic říkající texty. Doporučil jsem Jarušce PC učebnu, kam chodím. Navnadil jsem ji, že je lepší si psát e-maily, než opisovat články. Změnu si zařídila druhý den. Do učebny ji daly dopoledne a udělali e-mailovou adresu. Naučila se psát zprávy. Já ji napsal e-mail odpoledne, když jsem měl hodinu a ona mi odpověděla ráno. Začala s dvěma řádky a pak se rozepsala. Co člověk cítí k někomu blízkému a srdci milému, mu málokdy řekne. Napsat, že se mi Jaruška líbí a mám ji moc rád, se napíše jedna dvě. Když vám napíše to samé, cítíte se jako za mlada. Je moc hezké, když máte někoho rád a on má rád vás. Posílal jsem jí i pusinky. Tu nejkrásnější, až z Francie a s rukou na srdíčku, jsem dostal mnohem později. Byli jsme v pohodě a měli nápady jak v pubertě. Při popíjení vínečka říkám Jarušce: „Víš, co je zajímavé? Když si pohladím své koleno, tak mi to nic nedělá. Když ale pohladím Tvá kolínka, po kterých všichni mlsně pokukují, tak je to tak příjemné, že se mi splaší hormony, o kterých jsem si myslel, že emigrovali!“ Jaruška se trochu začervenala, zrychlil se jí tep, usmála se, držela a řekla: „Pepo! Divochu, ty mě mile překvapuješ!“ Já na to: „Jaruško větší hřích by byl, kdybych tě nepohladil, protože jseš děvče nejen k zulíbání! Raději budu přítulný a něžný, protože to tak cítím a dělá nám to dobře. A ty navíc rozkvetěš jak růžička zjara.“

JAK JSEM DOLUXOVAL

Život na vozíku není žádný med, co si budeme povídat. A ženě, která se o vás stará jako o vlastního už 35 let, musíte ať chcete nebo ne pomáhat. Uděláte dobrý skutek a alespoň vám den, když není hezky a nemůžete ven, trochu uteče. Před těžkým úrazem na kole bylo mé království u rodinného domku zahrada a skleník, manželky domácnost. Vzájemně jsme se doplňovali a navzájem jsme si pomáhali. Do práce doma a pěstování ovoce i zeleniny jsme zapojili i naše dva syny. Nyní, co se kluci oženili a mají své rodiny, tak žena zdědila celé mé království a já malinkou část jejího. Práce má ta moje včelička na zahradě i doma jako na kostele. Mé končetiny, jak často říká, jí moc chybí. Všech pět. V březnu do skleníku sázela ředkvičky a hlávkové saláty. V dubnu jsme si na nich pochutnávali. Byla to čerstvá, zdravá a křupavá mňamka. Prostě vitamínová bomba. Nyní už rostou rajčata, okurky a papriky. Už se na ně těším.

Musel jsem doma s pomáháním přidat. Myl jsem a utíral veškeré nádoby, loupal brambory, česnek, cibuli, zaléval kytky. Věšel z pračky mokré a skládal usušené prádlo. Každou chvilku má někdo z rozvětveného příbuzenstva a přátel svátek či „přirozeniny.“ Dělají se jednohubky a chlebičky. To moc rád loupu česnek a strouhám ho s plísňovým sýrem či cihlou. Když přidáte majolku, máte výbornou pomazánku. Ta nemá chybu. Je ostrá jak břitva. Práce má výhodu, že můžu ochutnávat, jestli to dělám dobře. Svoje a ženy výtvořily mažu na nakrájená kolečka z rohlíků či večky. Mažu si ji pro sebe tajně na prdelky, které přeci nevyhodím. Moje sluníčko mě pochválilo za pracovitost. Nadhodila nenápadně, že nerada luxuje. Když byla po operaci kyčle dva měsíce na vozíku, tak po měsíci opatrně luxovala i vytírala z vozíku. Proč bych tedy nemohl já?

Zkusil jsem to. Raději vydrhnu velký pekáč či hrnec než luxovat. Když jsem za sebou poprvé táhnul vysavač, tak se mi vytrhla několikrát hadice. Lux se mi zasekl párkrát i o futro dveří. Přejel jsem si předními kolečky hadicí a vysavač ječel jak siréna. Vypadl mi i ten sací kombajn vepředu. Nadával jsem jak pohan, že to není práce pro mne, vozíčkáře. Chtěl jsem dokonce říct, že bych raději žehlil. Ale to jsem

zavrhl, protože jsem si v pudu sebezáchovy vzpomněl, že mi žena nedávno říkala: „Už mě bolí z té blbě zahrady záda a mohl bys zkusit, co je to za práci ještě žehlit.“

Vzpomněl jsem si na kamaráda Skaláka, jak k smrti nerad zahradničil, obracel a sušil seno. Jo, do sena se sousedkou, to jo. S manželkou ho sušit, to ne! Bylo na něm vidět, že ho to nebaví a dával to najevo ženě, hlavně ve středu večer. Tu přestal držet! Koumal, jak se té debilní práce zbavit. Až na to přišel. Trochu víc „na práci“ přitlačil a zlomil kosi i dvoje dřevěné hrábě. Vynadání do nemehel přežil v hospůdce na pivu a už k té, pro mne příjemné a voňavé práci, nebyl nikdy připuštěn! Zkusil jsem stejnou metodu.

Když ženuška koukala po obědě na telenovelu „Tři životy Sofie“, dal jsem se do luxování. Zesílila si zvuk a kroutila očima nad mou aktivitou. Vysával jsem koberec a při přejíždění do druhé místnosti jsem se zasekl mezi dveřmi. Musel jsem couvnout a přešel jsem hadici. Lux zakvílel jak hyena. Když se mi to povedlo podruhé, tak to žena nevydejchala, vstala, vytáhla zástrčku ze sítě a vysavač mi vzala a uložila. Metoda Zdendy Skaláka opět zafungovala.

Už neluxuji, ale vyfasoval jsem mytí psa. Když se Ája venku, když je mokro, vylítá, musí se jí umýt nohy i břicho, aby se nemuselo pořád luxovat a vytírat a nebylo to doma jak v chlívku. Fenka špice, náš miláček, bílá Ája je poslušná a ve vaně klidná. Ale je těžká jako prase. Je malinko přerostlá jako já. Vykoumal jsem metodu jejího mytí. Paničce vlezte do vany sama, ale mně ne. Navíc zaťapká podlahu. Mně ne. Nalákám ji do okna koupelny, které je v rovině se zahradou. Hupne na parapet. Já si ji přesunu na klín a z něho mi jemně sklouzne po vykroucení zatáčky do vany. Vysprchují ji všechny packy i ji utřu. Pak si dám na klín ručník a Ája sama vyskočí z vany ven. Vůbec jsem si nepomohl. Luxoval jsem ob den. Když je špatné počasí, a to je letos pořád, tak z té hygienické očisty psa nevyjdu. Těším se, až bude zase někdy hezky a přemyslím, jestli mytí psa nevyměním raději za luxování. Mám fintu, když se mám Áji dost. Zalehnu do postele z oteklýma nohama a na Áju jako zapomenu, že je venku. Její mytí si osvěží žena, mladší syn, snacha i její matka.

NEBYL JSEM TO JÁ ! BYL TO SEPTIK !

V sobotu 29.května 2004 měla všechna děcka z Dolních Zálezel a širokého okolí velkolepý „Den dětí.“ I když dávno nejsem dítě, tak jsem dětský den a velkou radost z něj měl i já. Přijel pro mne navečer kamarád a můj nejlepší přítel Jiřan Sypecký. Naložil mě do dodávky a odvezl k nim na grilování. Ženu jsem měl v nemocnici, tak jsem uvítal změnu vzduchu i prostředí. Mladší syn Pepa se ženou Jitkou a s vnučkou Lucinkou byli se svými přáteli na hřišti Sokola, na té spoustě atrakcí, co tam byly. Pro děti i pro dospělé.

„Nějak si Pepíno přibral“, říkal mi Jiřan při nakládání do dodávky. „To se ti Jiří jen zdá, stárneš a ztrácíš sílu,“ odpovídám mu nesměle. Měl bohužel pravdu, trochu víc, než je zdrávo, jsem fakt přibral. Přes léto to vyjezdím na svém oři benecyklu. To jsem si ale jen naivně myslel. Tak jako já jsem měl vždy málo času, tak ho pořád zoufale málo mají moji nejbližší přátelé. Navíc bydlím na dost velkém kopci. Sjet dolů to svede každý trouba. Ale vydrápat se nahoru do tři sta metrů dlouhého kopce, na to už musí být fyzička. A tu nemám. Nemám prostor na trénink ani lidi, co by se jen tak projeli. Navíc nemáme našetřeno na zámkovou dlažbu před domem a výjezd na silnici. Přes zimu musíme ze dvou invalidních důchodů něco nasyslovat, aby to bylo. Pak mohu trénovat jízdu do kratšího kopce nahoru. Jakmile to nacvičím, mohu si troufnout dolů. Ale s někým, kdo mi pomůže po projížďce domů vytlačit. Věřím, že jen zatlačit.

Nepřelézal jsem do Jiřanovi dodávky klasicky, ale rovnou mě i s vozíkem hodil do velkého prostoru přes dvě lešenářské podlahy. U nich doma mě zase vyhodil. Bylo to rychlé a praktické. Krásně u nich voněly grilované špízy. Dal jsem si na rozjezd orosený Zlatopramen, pivko co má říz, a už se mi sbíhaly sliny. Společnost byla velká, povídalo se a vyprávěli se i vtipy. Mohly se i ty košilaté.

Doma jsem si moc za poslední týden nepokecal. S fenkou špice Ájou a kocourem Korálkem to není to pravé ořechové. Mluvím na ně jen já, když jim dávám baštu do misky. Jakmile se nají, spěchají ven, kde jim je nejlépe. Ája vzorně hlídá dům, a když k nám někdo jde, našteká nám ho půl minuty předem, než zazvoní! Korálek se nají, pro-

spí a upaluje prohánět kočky. Prohání je dost! Asi i za páníčka, který už má po úraze, jak se říká, po sezóně! Pusa mě pěkně svrběla a potřeboval jsem si s někým pokecat. S Mírou a Irenkou, zetěm a dcerou Jirky bylo o čem. Chyběla jen mladší Jaruška, která se učila na závěrečné zkoušky na vysokou. Úspěšně vysokoškolské studium dokončila a je inženýrkou chemie a nyní na stáži v Anglii. Bylo mi po pěti letech u Sýpků prima jako vždy. Starší Jaruška, Jirky manželka, je také z rodu výborných kuchařek. Naše manželky moc dobře vědí, že láska prochází žaludkem a jeho okolím. Ať uvaří či upečou cokoli, tak se nestydím u toho si blahem zamlaskat.

Jak si tak spokojeně debužírui na špízech, tak mi zde něco nesešlo. Zavětril jsem a nečekaně začuchal člověčinu. Polil mi hlavu i pleš studený pot z toho, co jsem ucítil. Že bych to byl já? Žádné mimino v okolí široko daleko nebylo. Začal jsem pátrat nejdříve v nejbližším okolí a pak u sebe. Je to v pytli! Jednou za čas někam vyrazím a hned mám v gařích kalamitu? To snad né! Už se mi to neplánovaně nepovedlo hodně dlouho. Všiml jsem si ale, že Sýpek buduje novou verandu a že má odkryté veškeré odpady, které vedou do nedalekého septiku, který je okrytý a přikrytý mříží..

To bylo radosti, jak na starém bělidle, když jsem zjistil, že nesmrdím tutově já, ale ten odpad do septiku! Náladu nám všem ještě vylepšila Sýpkova sestřenka Lenka-trubka, která přijela s dětmi na návštěvu. Byla štíhlá a dlouhá jak neplacená dovolená. Musím říci, že to byla moc krásná trubka. Trubka odpadní, když má dvě boule, tak je zralá na vyhození. Lenka-trubka, byla pěkný kousek i s kolínky a byla velmi dobře udržovaná. Měl jsem jen strach, aby ji neprasklo sexy tričko. Pusa jí jela jako správné ženské a znala košilaté vtipy. Děti jsme poslaly na houpačku. Bylo to zdravější než jim pořad zacpávat uši. Bylo mi dobře na duchu i po těle, že se mi nechtělo domů. Dojedl jsem přídatek. Moc jsem si pochutnal. Vyhnal mě domů až chlad. Tam by mi také chutnalo, ale v příjemné společnosti lidí, které mám moc rád, mi chutná daleko víc. Je dobré mít přátele, kteří vás berou jako zdravého. Cítím se s nimi v pohodě a je mi s nimi fajn. Je prima být tátou, dědou a mít spoustu výborných přátel.

NOVÁ MASARYKOVA NEMOCNICE V ÚSTÍ NAD LABEM

Když se s velkou slávou měla koncem roku 2003 otevírat za přítomnosti pana prezidenta Klause nová Masarykova nemocnice (MN) v Ústí nad Labem - Bukově, chtěl jsem být u toho. Spíš se ale slavilo její nekonečné dokončení. Měl to být i den otevřených dveří pro lidi a raut samozřejmě jen pro zvané. Bohužel mně to nevyšlo. Díky panu prezidentovi. Manželka byla po operaci kyčle a nebyla ještě schopná řídit naše přibližovadlo. Chtěl jsem si udělat s mladším synem exkurzi na místa, kde budu častým hostem. Protože i městská policie musela zajišťovat celé dopoledne prezidentovu bezpečnost, tak jsem nikam nejel. Pan prezident byl na tom stejně. Taky do MN nejel. On totiž nepřijel! Byl prý moc zaneprázdněn. Na rozdíl ode mne, který ušetřil za benzín, občerstvení a čerstvé tiskoviny, tak státní kasu přesčas státní a městské policie musely stát pěkný „majlant!“ Zbytečně! Z cizího krev neteče! Ani nevím, zda se pan prezident organizátorům omluvil. Policajtů bylo všude jako much ještě odpoledne, tak asi ne. A nebo dal vědět pozdě? Moc pozdě? Nebo volali z hradu někomu nekompetentnímu? I to je možné.

Když jste paraplegik odkázaný na pomoc rodiny a přátel, tak si ji samozřejmě považujete. Domova si užijete za rok více než zdravější občané za pět let. Ať chcete nebo ne. Má to pro paraplegiky jednu velkou výhodu, že nechytanou „slepičí nemoc!“ Nemohou svým manželkám zanášet. Nyní vím, že ani kdybych sebevíc chtěl.

Do MN jsem se těšil, protože jsem slyšel všude jen a jen chválu. Ale jen od cizích. Od lidí, které léta znám, jsem naopak slyšel neskutčné věci. Hlavně od přátel, co tam pracovali! Jako jeden z mnoha návštěvníků byl za mnou v listopadu 1999, když jsem ležel po úraze na ortopedii, kamarád-atlet. Dělal na dostavbě jednoho pavilonu v areálu nové MN. To, co mi během krátkých návštěv, když se přišel ohrát, řekl, bylo neuvěřitelné a šokující. Dost věcí se zde udělalo špatně a říkal, že pořad něco předělávají a bourají, aby to vyhovovalo normám Evropské unie! Hlava mi to nebrala. Jediné, co mě napadlo, bylo „turecké hospodářství v české zdokonalené formě!“

V roce 2002 jsem slyšel a v první fázi zažil něco podobného v Kladrubech při mé tříměsíční rehabilitaci. Tam se boural 18 metrů dlouhý bazén a prodlužoval se na 25 metrů, aby byl v souladu s normami EU! Jsem malý pán na takové velké úpravy. Jen vím, že jeden český úředník neví co dělá druhý. Takový „aktivní ouřada“, je horší než třídní nepřítel, co dokáže v životě zkazit. Nemusíte ani nikam chodit. Stačí číst denní tisk, teletext a koukat na telku.

Kdyby každý „Veřejný činitel,“ v den, kdy odejde „od válu“ a není náhodou „vykopnutý směrem nahoru,“ (viz pan Špidla a spousta dalších), měl by mít „povinně“ na stadionu Sparty celou hodinu vystaveno vše, co udělal špatně a co si nakradl. Skálopevně věřím, že pro dost našich politiků všech stupňů, by byl malý i velký Strahovský spartakiádní stadion. A odsud by měli jít rovnou do „basy!“ A vrátit vše, co „během služby občanům“ nasyslovali pro sebe, příbuzenstvo, kamarádky, rozvětvenou rodinu a svou stranu!! To je ale utopie.

Veřejní činitelé za blbost a někdy i za debilitu neplatí. To jen mi blbí, drobní a platící daňoví poplatníci. A rok od roku za všechny více. A bude hůř! Už zase zvedly plyn, vodu, elektřinu, známky atd...

Nechápu jednu věc. Jsem vyučený mechanik. Nabídnou mi dělat ředitele úřadu. Normální smrtelník i já bych tuto absurditu odmítl. Politik ne. Ten pokud jde o koryto, tak vezme vše. Že tomu vůbec nerozumí, to mu nevádí, poradce mu poradí. Jsou kvanta poradců velmi dobře placených. Pořád jejich počty snižují a oni přibývají. Jsem přesvědčen, že spousta z nich neumí poradit ani sobě. Byli by ale hloupí, za takové peníze koryto nepřijmout. Nevadí, že už sedí v několika dozorcích radách a mají další funkce. Oni to stihnou. Za čí peníze? Daňových poplatníků? Politika to nestojí ani korunu a dost lidí je mu zavázaných. A to se může hodit, kdyby ho náhodou vykopli. Politik je mediálně známý, nahrabe si, obklopí se stejnými „odborníky“ jako je on a pak jsme tam, kde jsme. V řiti. Ale jenom zase jen my dole. Voliči. Volby je to jediné, na co nás naši milovaní politici potřebují. Aby zase získali svoje „trafiky a posty!“ Aby jim nic nescházelo. Jim a jejich blízkým. Aby byli důležití a hlavně vlivní. Žijí už ve svém vylepšeném „komunismu!“ Jsou vysmátí a žijí v úplně jiném světě než většina národa.

Zajímají se, co si luxusního koupí, aby se ukázali. To co si každý rok přidají k platům i poslanci má málokterý důchodce, starobní či invalidní i nemalý počet živitelů rodin s dětmi. Vyskakovat si nemůžem. Je mi z toho zle. Nejenom mě. Ale nic s tím nenadělám. Ani ti co by měli. Ani ti, co je to podle zákona jejich povinností. O takovém „papalášském a beztrestném komunismu“ se nesnilo ani v nejkrásnějším snu Miloušovi Jakešovi. Volit či nevolit? Není koho. Politici a poslanci pomůžou jen sobě. Jejich sliby mi nezajistí důstojné dožití. To musím sám a moji bližní.

Ještě že existují nadace a slušní lidé, kteří suplují stát a které vám pomohou v nouzi a přispějí vám na to nejnútnejší co k svému velmi omezenému žití potřebujete. Měl by vám pomoci sice stát, když jste čtyřicet let pracoval, nemarodil a platil daně. Základními věcmi pomůžte, ale to ježdění po úřadech a vyplňování stohy papíru vám bere chuť, než se k něčemu co vám náleží probojujete.

Do MN jsem se dostal dřív, než jsem čekal. Vlítla na mne už bůhví kolikátá infekce močových cest. Když teplota vylezla na 39,5 a bylo mi opravdu zle, tak jsem se synem vyrazil za odbornou pomocí na urologii do nové nemocnice. Když jsme přijeli na příjem Emergenci v nové Masarykově nemocnici, tak jsem si myslel, že se mladší syn spletl a přivezl mě na nádraží! Takový dojem na mne cizojazyčná v Čechách Emergenci opravdu udělala. Vevnitř mě překvapilo, když se mnou popojížděli, že nikde není žádné okno široko daleko. Scházelo mi tam denní světlo. Připadal jsem si tam jak v atomovém krytu. Doktoři i sestřičky byli milí, vyslechli mne a strčili za plentu. Tam jsem čekal, až přijde lékař z urologie a vyšetří mne. Nějak jsem se panu doktorovi nelíbil a jel jsem do nějakého kumbálu na ultrazvuk. Po něm jsem se mu nelíbil ještě víc a nechal si mě v nemocnici. Šoupli mě na urologii na šestku. Na krásný prostorný pokoj se třemi lůžky. Oproti staré ústecké urologii dole to bylo super. Cítil jsem se tam jako doma. Nebyli jsme tu jak sardinky a dokonce tu byly dveře na balkon, veliké okno a prostor pro vozík. S nádherným výhledem až na Milešovku a komíny trmické teplárny. V každém pokoji je samostatná koupelna a WC. Postele jsou moderní nového typu a pro

mne o dvacet centimetrů vyšší než můj vozík! Problém byl sehnat zábrany, abych se mohl na posteli polohovat a neudělaly se mi nějaké proleženiny k tomu všemu s čím jsem tu byl. Když se mi po týdnu znatelně ulevilo, tak jsem chtěl omrknout ten architektonický skvost. Na vozík jsem z vysoké postele doslova sklouzl. Zpět do postele jsem se dostal jedině za pomoci záchranáře Karlíka Bureše, který na našem pokoji ležel a dost nám horším pacientům pomáhal. Hodně šetřil pěkné a ladné nožičky uhoněným sestřičkám. Zdálo se mi, že jich je tu nějak málo. Dole jich bylo o něco víc. Tady pořád něco nestíhaly. Měly denně letecký den.

Nová nemocnice je nádherná. Najezdil jsem po ní pár letních kilometrů. Pro noviny, na kapučíno a jen tak. Stavbařům se opravdu povedla! I když výtahy a další věci se mi zdály na můj vkus až moc luxusní. Fascinovali mne ty prostory a rozhled. Líbila se mi i všude přítomná zeleň. Jak pěkně udržované trávníky, tak i keře. Dokonce tam byly i několikametrové palmy. Jedna se mi líbila. A někomu ještě víc. Kochal jsem se s ní jen týden, než ji někdo ukradl!

Trápil mě ten menší výtah. Když jsem vjel do úzkého, jako z nerezů vypadajícího výtahu v přízemí popředu, tak jsem nedosáhl na ovládnání. Bylo za mnou a měl jsem krátké ruce. Nedosáhl jsem na něj. Když mi něco upadne, tak mi chybí k sebrání jen kousíček, tady to byl pěkný kus. Nebylo tam místo ani na pootočení! Musel jsem vyjet ven a zacouvat, abych vůbec někam dojel. No a když jsem výtah přivolal, otočil se, abych zacouval, tak byl výtah rychlejší než já. Zavřel se mi a odjel. Znovu jsem ho přivolal a byl jsem nastartovaný do něj vletět. Než jsem se trefil do velmi úzkých dveří, tak mě skříply. Nedal jsem se a při opětovném otevření dveří jsem do něj v pohodě vjel a odjel o patro výš. Nemyslím si, že jsem nějak pomalý! Spíš výtah je o hodně mladší než já a tudíž i rychlejší a nemá i tu mou trpělivost. Mně už nic neuteče, tak proč bych nepočkal, když mě nikdo nehoní. Vycvičil si mne k obrazu svému.

Nemocnice je na vozíku přístupná všude. Všude je i hodně místa a hodně lidí. Ale vím, že MN nemocnice musí být pěkná a moderní ještě za padesát let. Věřím, že na rozdíl ode mne ještě bude.

MOJE VÁNOCE

Vánoce jsou vždy svátky klidu a míru ve velké části civilizovaného světa. Odjakživa. Já už mám Vánoce, díky jedné pro dost lidí nepodstatné zprávičce v televizi, o pár měsíců dříve. Mám velkou radost, že úsilí a touha lidí po poznání má další výsledky a že jsem se toho dožil.

Viděl jsem v televizních novinách světlo na konci tunelu všech paraplegiků a kvadruplegiků. Australští vědci laboratorním myším přerušili míchu. Myšky jako my všichni po úrazu a přerušení míchy přestaly chodit. Po spojení přerušené míchy myšky začaly opět chodit! Je to průlom v mnohaletém bádání nejrůznějších vědeckých týmů na celém světě! Je jen škoda, že se toho o pár dní nedožil Christopher Reeve. Ten bádání a výzkum míchy finančně podporoval a věřil, že vědecké týmy dříve, či později na to, pro nás velmi důležité tajemství, přijdou. Nyní nás čeká už ne tak dlouhá doba, až to bude fungovat nejen na myšky, ale i na lidi. Hlavně na nás. Pár let si na to velmi rád počkám.

Já jsem osobně věřil, že ta doba je nedaleko a že se toho spíš dožijí ti mladší než já. Mně by stačilo, kdybych se zbavil infekcí močových cest a ovládal vyprazdňování jako dříve. I to by byl veliký pokrok pro všechny vozíčkáře. Věřím, že redaktoři časopisů Vozka, Vozíčkář a Svět s Parapletem budou sledovat pokroky vědců a jejich spolupráci s klinikami. V televizním šotu bylo, že se to dá provádět na lidech a že by to mohlo fungovat za deset let. Věřím, že to bude podstatně dříve. Najde se pár pracháčů, kteří na to mají a nebudou chtít tak dlouho čekat. Tím pádem se otevrou možnosti i nám, obyčejným smrtelníkům. Nebude i dlouho trvat, aby i u nás v Česku vzniklo specializované pracoviště, které nám všem postupně pomůže.

Věřím v to, že i stát a VZP tento projekt velmi rádi podpoří. Sice je to bude něco stát, ale mnohonásobně se jim to vrátí od těch uzdravených lidí, kteří se zapojí do pracovního procesu. Navíc nebudou pobírat invalidní důchody a stanou se soběstačnými. To už ale předbíhám dobu. Chci věřit a věřím, že za pět let to nebude žádná fantasmagorie, ale realita, a bude to na pořadu dne.

JAK JSEM SE STAL HLÍDACÍM DĚDEČKEM!

Většinu vnoučat hlídají babičky. Moc hlídacích dědečků neznám. Vlastně znám. Jen jednoho. Druhého, menšího a mladšího dědu naší Lucinky, dědu Oldu. Děda Olda bydlí od nás 500 metrů chůze. Tak napůl z kopce a pak zase do velkého kopce. Navíc chodí ještě do práce. Jeho manželka Dáška a současně jako on prvobabička je na operaci s kolenem v nemocnici. Druhá babička Hela je také v nemocnici po operaci kyčle. Táta Pepa je v práci. Fenka Ája a jezevčík Filda jsou sice hlídací a vítací psi, ale Lucinku hlídají, jen když spí v kočárku před domem, aby nám někdo náhodou ten náš jednorozční blondátek a okatej poklad neukradl. Tak přišel na řadu jako poslední možnost starší a větší děda Pepa. Naší vnučku Lucinku jsme společně s babičkou Helou už nejednou hlídali. Většinou jen chvíli. A většinou, když tu byla s mámou nebo tátou. Byl jí, divošky, vždy plný celý náš byt i velká koupelna.

Nevěsta Jitka potřebovala nakoupit v místním obchodě. Přinesla Lucinku v náručí s kojeneckou lahví plnou čaje. „Ahoj dědo! Že Lucinku chvíli, než nakoupím, pohlídáš? řekla „To víš, že jo!“ odpověděl jsem. Stal jsem se na vozíku hlídacím dědečkem. Lucinka byla vyspinkaná dorůžova a plná energie. Měla radost, že je u nás dole a halekala: „Dedy! Dedy!“ Nebyl to andílek, kterého jsem znal. Přišel létající drak. Nechal jsem ji volnost. Vylítá se trošku a utahá, říkal jsem si. Cupitala po bytě a já ji kontroloval a jistil, aby nevlezla do šuplíků v kuchyni, co jsou nože. Myslela si, že s ní chci laškovat a že ji honím. Utíkala přede mnou a smála se. Máme bezbariérový byt a dá se v něm jezdit dokola. Z předsíně do kuchyně, přes ložnici a obývací a jste zase v předsíni. Moc se jí líbilo, že ji honím. Byla neznámá. Po pěti minutách mě bolely ruce, jak jsem za ní jezdil a krouhal jednu zatáčku za druhou. Zkusil jsem jezdit opačně, ale i to mě unavilo. Jedno kolo jsem musel brzdit a druhé zase točit. Musel jsem ji zmenšit její pro mne velký akční radius. A sobě také. Zavřel jsem dveře z předsíně do kuchyně a z ložnice do obývací z druhé strany. Zbyla jí předsíň a obývací. Moc se jí to nelíbilo a zkoušela dosáhnout na kliku v kuchyni. To se jí nepovedlo,

protože je to ještě malý, drobný devítikilový bobek a klika je zatím vysoko. „Zaplat' pánbůh zato, ty mé malé zlato.“ stihl jsem říct. Začal ji zajímat stůl s počítačem, který mám v předsíni u okna. Hlavně čtyři pojízdné šuplíky a co je v nich. V tom druhém mám šachy a dámu. Šachy v krabičce se jí líbily nejvíce. Hlavně je malou ručičkou prohrábla a moc se jí líbilo, jak v plastové krabičce chrastily. Hned je vydávala a dávala na podlahu. Pěkně po jednom. Ukázal jsem jí, jak je dát zpět. To se Lucince líbilo a opičila se po mně. Jen chvíli. Pak bafla celou krabičku a šachy vysypala. Byla jich plná předsíň a byly všude. Sbírání ji přestalo bavit a našla si novou zábavu. Vytáhla rukavice, co mám na vozík, když jedu ven. Zatímco koukala nad suchým zipem, jak prská, když se rozepne, tak jsem začal sbírat 32 figurek, abych si je nepřejel. To byla ergoterapie jako fík, než jsem je všechny sebral.

Když jsem je všechny posbíral a uložil, tak se najednou zapnula sama od sebe televize v obývacím pokoji. Jedu do obývací a jen zírám, jak má v ruce dálkový ovladač a hraje na něj jako na píano. Zrovna dávaly reklamu na jogurty, tak chvíli koukala a nic se nedělo. Snacha my tu nechala i nočníček, kdyby náhodou chtěla dělat e,é! Byl jsem rád, že nechtěla, nebo jsem to v tom fofru ani nepostřehl. Vzpomněl jsem si, že ráda jako já baští. Nejrady suchý rohlík. Vzal jsem půlku rohlíku z kuchyně a dal jí ho. Zakousla se do něj třemi zoubky a nejen že dobře baštila, ale stihla při jídle i lítat. Navíc pěkně drobila. Pomalu by uživila jednu slepici, která by za ní mohla chodit a dávat si do zobáku. Kupodivu roli slepice převzala fenka špice Ája. Chodila za Lucinkou a vyluxovala spadlé zbytky.

Posadil jsem si ji na klín a ukazoval jí obrázky zvířátek, aby drobila na jednom místě. Sedět se jí nechtělo. Sedět od chvíle, co objevila kouzlo chůze, ji nebaví. Měl jsem zapnutý počítač a tak mě napadlo pustit Lucince hudbu. Holky z naší školky se jí líbily nejvíce a dělali jsme spolu taniny! To je Lucinčin hit! Pohupovala se, jako by měla rytmus v těle od nepaměti. Pomáhal jsem jí v rytmu rukama na vozíku a tleskal jsem do taktu. Začala se i točit pomalu do kola, ale měla problém po dvou otáčkách s rovnováhou. Nevěřicně jsem žasnul, kde se to v tak malém prckovi najednou bere. Byla sladká a kouzelná. Je to

prima být dědou. A to mám vnučky ještě dvě. Dvanáctiletou Irenku a půlroční Kačenku. I ty si užiji tak 5x do roka, většinou v létě a po Vánocích, když přijedou z Krkonoš, kde starší syn Pavel se ženou Kačenkou bydlí. Lucinka si z mého vozíku udělala prolejačku a vlezla mi pod stůl počítače, jako by tam hledala tu kapelu co zrovna hraje „Holky z naší školky.“ Kde ji mám schovanou. Takové hyperaktivní dítě musí něco dělat. Ta je jak motorová myška. Jako asi každý správný děda ji nechám dělat co chce a co se jí líbí. Horší to má doma. Tam některé věci nesmí a už to i dobře ví, i si to ten precek malej pamatuje. Při nejhorším, když něco rozhází, tak to uklidím stejně já nebo mamka Jitka, až přijde.

Maminka Luciáška přišla za půl hodiny s vyplázlým jazykem na vestě, jak prý rychle vyfuněla velký kopec k nám domů. První na co se ptala bylo, zda byla Lucinka na nočníčku? Protože nebyla, hned ji na něj dala. Za pár minut tu bylo smradu jako v hradu. Mamka Jitka pochválila Lucinku, že se vyčůrala a vykakala a že udělala velikou šišku. Já jsem si pak říkal: „Taková malá prdelinka, vykaká takové malé hovínko a je tu takový velký smrad, jako kdyby to hovínko bylo velikánské a třeba ode mne.“

Jsme moc rádi s manželkou, že naši mladí a Lucinka nad námi bydlí v dvougeneračním domě. Že si ji každý den můžeme do sytosti užít a všímat si pokroků, které dělá. Je to v podzimním a zimním čase náš nejlepší program. A to Jitka s Pepou už plánují v příštím roce kluka. Jen jim přejeme, aby to vyšlo. Vadí mi jen, že nemohu přes zimu ven jako v létě. To byla paráda a fyzička. Je tam dlouho už sychravo a bláto. Navíc naproti na louce začala zemními pracemi výstavba deseti rodinných domků. Také bych asi jistě nastydl a zasvinil si galusky, ruce, výtah i byt a byl bych asi bit.

Každé vnuče je Boží dar. A ten se Pepovi opravdu povedl. Letos se těšíme na Vánoce víc než dřív. Jsme zvědaví na ta modrá kukadla, až uvidí rozsvícený stromeček a bude jako správná a zvědavá ženská vybalovat dárečky. A dostane jich od prababiček, babiček, dědů, strejdů a tet požehnaně. Už aby to tu bylo, vid' babčo.

ZÁVĚREM...

Zkuste si představit, že jste sportovec tělem i duší, ve volné chvíli si vyjedete na kole a cestu vám překříží traktor, navíc bez espézetky. Nárazu se nedá zabránit a pro cyklistu skončí ochrnutím. To je případ autora této knížky.

Co dál? Dlouhé měsíce v nemocnici, pobyt v léčebně, několik operací a naděje na normální život žádná. Pro většinu lidí by to byl důvod ke ztrátě vlastní identity a k přemýšlení o vysvobození formou odchodu ze života.

Ne tak u Josefa Procházky. Už v léčebně dlouhodobě nemocných se v něm probudil mužský. Pozoroval krásno kolem sebe - a tím krásnem byly půvabné mladé sestřičky a ošetřovatelky. Najednou se mu začaly líhnout veršičky, svou erotickou otevřeností určené hlavně pro pány.

A vylíhla se první vzpomínka na sportovní zápolení. Vzpomínka napsaná tak živě, že redaktor této publikace nemohl říci než: „Tohle pište.“

A autor poslechl, zazněla v něm ta správná struna. Nezrodil se spisovatel, kterému poskytuje příběhy fantazie, zato se zrodil robustně chlapský vypravěč příběhů vlastních.

Josef Procházka v této práci - protože i literárně zobrazit vlastní zážitky vyžaduje práci - našel sám sebe, svou novou identitu. Lze mu k tomu upřímně poblahopřát.

Ladislav Muška,
předseda Severočeského klubu spisovatelů

OBSAH:

Úvodem slovo autora	5
Prvá vítězství	7
Jak jsme dospívali	11
První porážka	15
Náš první trenér a zloděj Kiš	19
Znovu nejlepší	23
Sklářský dům	27
Jak jsem se stal brankářem	31
Pohádka? Ne! Krásná minulost!	35
Vypadám dobře	39
Na modřiny to máme 1:1	41
Blbý pacient	43
Pacient potíživista	44
Nádherná panička, sestřička Janička	45
Sestřičky a doktoři	47
O vyvinutém dědečkovi	49
Je krásné snít	51
O křivém poldovi	55
O panu architektovi	59
Není doktor jako doktor	63
Kamarádi došli?	65
Den blbec	67
Jarda Léčitel	71
Český sysel	73
Jak jsem Radce vrátil čich	75
Nemusíš být mlád, abys moh mít rád	79
Jak jsem doluxoval	83
Nebyl jsem to já! Byl to septik	85
Nová Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem	87
Moje Vánoce	91
Jak jsem se stal hlídacím dědečkem	92
Závěrem	95

Tato kniha byla vydána

za finanční podpory Nadace Charty 77

Melantrichova 5 110 00 Praha 1 Czech Republik

Tato knížka je maličkým poděkováním autora všem lidičkám, kteří se o nás, kterým jediná vteřina obrátila život naruby, starají a starat ještě dlouho budou. Všem těm našim blízkým, známým i neznámým, kteří nás berou jako zdravé a užitečné, pro které není žití s námi procházka růžovým sadem, ale tvrdá realita. O to větší mám radost z běžných věcí a drobností, kterých jsem se dříve ani nevšiml, a nyní si jich velmi vážím a jsem rád, že většinu z nich zvládnou sám. Mám spoustu času na nové aktivity a hlavně na vnučky, které jsou tou největší inspirací. Cítil jsem potřebu se o tu mou radost se všemi co mám rád podělit. Snad se mi to trošku povedlo.

© Josef Procházka

© Obálka a ilustrace : Michal Čižmár

Vydala Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem
ve spolupráci se Severočeským klubem spisovatelů

ISBN - 80-7055-115-1